

**El lenguaje
en la Educación
Preescolar
y Ciclo
Preparatorio
Catalán - Castellano**

**Estudios
y experiencias
educativas
serie Preescolar
N.º 5**

**EL LENGUAJE
EN LA EDUCACION PREESCOLAR
Y CICLO PREPARATORIO
(1.º Y 2.º DE E. G. B.)**

CATALAN - CASTELLANO

Colección ESTUDIOS Y EXPERIENCIAS EDUCATIVAS

Esta colección está dirigida por la Dirección General de Educación Básica y en ella colaboran profesores de E. G. B. y especialistas en las distintas áreas.

Serie PREESCOLAR

- N.º 1. La Matemática en la Educación Preescolar y 1.º y 2.º de E. G. B.
- N.º 2. La Educación plástica en Preescolar y 1.º y 2.º de E. G. B.
- N.º 3. La expresión dinámica: Educación psicomotriz. Educación musical.
- N.º 4. El Lenguaje en la Educación Preescolar y Ciclo Preparatorio (1.º y 2.º de E. G. B.).
- N.º 5. El Lenguaje en la Educación Preescolar y Ciclo Preparatorio (1.º y 2.º de E. G. B.). Catalán-castellano.

En preparación:

El lenguaje en Preescolar y 1.º y 2.º de E. G. B.
Bilingüismo castellano-gallego.
Bilingüismo castellano-vasco.
Desarrollo psicológico del niño de 5 a 8 años.

Serie E. G. B.

- N.º 1. La enseñanza de las ciencias y sus relaciones interdisciplinarias en la 2.ª etapa de E. G. B.
- N.º 2. La enseñanza de la lengua inglesa en E. G. B.

ESTUDIOS Y EXPERIENCIAS EDUCATIVAS

Serie: PREESCOLAR

N.º 5

EL LENGUAJE EN LA EDUCACION PREESCOLAR Y CICLO PREPARATORIO (1.º Y 2.º DE E. G. B.)

CATALAN - CASTELLANO

Aportación del Ministerio de Educación y Ciencia al Año Internacional del niño.

MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA

Dirección General de Educación Básica

Texto: Subdirección General de Ordenación Educativa.

Coordinan la serie: Servicio de Planes de Estudio y Orientación y Gabinete de Educación Preescolar.

Equipo:

Joaquim Arenas Sampera.
Sebastià Bech Camps.
M.^a Jesús Cebrián Anaut.
Felicidad Cuartero Fornies.
M.^a Pilar Jañez Folgueras.
Montserrat Mañé Gavaldà.
M.^a Cristina Pagès Torrens.
M.^a Eulàlia Ventalló Givanel.
Dolors Viola Brufal.

Dirige:

M.^a Jesús Cebrián Anaut.

Edita: Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia.

Imprime: Héroes, S. A.—Torrelara, 8.—Madrid-16

Dep. legal: M. 25.102-1978 – ISBN: 84-369-0610-1

Impreso en España

INDICE

INTRODUCCION	9
CATALAN O CASTELLANO COMO SEGUNDA LENGUA ESCOLAR:	
Observaciones de carácter general	13
Observaciones de carácter fonético	14
Observaciones de carácter gramatical	17
Observaciones de carácter léxico	20
DESARROLLO DE UNIDADES GLOBALIZADAS (catalán)	23
ESTRUCTURAS GRAMATICALES BASICAS EN ZONAS BILINGÜES:	
Estructuras gramaticales (castellano)	97
Estructuras gramaticales (catalán)	109
VOCABULARIOS BILINGÜES CORRESPONDIENTES A LA SELECCION DE UNIDADES GLOBALIZADAS	129
SELECCION LITERARIA:	
Castellana, adecuada a las unidades elegidas	167
Catalana, adecuada a las unidades elegidas	182
BIBLIOGRAFIA:	
Bibliografía para el profesor	205
Bibliografía para utilizar en el aula	206

INTRODUCCION

El lenguaje en la Educación Preescolar y los dos primeros niveles de E. G. B. en zona bilingüe (CATALAN - CASTELLANO)

La elaboración de un documento de trabajo sobre Didáctica del lenguaje en la Educación Preescolar y los dos primeros niveles de E. G. B. en un área bilingüe (catalán-castellano) se apoya en un concepto de bilingüismo equilibrado en el que las adquisiciones lingüísticas en estos niveles han de ser la base de un posterior dominio paritario de ambas lenguas.

En la introducción al documento general sobre el lenguaje se alude a un equilibrio convergente de las dos lenguas al final de la escolaridad, de tal modo que una vez adquirida la lengua materna (ya sea castellana, catalán, euskera o gallego) el desarrollo de la segunda llegue a los mismos niveles. Este dominio de la segunda lengua ha de responder a una comunicación culta, permanente y duradera, no reduciéndose exclusivamente a un dominio transitorio que desembocaría posteriormente en un monolingüismo.

Es preciso destacar que este documento que ahora ofrecemos (documento número 2) exige el documento número 1, porque ambos se complementan y coordinan; pues si bien los capítulos 1, 2, 3 y 4 son específicos del tratamiento de la lengua catalana en ese bilingüismo equilibrado, funcional y duradero al que aludimos también en el documento número 1, resulta imprescindible no perder de vista en ningún momento los capítulos sobre Desarrollo del lenguaje infantil, la Didáctica de la lengua en los primeros niveles de una educación de base, la Fijación de unidades significativas y globalizadas que consideramos como apoyatura de las actividades a realizar, el Aprendizaje de la lectura y escritura, el Inventario de objetivos que se ofrece y las variadas actividades que se proponen a lo largo de estos cuatro cursos escolares que se estudian.

Por otra parte, en este documento número 2 se incluyen las correspondientes selecciones literarias, también para el castellano, un cuadro de control y evaluación de la clase y bibliografía común a los dos documentos.

No pueden, por tanto, aislarse ni separarse ambos trabajos en el momento de su aplicación y realización, puesto que los dos se interrelacionan y han sido concebidos como un todo. Las limitaciones de espacio y los condicionantes en la publicación de los mismos ha exigido que se publiquen por separado.

CATALAN O CASTELLANO
COMO SEGUNDA
LENGUA ESCOLAR

OBSERVACIONES DE CARACTER GENERAL

1.^a La escuela ha de esforzarse en ofrecer, de modo especial en el primer ciclo, sus enseñanzas en la lengua materna del niño, porque es un derecho del pequeño ciudadano, porque la escuela es continuadora de la acción educadora familiar y porque, de hacerlo así, sólo se siguen beneficios pedagógicos para el niño.

2.^a Puesto que la lengua es vehículo de comunicación social, la escuela debe proporcionar a sus alumnos no sólo el conocimiento adecuado de su propia lengua, sino que tiene que proporcionarle los medios para que pueda servirse de la otra lengua que hablan sus conciudadanos. Los alumnos de las escuelas de Cataluña deberán, pues, terminar su escolaridad pudiendo usar correctamente el catalán y el castellano, tanto a nivel oral como escrito.

3.^a Para introducir la segunda lengua (catalán o castellano, según sea el caso) el centro tendrá personal docente preparado, de acuerdo con la legislación, a fin de que las enseñanzas se impartan con la mayor seriedad y eficacia.

4.^a Aunque la transferencia de la primera lengua a la segunda, en muchos casos, pueda ser una gran ayuda, sobre todo tratándose de dos lenguas románicas, el maestro procurará cuidadosamente evitar las interferencias que fácilmente pueden producirse, cuando las estructuras de ambas lenguas sean discrepantes.

Por ello, *el maestro deberá conocer a nivel teórico y práctico las principales estructuras diferenciales entre el catalán y el castellano en los niveles fonológico, fonético, morfológico, sintáctico y léxico (incluidas las locuciones más usuales).*

En clase se evitarán todo tipo de comparaciones con la otra lengua; se pondrá especial cuidado en no explicar palabras o giros difíciles traduciéndolos a la primera lengua, sino que se ayudará al alumno con otros medios expresivos (mímica, dibujos...).

5.^a En la medida de lo posible se procurará:

- a) Que el profesor de la segunda lengua sea una persona diferente de la que enseña la primera lengua, para evitar interferencias; en el caso de que esto no sea posible, se procurará por todos los medios al alcance crear un nuevo ambiente en clase, de modo que el alumno se vea transportado a otro marco de trabajo que le facilite la comunicación lingüística.

- b) Que se puedan establecer grupos diferentes por niveles, si el grado de competencia lingüística de los alumnos no es el mismo. Este caso se producirá, especialmente, cuando la segunda lengua escolar sea la materna de un grupo de niños de la clase.

6.^a Podremos seguir los centros de interés desarrollados en las unidades vitales y significativas, presentados, teniendo en cuenta las anotaciones que allí se hacen para el caso. Se pueden tratar los centros de interés simultáneamente y de modo coordinado en catalán y castellano siempre que el niño posea un buen conocimiento de aquel campo semántico, en su propia lengua.

7.^a El objetivo final a conseguir en este primer ciclo es la introducción en la lectura y escritura mediado el primer curso de E. G. B. Para ello, debe haberse logrado previamente, con un trabajo puramente oral, una fonética correcta, un dominio de las estructuras morfosintácticas básicas y la adquisición del vocabulario básico.

8.^a Los centros habilitarán para la enseñanza de la segunda lengua alrededor de tres horas semanales dentro del horario escolar (cuarenta y cinco minutos diarios).

OBSERVACIONES DE CARACTER FONETICO

La adquisición de los nuevos hábitos fonéticos debe ir pareja con la de los primeros rudimentos de la lengua. Así, pues, no puede relegarse un escrupuloso trabajo encaminado a transmitir al niño, cuanto antes, una correcta pronunciación a través de las palabras básicas que vayan apareciendo. No podemos contentarnos con una mera aproximación fonética.

Presentamos a continuación un breve esbozo comparativo entre el catalán y el castellano.

a) Las vocales

a.1) Las vocales castellanas:

En cuanto a la realización fonética de las cinco vocales castellanas, tendremos en cuenta específicamente /a/, /e/, /o/.

/a/ En las sílabas tónicas se mirará que no se adelante el punto de articulación y en las átonas se combatirá, de modo especial, su tendencia a la relajación.

/e/ Se pondrá especial interés en fijar su grado exacto de abertura.

/o/ El catalanoparlante tiende a su cerrazón, de modo que en las sílabas átonas se desplaza, muy a menudo, hacia /u/.

a.2) Las vocales catalanas:

Se dará como modelo la pronunciación propia del lugar. Deberá ponerse especial atención en que el castellanoparlante capte los nuevos sonidos que su idioma no posee.

En las sílabas tónicas se trabajarán las oposiciones /e/ - /ɛ/ (cerrada/abierta) /o/ - /ɔ/ (cerrada/abierta).

En las sílabas átonas, en el área del catalán oriental, deberá ponerse especial atención en las neutralizaciones (archifonemas vocálicos):

- vocal neutra: «mà → **maneta**; pèl → **pelut**»;
- /U/: «torna → **tornar**; juga → **jugar**».

b) Las consonantes

b.1) Las consonantes castellanas

Deberán introducirse los fonemas:

/θ/: zero, cereza (que se trabajará a fondo).

/x/: jarro.

Se cuidará la correcta pronunciación de:

/l/: en castellano nunca es velar, como suele serlo en posición postsilábica en catalán. Este es uno de los defectos más difíciles de combatir y que frecuentemente se olvida.

/t/: (archifonema, neutralización de /t/ y /d/ postsilábicas). El catalanoparlante lo realiza siempre como [t]: **bondad**.

/tʃ/: *chocolate, chico* (será siempre un sonido africado y no fricativo): se corregirá la pronunciación «sch».

— «ado»: Correcta pronunciación de la /d/ fricativa en los participios.

— «bl»: Correcta pronunciación de palabras como «pueblo» («puéblo»; no «puébblo»).

b.2) Las consonantes catalanas

Deberán introducirse los fonemas:

/z/: (ese sonora): **casa, zero**; se fijará su uso frente a /s/: **bossa, cinc**...

/ʒ/: (palatal fricativo sonoro): **germá**; se evitará su ensordecimiento /ʒ/: «**xermá**».

/ʃ/: (palatal fricativo sordo): **xocolata, caixa**; se fijará su uso frente a /tʃ/ (africado, como «ch» castellana): **metxa, txec, fuig**.

/dʒ/: (palatal africado sonoro): **metge**; se evitará especialmente su ensordecimiento: «**metxe**», hecho común en el habla barcelonesa.

- /ts/: (africado sordo): **potser**.
- /dz/: (africado sonoro): **tretze**; se evitará su ensordecimiento
- /ts/: «**tretse**».

No se olvidará tampoco el trabajo sobre el fonema /λ/ (palatal): **Cavaller, gallina**.

En posición final de palabra se trabajarán, además, los fonemas:

- /m/: **pam, fam, porta'm**.
- /ŋ/ (nasal): **fang, blanc**.
- /k/: **foc, groc**.
- /ʃ/: **baix, mateix**.
- /ɲ/ (palatal): **pany, bany**.
- /t/ (archifonema, realización [t]): **sud, set, fred**.
- /λ/: **moll, vell**.
- /l/: **fil, balcó** (realizado como velar /l/).
- /f/: **bolígraf**.
- /β/ (archifonema, realización [p]): **cap, cop, cub**.
- /tʃ/ (archifonema, realización [tʃ]): **boig, esquix, mig**.

También se trabajarán los grupos consonánticos finales:

- [sk]: **bosc, disc**.
- [rps]: **serps, corbs**.
- [st]: **agost, arbust**.
- [lks]: **remolcs**.
- [rt]: **record, tard, hort**.
- [rms]: **dorms**.
- [rns]: **carns, forns**.
- [ɲs]: **fangs, crancs**.
- [rks]: **porcs**.

- ... Las consonantes dobles:
- [bb]: **poble**.
- [gg]: **regla**.
- [mm]: **setmana**.
- [λλ]: **ratlla**.
- ...

c) Fenómenos de fonética sintáctica

c.1) *En castellano*

Cabe señalar, como defecto corriente, la sonorización de -s final de palabra seguida de vocal: **los hombres**.

c.2) *En catalán*

Hay que trabajar la elisión de a, e átonas en contacto con otra vocal, especialmente, si es tónica (**una** hora; no **el** trobo), la sono-

rización de [s], [ʃ], [tʃ] finales, ante vocal (els homes, baix i petit, despatx obert), la sensibilización de [t], [b] finales mudas (Sant Andreu; amb en Pere).

d) Prosodia

d.1) *En castellano*

Se trabajará la correcta acentuación de los adverbios en *-mente*, que no son palabras llanas.

También se observará la correcta acentuación de los verbos en *-iar*: **cambia**...

Los diptongos «iu», «ui», que en castellano son crecientes, deberán pronunciarse como (jú), (wí): descuido, viuda (descuido, viúda).

d.2) *En catalán*

Se trabajará la acentuación de los verbos en *-iar* (canviar, avariar...): **canvio**, **canvies**...

OBSERVACIONES DE CARACTER GRAMATICAL

En el campo morfológico y sintáctico son muchas las semejanzas entre catalán y castellano; ello induce al alumno a extender este parecido más allá de lo correcto. Aquí comentaremos algunas transferencias que, por otro lado, resultan muy evidentes.

1. Castellano

Interrogativas: Es muy frecuente oír frases interrogativas introducidas mediante *que*, por influencia del catalán:

«¿Que está Juanito?» (Correcto: «Está Juanito?»)

Impersonales: Aunque en presente de indicativo siempre llamamos *hay*, en los otros tiempos verbales suelen aparecer plurales incorrectos:

«Habían muchas personas». «Habrán regalos para todos». «Debían de haber cuatro». (Correcto: «Había muchas personas». «Habrá...». «Debía de haber...».)

Deícticos: Puesto que el catalán sólo distingue proximidad/lejanía, resulta muy difícil al catalanoparlante usar correctamente la oposición triple:

este / ese / aquel
aquí / ahí / allí

«Dame esta pelota que tienes *aquí*». (Correcto: «Dame esa pelota que tienes ahí».)

Construcciones partitivas: El catalán conserva algunas construcciones, desconocidas por el castellano, en que aparece la preposición *de*.

En relación con el pronombre «en»:

«Dame uno *de* bien tostado» (pidiendo un pan en la panadería).

«Ponme dos tomates maduros y tres *de* verdes».

«*De* sopa, no quiero».

(Correcto: «Dame uno bien tostado». «Ponme dos tomates maduros y tres verdes»...)

En relación con un cuantitativo:

«Tengo mucho *de* frío». «Hay bastante *de* tierra».

Artículo onomástico:

«*El* Pedro y *la* María no han venido». (Correcto: «Pedro y María no han venido».)

Uso adverbial de «sin»:

«María tiene agua, pero yo estoy *sin*». (Correcto: «María tiene agua, pero yo no tengo».)

«*De* tú, a tú...»

«Hablan *de* tú». «*A* tú, te lo digo».

Complementos circunstanciales: En catalán, expresando el lugar, *alen* se neutralizan. Así, en unos primeros estadios de aprendizaje se pueden hallar frases como:

«Vive *a* Barcelona». «Van *en* aquel bosque».

También se encuentra confusión entre *en/con*, especialmente refiriéndose al medio de transporte:

«Llegó *con* el tren de las seis». (Correcto: «Llegó en el tren de las seis».)

Algunas veces llega a escaparse un pintoresco:

«Somos jueves». (Correcto: «Estamos a jueves».)

Cambios de género: Por atracción del catalán encontramos usados como:

— Masculinos: frente...

— Femeninos: chocolate, calor, sudor, diente, valle...

2. Catalán

Pronombres:

— El castellano moderno carece de los pronombres átonos *en*, *hi*. Dada su alta frecuencia de aparición, habrá que incluirlos entre las estructuras básicas a enseñar. Cabe señalar, además, el espe-

cial comportamiento de *en* como sustituto del núcleo del sintagma nominal indeterminado en función de sujeto o de complemento directo.

«Vaig a casa» - «Hi vaig»; «Vinc de l'escola» - «En vinc».
«Arriben uns nens» - «N'arriben uns»; «Tinc colors» - «En tinc».
«Vols dos llapis blaus?» - «En vols dos de blaus?»

— El «leísmo» y el «laísmo» de los alumnos castellanoparlantes causa vacilación en la sustitución pronominal del:

- sintagma nominal determinado de objeto directo: *lo, el, la, els, les...*;
 - sintagma prepositivo de objeto indirecto: *li, els (los, 'ls)*.
- «Li crido» (castellano: «Lo llamo, le llamo»; catalán correcto: «El Crido»).

Expresión de la obligación: Habrá que evitar *tenir que* e introducir las formas genuinas *caldre, haver de*.

— «Tinc que venir», «Hi ha que trobar-lo». (Correcto: «He de venir», «Cal trobar-lo».)

Expresión de la probabilidad: Se trabajará para evitar los futuros de probabilidad, tan ajenos a la lengua.

— «Será tu madre». («*Deu ser la teva mare*».)

El objeto directo: El gran número de verbos transitivos propios del vocabulario básico nos conducirá a plantearnos desde el principio la correcta expresión del objeto directo de persona (sin preposición).

«Ves a tu madre» - «Veus la teva mare».

El tiempo y el lugar: Habrá que poner especial cuidado en la adquisición del uso de *a/en* en los circunstanciales de lugar:

«Estoy *en* casa» - «Sóc a casa».
«Entro *en* la escuela» - «Entro a l'escola».
«Voy a aquella casa» - «Vaig *en* aquella casa».

En cuanto a la expresión del tiempo, se trabajarán las partes del día (al matí -*por* la mañana...) y, más adelante, la hora (dos quarts de...).

El género: Cuando se introduzcan los sustantivos que posean un género diferente del de su equivalente castellano (*costum, front, llegum, pendent, senyal, regle, calor, suor, dent, xocolata...*), se trabajará su concordancia con el artículo y el adjetivo.

«Els llegums cuits...», «El meu regle s'ha trencat»...

También se trabajará la forma femenina de los adjetivos que en castellano sólo tienen una terminación, como: *dos/dues, dolç/dolça, fort/forta, covard/covarda, verd/verda, trist/trista, gris/grisa...*

«La taula grisa», «Dues-centes pessetes»...

El artículo: Hay que asegurar la elisión de la vocal del artículo determinado singular.

«El home» - «L'home».

La causa:

«No surt, *doncs* plou». (Correcto: «No surt, *perquè* plou».)

OBSERVACIONES DE CARACTER LEXICO

Es en el campo del vocabulario y de las frases hechas donde abundan más las interferencias. Lo más grave de la situación actual es que estas contaminaciones no sólo se dan en los niños que aprenden la segunda lengua, sino que algunas afectan a buena parte de los hablantes habituales de cada lengua.

El enseñante, como es lógico, deberá corregir los vocablos espúreos y las locuciones extrañas; pero dará la batalla indirectamente, proporcionando al alumno un buen caudal de vocablos y maneras de decir castizos que permitan al alumno expresarse con todo rigor y riqueza.

Con todo, permítasenos algunas observaciones sueltas.

1. Castellano

No será muy difícil conseguir que el alumno catalanoparlante rehúse catalanismos que flotan en el ambiente, como «enchegar, plegar, paleta, rachola, caler...».

Posiblemente resultará más complejo conseguir un uso correcto de traer/llevar, ir/venir, escuchar/oír/sentir, hacer/dar... No es fácil desarraigat construcciones como:

«Llévame los platos». «Vengo a tu casa». «Juan, escucha: ¿qué quieres?».

«No me has sentido cuando te llamaba». «Me hace pena».

«Hizo una vuelta por el patio».

La misma oposición *ser/estar* puede acarrear nos problemas; no es difícil oír frases del siguiente talante:

«Soy aquí». «El agua es fría». «La casa es vendida».

Concluimos esta lista, que sería larguísima, con algunas frases que, no por chuscas, dejan de oírse de vez en cuando:

«El abuelo chochea, es muy *grande*». «Déjalo así: estará *más bien*». «Se me ha hecho *mal bien* el papel». «A *más a más* tendrá que *hacer sábado un día de cada día*». «Esta es la *más grande* de todas».

2. Catalán

La lista de barbarismos se haría interminable; así, pues, remitimos al lector a ellas. Con todo, creemos que descuellan los pro-

blemas planteados por el uso de «fer/donar, anar/venir» y, sobre todo, «ésser/estar».

«Dóna un petó a la mare». «Donaves fàstic». «Dónes pena»...
(Correctos: «Fa un petó». «Feies fàstic». «Fas pena»...)
«Avui està a casa». «La poma està verda». «La sopa està freda»...
(Correctos: «Avui és a casa». «La poma és verda». «La sopa és freda»...)

Son incorrectos, además: «pues» (doncs, perquè), «hasta» (fins), «algo» (res, alguna cosa), «menos» (menys, més poc), «casi» (gairabé, quasi), «adiós» (adéu), «ningún» (cap), «la meva casa» (casa meva), «además» (a més, a més), «vale» (d'acord, oi?), «de repent» (de sobte), «hale» (apa!, alça!), «columpiarse» (gronxar-se), «empuxar» (empentar, donar empentes), «apoiar-se» (repenjar-se), «apretar» (estrenyer, pitjar, tibar), «patada» (quitza, puntada de peu), «pastel» (pastís), «munyeca» (puny, canell), «hombro» (espatlla), «rato» (estona), «tocino» (porc), «mono» (mona), «pato» (ànec)...

No podemos cerrar este apartado sin hablar de verbos como «caure's, pujar-se, baixar-se, callar-se, marxar-se...», que, indebidamente, a veces, son usados como pronominales:

«Em vaig caure i em van portar cap a casa».
(Correcto: «Vaig caure i em van portar cap a casa».)

DESARROLLO DE UNIDADES
GLOBALIZADAS
(CATALAN)

TEMA I

LA CASA

- OBJECTIUS:
- Fer conèixer la necessitat i el servei de la casa.
 - Treballar el vocabulari de la casa:
 - parts exteriors
 - parts interiors
 - situacionals
 - materials
 - oficis que hi intervenen
 - Diferents tipus de cases segons el lloc i el clima.
 - Treballar les diverses accions que fem a casa.

DURADA: 15 DIES

- MOTIVACIÓ:
- Explicar el conte «Els tres porquets». Permet parlar de la construcció, materials i parts de la casa.

EXPERIÈNCIES I TREBALLS

- SOBRE EL TEMA:
- Fer amb paper les principals parts de la casa.
PARET - FAÇANA - PORTA - TEULADA - FINESTRA
El paper haurà de ser de colors diferents. Els nens col·locaran cada peça a la pissarra tot fent un mural.
El mestre o un nen mateix enganxa el rètol que indica la part corresponent.
 - Joc:
El mestre reparteix cartrons amb paraules escrites referents a la casa: parts, accions

que hi fem, oficis que intervenen en la seva construcció, etc.

El mestre explica una narració, si cal la inventa, per tal de treballar les paraules que els nens tenen als cartrons. A cada paraula que sent de la narració, s'aixeca el nen posseïdor del cartró corresponent.

— Relacionar les accions amb els llocs:

<i>mengem</i>	al menjador
<i>entrem</i>	per la porta
<i>anem a dormir</i>	a l'habitació
<i>el menjar es fa</i>	a la cuina
<i>ens rentem</i>	al bany

— Què fa?

el paleta, el llauner, el pintor, el jardiner.

— La professió. Asseguts en cercle. El cap de joc llença una pilota a un dels nois, tot dient el nom d'un ofici; l'altre ha de dir el nom d'un instrument o material usat en la dita professió, abans que el director compti fins a cinc.

— Repartir entre els alumnes diverses sèries de paraules i que les relacionin (cartrons).

CUINA - MENJADOR - HABITACIÓ

llit, cadira, taula, plats, olles, fogons, televisor, armari, joguines.

Lèxic:

casa	porteria	telèfon
balcó	sostre	televisor
barana	terra	tocadiscos
cuina	terrat	armari
escala	xemeneia	butaca
finestra	aixeta	banc
foc	antena	cadira
fum	escombra	calaix
menjador	galleda	clau
paret	fregall	coixí
pati	màquina	estora
pis	safareig	llit
porta	ràdio	

— Exercici de contraris:

casa gran / petita
paret gruixuda / prima
jardí alegre / trist
finestra ampla / estreta
taula alta / baixa

EXPRESSIÓ
MÍMICA:

— Es tracta d'endevinar un objecte, concepte o acció, que un nen per mitjà de gestos intenta de fer-nos entendre.

Podem treballar: els oficis, el que fem a casa, què hi fa el pare, què hi fa la mare...

CANÇONS:

— «Nostre gall és cantador» (C. P.).
«Allà dalt hi ha una caseta» (J. Llongueres).

POESIES:

CASA

A la finestreta
de prop del teulat,
només hi fa ornat
un niu d'oreneta.

J. M.^a López Picó

VEÏNS

Quan de bon matí
baixa el primer veí,
que encara el dia és fosc,
jo li escolto el trepig,
temorós des del llit.

J. Salvat-Papasseit

LA CASA

El carrer que jo m'estic
és el que a mi més m'agrada.
Caminant amb els ulls clucs
coneixeria les cases
només de sentir el soroll,
el soroll de parar taula.
Les cases del meu carrer
són les més assolllades.
La més vella que jo hi sé
ara començava a caure,
els estadants se n'han anat,
els estadants se n'anaren.

Francesc Pujols

CARRER DE POBRES

Les cases són petites, petites,
totes iguals, botiga i un sol pis;
davant d'algunes d'elles un pedrís
i escales fosques, gairebé com dretes.
Finestres amb penjolls de campanetes
i clavellines de color imprecís,
un raig de sol pels vells... aquí és feliç
qui guarda en un calaix quatre pessetes.

Ramón E. Bassegoda

ENDEVINALLA: — Tinc parets i una teulada
dono abríc sense parar,
per boca tinc una entrada
i finestres per mirar.

DITES POPULARS: — «Com a casa, enlloc».
«Una porta al davant
una porta al darrera,
la casa a terra».

TEMA II

L'ESCOLA - LA CLASSE

- OBJECTIUS:
- Coneixement de la pròpia escola.
 - Conèixer el vocabulari bàsic corresponent a l'escola i a la classe.
 - Arribar a la comprensió de l'ajut que proporciona l'escola:
 - Aprenem a conviure.
 - Aprenem a treballar.
 - Adquirim coneixements.

DURADA: 15 DIES

- MOTIVACIÓ:
- Fer un recorregut per l'escola. Aturar-se especialment a les dependències menys freqüentades en aquesta edat: laboratori, cuina, biblioteca, secretaria.
 - Explicar l'origen, la vida i història del nom de l'escola.
 - Sortir al carrer i fer adonar, si és possible, de la diferència de construcció amb d'altres edificis: finestres grans, habitacions (aules) espaioses...
 - Explicar el conte «El vagó...».

EXPERIÈNCIES I TREBALLS

- SOBRE EL TEMA:
- Que els nens dibuixin l'escola.
 - Fer un plànol gran (mural) de la classe, dibuixar, retallar i enganxar els elements més característics: taula de la mestra, paperera, prestatgeria, armari en el lloc corresponent.
 - Fer el vocabulari de la classe i de l'escola.

Tenir-lo amb lletres grans en un rètol, els nens enganxen al costat de *cada paraula* el dibuix que la representa una vegada acolorit i retallat.

- Fer petits vocabularis específics:
les coses que escriuen o guixen:

llapis
guix
colors
dacs

...

coses o objectes on escrivim:

el full
la pissarra
el paper

coses que podem llegir:

els llibres
a la pissarra
els rètols
els fulls

- Joc.

«Trobar el nom». La mestra posa uns cartons damunt la taula i de qualsevol manera, corresponents a les lletres d'un nom dels treballats. El primer noi que de memòria arriba a reconstruir el nom, guanya. «Quan en Jaume va a l'escola agafa...» Quan en Jaume va a l'escola, agafa la cartera.

El següent dirà: Quan en Jaume va a l'escola agafa la cartera i el llapis.

Cada nen ha d'afegir-hi una cosa. El que no recorda tota la llista queda fora del joc. Es pot fer per grups i els altres nens observen.

- Treballar el lèxic més usual:

el full / la fulla el llapis / els llapis
la paperera l'esborrador

- Enganxar fulles d'arbre en un mural i el mateix amb diversos fulls de paper, preferiblement de colors varis, tot fent una composició. Escriure amb lletra gran, «les fulles» en el primer i a l'altre «uns fulls de paper».

— Exercici de relació:

Escriu amb un al meu full.
Escriu amb a la pissarra.
Pinta amb uns de colors forts.
Esborra la pissarra amb l'.....
Llença els papers a la

Lèxic:

àlbum	fitxa	nom
bata	full	número
classe	goma	pati
col·legi	llapis	paper
color	lletra	paperera
còpia	llibre	pinzell
dibuix	llibreta	pissarra
esborrador	maquineta	ratlla
escola	música	

EXPRESSIÓ
MÍMICA:

- Uns alumnes surten al davant i representen diverses accions pròpies de la classe. Els seus companys han de dir el que fan. (Escriure, fer silenci, esmorzar, compondre un trencaclosques, etc.)

POESIES:

LA MEVA ESCOLA

El pare i la mare
no pensen sinó en mi,
em fan anar a l'escola
a aprendre de llegir.

Ja sé les beceroles,
de comptes també en sé,
dibuixo flors i estrelles
i escric d'allò més bé.

Cantem, sabem rondalles,
tenim peixos i ocells,
sembrem llavors menudes,
reguem arbres molt vells.

M'agrada tant l'escola
que no ho puc explicar,
a l'hora de sortir-ne
ja hi voldria tornar.

Àngels Garriga

EL POMERÓ

A la vora del camí,
del camí d'anar a l'escola,
se n'aixeca un pomeró
que n'està tot ple de pomes.

Sota l'ombreta que hi fa
hi reposem una estona;
pomeró bon pomeró,
sols de veure'ns ja tremola.

—No tremolis pomeró,
que no et tocarem cap poma;
senyor mestre ens ha ensenyat
de respectar el que no és nostre,
i estimar els gentils fruiters
que alegren el cor dels homes
i els hi fan els ulls rient
i els hi fan la boca dolça.

Francesc Sitjà

DITES:

«Massa llegir fa perdre l'escriure».

«El saber no ocupa lloc».

«Qui sap escriure i llegir
troba sempre un camí».

TEMA III

LA CUINA - ELS ALIMENTS

OBJECTIUS:

- Posar el nen en coneixement del vocabulari:
 - dels mobles, estris, etc., de la cuina
 - dels aliments més habituals
- Que pugui descriure el procés d'elaboració de plats com, per exemple, una amandada, una truita a la francesa...
- Que sàpiga quins són els aliments bàsics per al cos: carn, peix, ous, llet...
- Desvetllar-li el sentit de col·laboració, a casa seva, amb la persona que cuini.

DURADA:

MATERIAL A UTILITZAR:

- Dur a la classe estris de cuina per a observar-ne el funcionament i la utilitat.
- Tenir penjats a la paret murals d'aliments segons les classificacions:
 - aliments d'origen:
 - animal
 - vegetal
 - coses que es mengen:
 - d'entrant
 - de segon plat
 - a les postres
 - per esmorzar
 - per dinar
 - per sopar
 - aliments que mengem:
 - crus
 - cuits

- Tenis pots de diferents llegums.
- Un pastís per estudiar-ne els *ingredients* bàsics.

MOTIVACIÓ:

- Per què cal menjar?
- Què mengem a l'hora d'esmorzar?
de dinar?
de sopar?
- Què mengem d'entrant?
de segon plat?
de postres?
- Què mengem que no cal coure?
que cal coure abans?
- Fem servir per menjar la cullera
Fem servir per menjar la forquilla
Fem servir per menjar la cullereta
petita
- Què fem amb la cassola?
Què fem amb la safata?
Què fem amb la batedora?
Què fem amb l'olla?
Què fem amb la paella?
Què fem amb el pot?
Què fem amb l'escudella?
Què fem amb el plat?
Què fem amb el got, vas?
- Quines coses ens donen: les gallines?
les vaques?
el conill?
l'anyell?
- Què podem collir a l'hort?
- Quins peixos són bons per a menjar?
.....
- Quins ocells són bons per a menjar?
.....
- On comprem la carn, el peix, els ous?
la fruita, els pastissos, el
pa, el vi?

EXPERIÈNCIES. TREBALLS A REALITZAR

MIM:

- Fer veure que es menja un dinar: seure, servir, desplegar el tovalló, menjar la sopa, tallar la carn, beure aigua... rentar-se les mans abans i després... rentar-se les dents després... ajudar a desparar la taula...
- Fer veure que es cuina quelcom. Per exemple, una amanida: rentar les tomates (els tomàquets), l'enciam, etc... tallar-lo, posar-ho a la safata. Posar-hi vinagre, oli i sal.
- Fer veure que es renten els plats...

SENSORIAL:

- Olorar aliments. Distingir-los a ulls clucs, per l'olor.

GRÀFICS:

- Dibuixar, en tres fitxes diferents, un dinar: un primer plat, un segon, unes postres.
- Fer un mural col·lectiu al qual cada nen haurà apartat la cosa que més li agrada de menjar.
- Retallar, amb paper, un cercle i un rectangle; empegar-ho; així obtindrà, si li posa la nansa, un perol.

- Fer una cullera i una forquilla, retallant cartró amb les tisores. (Perfecció a assolir segons el nivell.)

TREBALLS SOBRE EL TEMA:

- Donar al nen, en un cistell, aliments corresponents a: entrants, segons, postres, perquè els destriï en tres munts distints.
- Dibuixar en una fitxa els animals dels quals mengem la carn.

- MATEMÀTICA: — Fer el conjunt dels aliments provinents de
la gallina
la vaca
la llet
- Fer el conjunt dels aliments que mengem
crus.
- Posar les etiquetes: entrant, segon plat,
postres, a tres conjunts donats.

- LLENGUATGE: — *Accions:*
- | | |
|----------------------------|------------------------------------|
| <i>llescar el pa</i> | <i>amanir l'enciam</i> |
| <i>beure la llet</i> | <i>bullir l'aigua</i> |
| <i>tallar la carn</i> | <i>encendre, apagar el fogó</i> |
| <i>pelar la taronja</i> | <i>engegar la batidora</i> |
| <i>parar la taula</i> | <i>recollir/lendreçar la taula</i> |
| <i>remenar la cassola</i> | <i>rentar els plats</i> |
| <i>tastar el suc</i> | <i>desar els estris</i> |
| <i>eixugar-se els dits</i> | <i>coure el dinar</i> |
- esmorzar, dinar, sopar, gana*
menjar, mastegar, tenir set
- *Adjectius (participis, pred. nom. mode):*
- Si la sopa té massa sal és
- Si la llet té massa sucre és
- Si el peix és poc cuit és
- Si el peix és massa cuit és
- El vinagre té gust
- La llimona té un gust
- Les anxoves són

Què hi ha?

- al fogó
- a l'aigüera
- a la galleda d'escombraries
- a la nevera o frigorífic
- a l'armari
- als calaixos
- a la fruitera

Estructura donada:

al fogó HI HA

a l'aigüera

QUÈ = QUINES COSES

Fer adonar al nen de l'equivalència.

JOCS:

- Un nen fa de nevera. Un altre d'aigüera. Un altre de taula per parar, asseguts, separadament, a terra. La resta de nens col·loquen coses a la nevera, a l'aigüera i a la taula. Ha de dir, per exemple, «forquilla neta» i els seus companys jutjaran si ho col·loca en el lloc adequat. «Cullera bruta», «peix per dinar demà», etc.
- «*Quan en Pere para taula hi posa...*»
Bibliografia: *Jocs fàcils*, pàg. 54. Editorial Vilamala.

Un nen diu: «Quan en Pere para taula hi posa les estovalles». El nen següent ha de dir «les estovalles i el tovalló», per exemple, i l'altre ha de dir «les estovalles, el tovalló i els plats»...

Joan menja't les sopes

Es fan dos grups a la classe; un grup fa de mare i l'altre de Joan. La mare diu a en Joan que mengi les sopes, patates, postres... i segons el to de veu que la mare usa per dir que mengi, en Joan contesta que no vol.

CANÇONS:

En Joan ve de la cuina (Bibliografia: *Esquitx I*, pàg. 8).

En Joan ve de la cuina
uh, uh, uh, ah, ah, ah.

En Joan ve de la cuina
carregat amb el *sopar*.

En Joan porta la *sopa*
uh...

en Joan porta la *sopa*
i al damunt un tros de *pa*.

Mentre ell menja la *sopa*
uh...

mentre ell menja la *sopa*
un gossot li pren el *pa*.

Si en Joan empaita el gos,
uh...

si en Joan empaita el gos,
segur que ell el bordarà.

Val més que es mengi la *sopa*
uh...

val més que es mengi la *sopa*
i que deixi estar el *pa*.

La masovera (Bibliografia: Esquítx).

Oh la la, la masovera, la masovera
Oh la la, la masovera, se'n va al mercat.
El mercat és en dilluns, el dilluns hi com-
Oh la la, [pra *lluç*
El mercat és en dimarts, el dimarts hi com-
Oh la la, [pra *rap*
El mercat és en dimecres, el dimecres *fa*-
Oh la la, [ves *seques*
El mercat és en dijous, el dijous hi compra
Oh la la, [ous
El mercat és en divendres, el divendres *fa*-
Oh la la, [ves *tendres*
El mercat és en dissabte, el dissabte tot
Oh la la, [s'ho *gasta*.
El mercat és en diumenge, el diumenge tot
Oh la la, [s'ho *menja*...

CONTES:

Els tres óssos, Epaminondes, El gat i el lloro, Els tres porquets. (Com explicar con-
tes. Sara Cone. Ed. Nova Terra.)

Pere sense por, En Patufet, El ruc i el gos.
(Col·lecció «Ja sé llegir».)

ENDEVINALLES:

— Una capseta blanca que s'obre i no es tanca.

L'OU

— Sóc de bèstia i no sóc bèstia, i em torno bèstia després; si acàs m'hi torno se'm mengem, si no m'hi torno també.

L'OU

— La meva mare és tartamuda, el meu pare cantador, vesteixo blanc de per fora i tinc sang groga en el cor.

L'OU

— És verd i no és julivert, és groc i no és albercoc.

LA LLIMONA

— Verd per fora i vermell i negre per dins.

LA SÍNDRIA

— Moltes dames al castell totes vestint de vermell.

LES CIRERES

— Dolça, groguenca i verdosa, a tothom li fa profit. No endevines què és la cosa? Espera... que ja t'ho he dit.

LA PERA

— Cap fuster no ha fet tan ben feta una capsa tan petiteta.

LA NOU

— He estat criada en el camp, coberta de tels verdosos. Aquell qui plora per mi, és qui m'ha fet a trossos.

LA CEBA

POEMES:

LES CASTANYES

Agave té les mans suaus i fredoliques
Aplega les castanyes d'un foc de romaní
i en va traient les closques
i en va menjant les miques.

J. Carner

PEL TEMPS DE LES TARONGES

Damunt del mar
hi ha una escampadissa de taronges
i un ritme misteriós les fa dansar
damunt les ones flonges.

Joaquim Folguera

ELS ALBERCOCS

La mare ens porta riolera,
quan cau la neu a flocs,
un pot amb confitures
de préssecs i albercocs.

J. Carner

LES MADUIXES

Menja maduixes l'àvia d'abans de Sant Joan;
per més frescor les vol collides d'un infant.

J. Carner

DITES-REFRANYS: El peix blau al vell no plau.
Cal guardar per a demà, gorra i pa.
Per a triar les lleties has de passar-hi tres dies.

A pa dur, dent agut.

No es pot fer el cuinat amb una *olla foradada*.

No es pot dir que té bon tast qui no tasta xai a l'ast.

El bou li diu al xai: el meu gust no el tindràs mai.

TEMA IV

ELS ANIMALS

- OBJECTIUS:
- Coneixement del major nombre possible d'animals.
 - Adquisició lèxica.
 - Distinció dels animals propis
 - de la selva
 - del bosc
 - d'una granja
 - que es poden tenir en una casa de ciutat
 - Funció envers l'home d'aquest animals:
 - alimentació
 - companyia
 - perill
 - aprofitament

pells
altres elements
(ex. vori)

DURADA:

MATERIALS A UTILITZAR:

- Dur a la classe animals que els nens poden tenir a casa seva.
- Possibilitat de desplaçament, si l'escola és a la ciutat, al zoo, o a una granja si és en un medi rural.
- Il·lustracions que els mateixos nens poden cercar (revistes, etc.).
- Diapositives.
- Làmines murals.

MOTIVACIÓ:

- Es pot partir de classificacions diverses:
 - grandària: animals grossos, mitjans i petits;

- medi ambient: terra, aire, aigua;
- actitud davant l'home: ferotges i domèstics, i dins d'aquests els que es poden tenir en una casa de ciutat.

— Utilització per part de l'home: animals que ens donen la seva:

- carn
- pell
- llet
- ous

animals utilitzats per a esports: curses
cacera
pesca

— Preguntes:

Quin és l'animal que t'agrada més?

Quins són els animals:

del bosc
— de terra de la selva que ens donen
de la granja la seva carn?
— de l'aigua
— de l'aire

De quins animals podem obtenir:

- ous?
- llet?
- banya per a fer mànecs de ganivets, collarets...?
- vori o marfil?
- plomes de colors?
-

Quins són els animals que poden viure
ahora a la terra i a l'aigua?

Quins són els animals que viuen a l'aire prop
del mar?

Quins són els animals

que corren molt poc?

que s'utilitzen per a fer curses o carre-
res en esports?

que podem pescar en un riu?
al mar?

EXPERIÈNCIES
O TREBALLS
SOBRE EL TEMA

EXPRESSIÓ
MÍMICA:

— Imitar «l'aire» *lent*, en *caminar*, de les tor-
tugues.

Imitar «l'aire» *lleuger*, en *volar*, dels ocells.
Imitar «l'aire» *arrossegadis* dels cocodrils,
de les serps...
Imitar «l'aire» *àgil*, en *nedar*, dels peixos.

EXPRESSIÓ ORAL- ONOMATOPEICA:

- Imitar els sons de diversos animals salvatges:
lleó, tigre, mona...
domèstics: ànec, cavall, lloca, pollets, porc,
gall, vaca... advertir el silenci dels peixos.

EXPRESSIÓ GRÀFICA:

- Dibuixar un niu, un cau, una galeria sota terra, una granja, el mar i un pis de ciutat i col·locar-hi els dibuixos dels animals que els nens hauran, abans, dibuixat i retallat, que hi corresponguin.
- Dibuixar plomes, pèl, o escates a uns animals, donats pel mestre, que ell haurà de seleccionar segons aquest criteri.

CANÇONS:

El lleó, no em fa por
pam i pipa, pam i pipa
el lleó, no em fa por
perquè sóc bon caçador.

Al matí, vull sortir,
pam i pipa, pam i pipa
al matí, vull sortir,
a caçar-lo sota un pi.

L'he trobat, en un prat,
pam i pipa, pam i pipa,
l'he trobat, en un prat
i el lleó m'ha mossegat.

El poll i la puça, es volen casar
com ens casarem, si no tenim pa?

Respon la formiga, des del formiguer,
Avant, avant, les noces, de pa jo en duré...

De pa ja en tenim, vi, com ho farem?
Respon el mosquit, del fons del celler,
Avant, avant, les noces, de vi jo en duré.

De vi ja en tenim, carn, com ho farem?
Respon la guineu, des del galliner.
Avant, avant, les noces, de carn jo en duré.

Cargol treu banya, puja la muntanya,
cargol bover, jo també vindré.

etc...

(Un ou fa la gallina, Jo en tinc un gall,
Quan les granotes fan festa major...)

CONTES:

La rateta que escombrava l'escaleta

(Per la selecció d'animals que conté. Es pot escenificar amb disfresses senzilles dels elements més característics dels animals, ex.: bec i cua el gall, bigotis el gat...)

Els cabridets. (Ed. Estela, 1964.)

La granota i el bou, Com explicar contes.

El petit xacal i el vell cocodril.

El gat i el lloro.

LLENGUATGE:

— Lèxic dels noms dels animals.

Accions: volar, nedar, caminar, arrossegar-se, desplegar les ales, niuar.

Con es diu la «casa» ... del porc?

del conill?

de l'àguila?

dels cucs?

Moltes ovelles juntes són un (ramat)

Molts ocells junts són un (vol, estol)

Una fila de (formigues, ànecs...)

Els peus dels animals són les

Els peixos, per moure's dins l'aigua tenen les i tenen el cos cobert d'.....

POSSESSIUS:

Si em compren una tortuga serà la tortuga.

Si et compren un ànec serà el ànec.

Si li compren un canari serà el canari.

Si ens compren una vaca serà la vaca.

Si us compren un peix serà el

Si els compren un cavall serà el

COLORS:

De quin color té la pell (les plomes...)

el ratolí?

el pollet?

l'elefant?

tenen la pell (plomes) els paons?

QUANTITATIUS: Els paons tenen plomes de colors.
Els cavalls de cursa (carreres) corren
Les tortugues corren
En un ramat hi ha ovelles.
Al niu hi ha ocells.

LLENGUATGE: Si volem carn de vedella, anyell... hem d'anar a comprar a la
Si volem carn de porc, a la
Si volem un conill a la
Si volem caçar un lleó anirem a (la)
una llebre
un porc senglar
un hipopòtam
una perdiu
una tonyina
una balena
El gos (borda) La gallina
El gall El cavall
El rossinyol El gat

ENDEVINALLES: (GIRAFÀ) (CARGOL)
Tens el cap petit Cosa, coseta, molt peti-
perquè la distància [teta,
te l'ha empetitit. puja paredeta amunt
amb un calderet al cul.

(ZEBRA)
Pel desert corre la brama
que no et saps treure el pijama.

(PINGÜÍ)
Neda com un peix «Bestiari» Pere Quart
amb frac i armilla
[blanca.

Quins són els animals que no dormen a la nit?
rates-pinyades, grills, òlibes

JOCS: — «Volen, volen»... (orenetes, tòrtres, coloms...). El nen que ho anirà dient aixecarà el dit cada vegada, els altres nens l'aixecaran, només, quan anomeni els animals que volen de debò.
— Endevinar, pel gest, l'animal que imita el nen col·locat davant de tots perquè el vegin bé.
— El gat i la rata.

POEMES:

L'esquirol s'aplana
d'una branca blana
rosegant tranquil.
Una aranya amb pena
feinadora trena
son monòton fil.

«La fageda» Guerau de Liost

L'elefant del parc
diu que està malalt;
té una pota coixa,
l'altra li fa mal.

ELS POLLETS

Són agradosos
i vivarrons,
rossets, sedosos
i tremolons
i petitons.
Pertot es fiquen,
graten i piquen
d'aquí, d'allà,
quan els esmiquen
molles de pa.

M.^a Antònia Salvà

SOMNI D'OCELLS

Els ocells s'han adormit
amb el capet sota l'ala,
i somnien camps de blat
sempre ros, sempre granat.

Apel·les Mestres

MOSQUES I MOSQUIT

La natura diligent
ens procura,
una bèstia
per a cada molèstia.
Si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha mosquits
que treballen de nits.

Pere Quart

LLUERNA

Cuca de llum, ¿què cerqueu
pels marges amb la llanterna?
I diu ella sense veu:
—Una lluernà!

«Bestiari» Pere Quart

camí de sol - per les rutes amigues - mes formigues

Joan Salvat-Papasseit

TEMA V

LA TARDOR. ELS VESTITS

- OBJECTIUS:
- Observació dels fenòmens propis de l'estació.
 - Caiguda/colors de les fulles dels arbres.
 - Fruits propis de l'època.
 - Els vestits: segons les estacions
circumstàncies
països
...

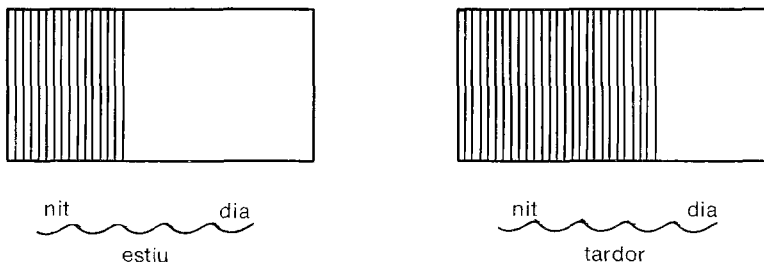
DURADA:

- MOTIVACIÓ:
- Sortida al jardí a pintar o dibuixar com es despullen els arbres i els colors de les fulles.
 - Tenir a la classe un cistell amb els fruits del temps (poma, raïm, ametlles, castanyes, avellanes, codonys, magrana...).
 - O fer un mural amb les peces de vestir pròpies de l'estiu i de l'hivern.
 - Es pot muntar, també, el centre d'interès, a partir del conte *Per què hi ha arbres que no perden les fulles a l'hivern* (pàg. 159 de «Com explicar contes», de Sara Còne, ed. Nova Terra) on surten els arbres següents: BEÇ, ALZINA, SALZE, AVET, PI, GINEBRE

EXPERIÈNCIES I TREBALLS

SOBRE EL TEMA: — Fer, en dues fitxes, la representació de l'escurçament del dia que té lloc a la tardor.

GRÀFICS:



- Empegar fulles seques en un mural col·lectiu.
- Dibuixar tots els fruits de la tardor.
- Vestir sengles ninots, que prèviament hauran retallat amb el punxó, amb vestits d'estiu i d'hivern.
- Animals dels quals s'extreu algun material per a fer teixits o roba.
 - De
 - La
- Distingir, separant-los en dos munts diferents, els teixits propis de l'estiu i els propis de l'hivern, en retalls que el nen endevinarà, pel tacte, a ulls clucs.
- Distingir, com en el cas anterior, en dos munts, peces de roba bàsiques i peces de complement:

abric,	guants,
camisa,	bufanda,
...	mocador de coll,
	corbata
	...

EXPRESSIÓ
MÍMICA:

— *Esbufegar* de calor.
Tremolar de fred.
Eixugar-se la suor.
Fregar-se, calentar-se les mans.
Posar-se, treure's: el barret, els guants, la bufanda, les sabates...

— Representació atmosfèrica de la tardor:

- Un nen és el *sol* d'estiu que un altre nen allunya un xic.
- Un nen és el *vent* que bufa sobre els arbres.
- Uns quants, amb els braços estesos, fan d'*arbres*.
- Uns quants fan de fulles.
- Quan el «nen-vent» bufa els «nens-fulles» cauen, lentament, a terra.
- D'altres nens fan de mosques que s'amaguen, en un racó de la classe a dormir perquè ve el fred, i d'altres fan un vol o estol d'ocells, que emigren, amb els braços estesos cap a un país més càlid.

EXPRESSIÓ
MATEMÀTICA:

— Fer el conjunt dels fruits de la tardor.

— Fer el conjunt dels vestits de platja.

— Fer dos conjunts, equivalents numèricament, de peces bàsiques i de complement.

JOCs:

— Endevinar què fa un nen que, en el centre d'una rotllana, gesticula tot posant-se peces de vestir.

— Un nen diu noms de peces de roba i fruits, i els seus companys s'han d'aixecar quan aquests noms siguin de coses pròpies de la tardor.

— Un nen diu un color «blau», etc., i els nens que vesteixin quelcom del color que és dit, han d'aixecar el braç.

LLENGUATGE:

LÈXIC:

- Classificació: peces de l'estiu
de l'hivern
d'anar per casa
de dormir
interiors
complements
- Enumeració dels fruits de la tardor.
- Enumeració dels arbres que no perden les fulles.
- Enumeració dels que les perden.

ACCIONS

- Reflexió de les utilitzades en l'expressió mímica.
De la tardor en podem dir també, *primavera d'hivern*. Per què?
 - Ens posem la bufanda i els guants quan és
 - A la tardor els arbres
 - Mengem raïm a la
 - Quines coses mengem a la tardor
 - Els ocells, quan ve la tardor
 - I les mosques
 - Els pins, a la tardor
 - Els vestits més calents són els que fem amb les dels animals.
 - La llana l'obtenim de

DEMONSTRATIUS

- Posar, en els llocs corresponents: aquest, aquesta, aquests, aquestes, aquell, aquelles...
 - barret és molt calent.
 - faldilla la duc quan ve la tardor.
 - magrana ja és madura.
 - fruits són de tardor.
 - nena duu uns guants i una bufanda.
 - camises són d'estiu.
 - bufandes són ratllades.
 - mitjons tenen forats.

- Enumerar les peces de vestir que són «parells»:
 - Un parell de
 - Un parell de,....
 - Un parell de
 - Un parell de
 - Un parell de
- Dir peces de vestir *grosses* i *petites*.
 Dir peces de vestir del pare.
 Dir peces de vestir de la mare.
 Dir peces de vestir dels esportistes, dels pallassos, dels mecànics, dels paletes, etc.

ENDEVINALLA: EL VENT

Sempre que et toco no em veus,
 volo sense tenir ales,
 xisclo sense tenir boca
 i faig mal moltes vegades.

DITES: «Setembre s'enduu els pots
 o eixuga les fonts.»
 «Per Sant Mateu
 el raïm teu.»
 «El fred d'octubre
 mata l'oruga.»

CANÇONS: «Si n'era un caçador».
 («Cançoner Flor de llavi».)

POEMES: TARDOR

Tota la terra, a banda i banda
 és nuvolat i mullader,
 i treu un fum de formiguer
 el nas, colgat a la bufanda.

Josep Carner

LES FULLES SEQUES

Les fulles seques fan sardana
 d'ací d'allà saltironant,
 i dintre el bosc la tramuntana
 sembla la cobla al lluny sonant.

Àngel Guimerà

PASSA VENT

Passa vent, cosa sinistra
qui et pogués mai deturar!
Tota la casa em fa trista
el teu malastruc xiular.
M'enfolleixes les colomes
allà dalt del colomar;
de l'arbre arrenques les pomes
molt abans de madurar.

Clementina Arderiu

ORENETES

... quan arriba l'octubre
deixant llurs nius
totes les orenetes
a mils a mils,
sobre un arbre s'apleguen.

Jacint Verdaguer

LES CASTANYES

Agave té les mans suaus i fredoliques.
Aplega les castanyes d'un foc de romaní
i en va traient les closques
i en va menjant les miques.

J. Carner («Els fruits saborosos»)

RONDA D'OCELLS

Adéu orenetes.
Torneu l'any que ve.
La branca florida
traurà el cirerer.

Tomàs Garcés

TEMA VI
EL POBLE. LA CIUTAT

OBJECTIUS: — Fer observar les característiques fonamentals i diferencials del poble i la ciutat.

DURADA:

MOTIVACIÓ:

- Si és una escola rural, possible desplaçament a la ciutat més propera.
- Si és una escola urbana, possible desplaçament al poble més proper.
- Tenir a la paret dos murals (un poble i una ciutat) ben complets.
- Preguntar als alumnes quants pobles/ ciutats coneixen segons que siguin d'una escola rural o de ciutat.

**EXPERIÈNCIES I
TREBALLS
SOBRE EL TEMA**

MANUALS:

- Cada nen pinta una capsa de sabates d'un color. A sobre, amb un altre color, pinta moltes finestres per a reproduir les cases de les ciutats. Sobreposant les capsas de diversos nens s'obtenen gratacels: construir, entre tots els nens de la classe, en un racó, una petita ciutat. D'altres fan semàfors, arbres... retallant i pintant qualsevol paper.
- En un altre racó de la classe posar objectes propis de la vida rural (fruits, eines...).

MÍMICA: — Dividir la classe en dues parts: la meitat mimen (oficis, feines) pròpies del camp i l'altra meitat feines pròpies de la ciutat.

- Tots els nens formen un *autobús* ciutadà: uns es donen les mans i fan el vehicle i els altres, dintre, fan de públic. Hi haurà també un conductor i un cobrador.
- Tots els nens, col·locats simètricament, seran espigues d'un *camp de blat*. Tres nens (un assegut en els braços lligats dels altres dos) seran una recol·lectora. Els nens-espiga s'ajauran a terra quan la recol·lectora passi per la seva vora.

LLENGUATGE:

- Agafant com a centre l'*autobús* estudiar les ACCIONS possibles que s'hi poden fer:

L'AUTOBÚS

parar-lo, esperar-lo, pujar-hi, baixar-ne, escapar-se, córrer, aturar-se, avariar-se, mullar-se (si plou), posar-hi benzina, pagar, agafar el bitllet, saludar, seure, estar dret, decantar-se, perdre l'equilibri...

CAMP DE BLAT

sembrar, regar, llaurar, arrencar herba, treure pedres, caminar, xafar espigues, remoure la terra, ploure, nevar, pedregar, ventejar, créixer, amagar-s'hi, jugar-hi...

LÈXIC:

- D'edificis, o llocs públics que trobem a la ciutat:
Gratacels, mercat, supermercat, hotel, restaurant, museu, universitat, correus i telègrafs, parc de bombers, banc, monument, quiosc, semàfor, urbà, teatre, metro...
- Propi del poble o el camp:
Prat, herba, collita, sac, hort, tractor, llenya, destral, era, pou, palla, estable, bestiar, cort, corral, carretó, forca, falç, aixada, carro, camí...
- Dir on hi ha:
cases baixes masies
gratacels semàfors
molts vehicles pocs vehicles
molta herba molts carrers

molts hotels	gent que es coneix .
gent que no es co-	
neix	moltes escoles ...
granges	aviram
pagesos	universitat
monuments	barriades
collita de blat	recol·lectores

— Fer un cercle als noms dels oficis següents que només es trobin a la ciutat:

carter	pastisser	bomber
botiguer	forner	conductor
cobrador	venedor	escombriaire
taxista	paleta	florista
dependent	polícia	guàrdia urbà
xofer	carnisser	peixater
cansalader	herbolari	mecànic
metge	mestra	infermera

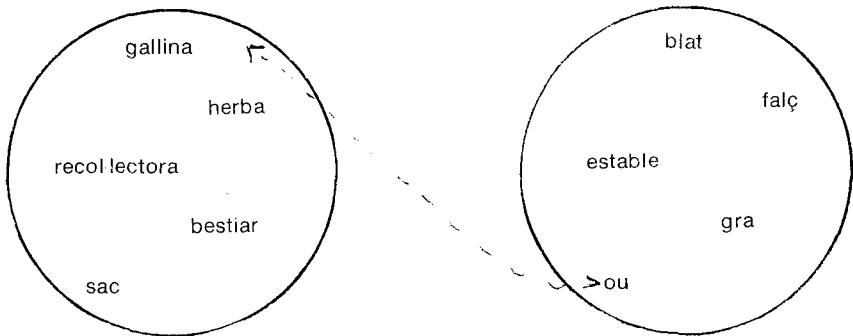
— Dibuixar un carrer de la ciutat i posar el nom a tot el que es dibuixi.

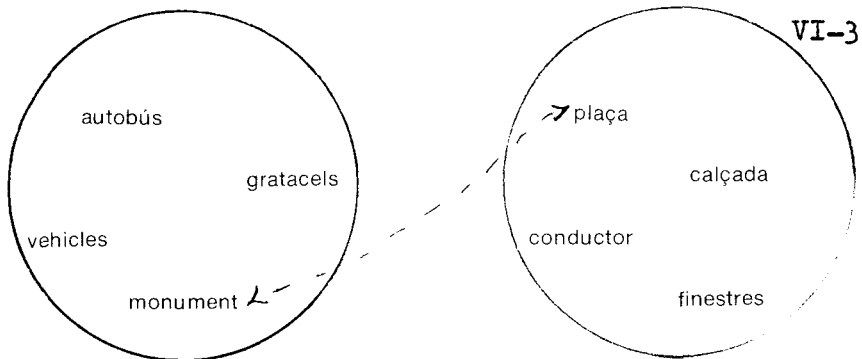
— Completar els noms d'ofici següents:

inferme	mecà
polici	tax
cart	guar..... ur.....

MATEMÀTICA:

— Dibuixar fletxes de correspondència entre els parells de conjunts següents:





I dir a quin medi ambient corresponen les parelles de conjunts.

parell primer
 parell segon

- Fer un conjunt amb noms de feines que es poden fer al camp (semprear, llaurar, podar...).
- I un amb noms de feines que es poden fer a la ciutat (urbà, professor d'universitat, taxista...).

JOCS:

Joc del «com». El mestre diu «una casa de ciutat pot ser alta COM...» i els nens han de continuar.

Joc de la «/». El mestre diu «en un camp hi ha blat l...» i els alumnes continuen la frase. Cercar coses, del poble i de la ciutat, que tinguin forma:

rodona
 quadrada

Guanya el qui en troba més.

Joc del carter. Un nen dóna una carta a un altre, que fa de carter, amb el sobre en blanc. El carter ha d'endevinar si la carta va a un poble o a una ciutat preguntant, per exemple, «hi ha gratacels?»... La meitat de la classe és el poble i l'altra meitat la ciutat. El carter pot preguntar a tots els nens que desitgi fins a endevinar-ho.

Joc del guàrdia urbà.

Consisteix a interpretar i seguir les ordres de l'urbà i el seu xiulet.

CANÇONS:

«*La masovera se'n va al mercat*».

«*Tots els nens del meu carrer*».

«*Margarideta lleva't de matí*».

«*Els oficis*».

POEMES:

PEL CAMÍ DELS HORTS

Pel camí dels horts
anem a la platja,
pel camí dels horts
són mudes les passes.

Caminet estret
renglera de canyes,
la frescor del verd
refresca la galta...

J. M. de Sagarra

LA CIUTAT

Condemnat a viure
en muntanyes de ciment
organitzades...
Per més alt que piqui l'ascensor
no pujaré més amunt de l'últim pis.
I encara que després
m'obstini a enfilar-me per l'escala,
no passaré de l'àtic o el sobreàtic.

Ricard Creus

TARDA A LA VILA

Una torre, unes escales,
una plaça i un carrer.
Per volar no calen ales
en el poble mariner.

J. M.^a López-Picó

EL CAMINET

Ai! caminet, caminet,
ai, caminet de muntanya,
tot carregat de sentors,
dret per la costa solana,
no tens més ombra que els pins,
ni més flor que l'argelaga.

Joan Maragall

CANÇÓ DE REM I DE VELA

Des del llagut es veu el poble franc,
ara que el sol hi bat de cara;
es veu el poble tot pintat de blanc,
ara que el sol no el desempara,
ara que el sol hi bat de cara.

Aquí fineix la fila de casetes,
arreglerades com els vells llaguts:
finestres de gairell, portes estretes,
llums que vacil·len, dolces quietuds...

J. M. de Sagarra

PARC

Els arbres gegants,
polits i quiets,
escolten secrets
i vetllen infants.

Osvald Cardona

IMPRESSIÓ DE BARCELONA

De riu a riu, del mar fins a la serra
creixen fàbriques, temples i casals,
com si encantada fos aquí la terra
esplet d'obres en vies colossals.

Miquel Costa i Llobera

LA NIT A BARCELONA

Del petit mirador del frondós Montjuïc
miro l'aigua negrosa i lluent
i els llums del carrer,
i de tanta finestra,
i els zigs-zags dels anuncis que salten
i aquell gruix de silenci damunt la ciutat.

I em paseo pel port
ple de barques, vaixells i balandres,
i tractors i bidons de colors...

Joan Colomines

DITES/

ENDEVINALLES:

Barcelona és bona si la bossa sona. Tant si
sona com si no sona. Barcelona és bona.
Com el Vallès no hi ha res.
De Cardona, sal i dona i terra bona.
De Ripoll, ni lloca ni poll.

A l'Ametlla del Vallès, s'hi troba bé qui no
hi és.
Espluga de Francolí, carquinyolis i bon vi.
A Vallis, cebes, alls i molts treballs.
A Bellcaire són gent d'aire; a Bellmunt són
gent de bé; a Linyola fan tabola i a Castellse-
rà també.
A la plana de Vic, nou mesos d'hivern i tres
d'infern.

TEMA VII

NADAL I LES JOGUINES

- OBJECTIUS:**
- Fer viure el sentit humà i religiós, si s'escau, del Nadal.
 - Cercar el coneixement del vocabulari propi d'aquestes festes en els diversos aspectes: pessebre, menjars, plantes, etc.
 - Conèixer i viure les tradicions catalanes de Nadal.
 - Utilitat de los joguines i el bon ús que cal fer-ne.

DURADA: 10 DIES

- MOTIVACIÓ:**
- Explicar el conte de l'Arbre de Nadal; per què se l'agença amb regals.
 - Explicar el conte «Sangota, el llop gos», d'A. Fuster i Rabés. Ed. Estela. Barcelona.
 - Construir el pessebre de la classe; tenir en compte que hi hagi les figures més tradicionals: el bou, la mula, el pescador, la filadora, els pastors camí de Betlem, la dona que fila, la dona que renta, l'anunciata, el naixement.
 - Tenir el tió a la classe.
 - Ornar la classe amb plantes o branques de galzeran, pi, avet, molssa.

EXPERIÈNCIES I TREBALLS

- SOBRE EL TEMA:**
- Elaborar diversos murals al·lusius a Nadal.
 - L'arbre: paper xarol.
 - El pastor i el ramat: els nens poden emplenar la silueta del pastor, la sa-

marra i la de les ovelles amb boletes de paper fi enganxades.

- Els nens poden dur figures a classe per fer el pessebre, o més bé encara, fer-les ells mateixos amb argila. Si hi ha temps perquè s'assequin, també les poden pintar.
- Observar les herbes i plantes tradicionals de Nadal. Fer notar que el vesc serveix per caçar ocells.
- El darrer dia de classe fer la festa de Nadal a classe, cantar cançons i fer cagar el tió.
- Per tal de treballar el vocabulari del menjar, la mestra pot fer torrons a la classe:

Torrans de caramel amb avellanes. Ingredients: aigua, sucre i avellanes.

Torrans de Xixona: ametlles, mel i sucre. Cal picar les ametlles en un molinet. Després, tot barrejat i disposat en forma rectangular. Ja tindrem una barra o taula de torrons.

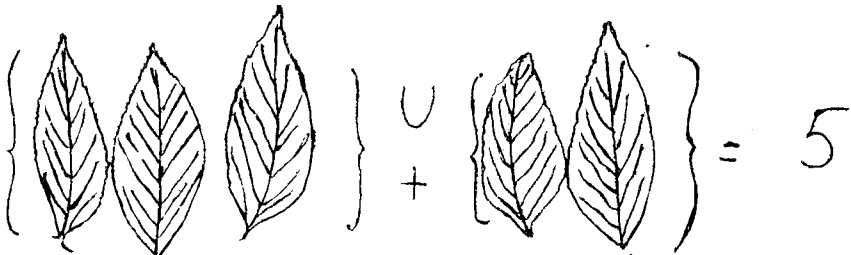
EXPRESSIÓ ORAL: — Recitació conjunta de poesies o estrofes de cançons amb la mímica corresponent.

EXPRESSIÓ GRÀFICA:

— Els alumnes reben un full ciclostilat on hi ha dibuixats un avet, un pastor, l'estel, una ovel·la. Es tracta que ho pintin, ho retallin i ho enganxin en un altre full, tot fent una composició al seu gust.

EXPRESSIÓ MATEMÀTICA:

— Treballar la unió (suma) amb conjunts de fulles de mata.



JOCES:

— «*Ovelletes, ovelletes, on esteu amagades?*»

El que para ha de reconèixer els seus companys, que advertits prèviament pel mestre, «belen» quan ell pregunta: *Ovelletes, ovelletes*. Els ha de reconèixer per la veu, ja que tots tenen la cara tapada. El que para deixa de fer-ho, quan endevina qui ha «belat» i en diu el nom.

— *Quines coses duen els pastors al portal?*

Comença un nen: un be; i un altre, un pa; i així fins que tots hagin dit la seva. Els que en diuen més, guanyen.

CANÇONS:

— «*Què li darem an el noi de la mare*».

«*Allà sota una penya*».

«*El cant dels ocells*».

«*El vint-i-cinc de desembre*».

«*El rei Herodes*».

«*Les dotze van tocant*».

(Aquestes cançons es troben al «*Cançonet de Nadal*». Ed. Balmes. Barcelona.)

«*Oh arbre sant*» a «*Cançons per al poble*» Nadal.

LLENGUATGE:

— Treballar les estructures:

De presència: Què hi ha...?

- Al pessebre hi ha els pastors.
- Al cel hi ha els estels.
- Al riu hi ha un pont.
- A la cova hi ha un naixement.

(Cal tenir present que la forma *hi ha* és invariable.)

D'acció:

- Per Nadal *fa* fred.
- L'arbre *fa* bonic.
- Avui *fa* sol / *fa* mal temps.
- El nen *fa* un petó a la mare.
- Cal no *fer* tard.
- *Fer* d'hora.

— Treballar les accions pròpies de les figures del pessebre:

- El pastor *pastura* el ramat.
- La dona *porta* una gerra.
- Els pastors de l'anunciata *dormen*.

- L'àngel *parla* als pastors.
- La vella *fila* davant de la casa.
- La dona *renta* al riu.
- Sant Josep *vigila* l'Infant.

— Onomatopeia:

- El be bela: be, be.
- El bou mugeix: mm.....m.
- L'ase brama: aa.....a.
- L'ocell canta: xiu-xiu.
- El gos lladra: bup, bup.

— On viuen?

- La família del Nen Jesús viu a la cova.
- El be, viu al *corral*.
- El pastor viu a la *cabana*.
- L'ase i el bou viuen a l'*estable*.
- Els reis viuen en un *palau*.

— D'aquests menjars, quins són sòlids i quins són líquids:

escudella, xampany, pollastre, torrons, neules, vi, cafè, carn d'olla.

VOCABULARI:

Lèxic:

àngel	gall d'indi	pollastre
arbre de Nadal	Mare de Déu	pont
ase	mula	regal
be	Nadal	rei
bou	Nen Jesús	blanc
carn d'olla	neuler	ros
escudella	palmera	negre
estable	palla	riu
estrella	pastor	Sant Josep
figura	pessebre	torrons
		xampany

POESIES:

CANÇÓ DE NADAL

Bruc i galzeran
 per guarnir el pessebre
 i un trosset de gebre
 al raig de la font
 que tomba cantant.
 Bruc i galzeran.

Un camí petit
 vorejat de molsa
 i un vailet que espolsa

la neu d'un arboç
que viu arraulit.
Un camí petit.

Joan M. Guasch

TRES REIS D'ORIENT

Tres reis d'Orient,
tres reis caminaven,
la corona d'or,
de lliri la barba,
el mantell brodat
d'ocells i de branques...

Josep S. Pons

L'ARANYA

Jo sé una rondalla,
jo sé una cançó,
d'una aranya amiga
de Nostre Senyor.
Dins de l'establia
se n'entrava un jorn,
fila, fila, fila,
teranyina d'or,
del bou a la mula,
de la mula al bou,
del pessebre al sostre
l'aranya hi fa un pont.
Quan la nit arriba
quina resplendor!

Mn. Anton Navarro

LA PASTORETA

Feina faig de pastoreta
a l'hivern com a l'estiu:
faci sol faci fresqueta
jo pasturo la cabreta
vora el riu.
Si hi voleu venir Maria
amb l'espòs i el Jesuset,
en dareu molta alegria.
No estigueu a l'establia
patint fred.
A la llar, per retornar-lo
cremen ja branques de pi,
sé cançons per bressolar-lo,

i un llençol per abrigar-lo
tinc de lli.
Tallarem una llesqueta
de bon pa que em dóna el cel,
i amb la llet de la cabreta
li farem una sopeta
con la mel.

J. Verdaguer

LA FILOSA

És la vella, vella, vella,
del pessebre de cada any,
la que un dia essent donzella
copsà amor i desengany.
Veu passar els tres Reis, que vénen
d'un país del més enllà,
amb aquells camells que tenen
tant delit de caminar.
Veu pastors davant la cova
i ramats en abundor,
festejant la Bona Nova,
sota un vel de resplendor.
I ella fila, fila, fila,
de cara sempre al portal,
amb aquelles mans d'argila
que fan perfum de Nadal.

Joan M. Guasch

DITES: «Per Nadal, cada ovella al seu corral».
«Per Nadal al sol, per Pasqua al foc».
«Per Nadal, pas de pardal,
per Sant Esteve, pas de llebre».
(El dia s'allarga.)
«Cada cosa a son temps, i a Nadal, neules».

ENDEVINALLES: «Una cosa que pertot es posa
i a la mar no gosa.»

LA NEU

«Quan sóc primera faig xim-xim;
abundosa, mullo massa.
I el meu nom no descobriu?
A l'hivern el fred em glaça.

LA PLUJA

TEMA VIII

L'HIVERN

- OBJECTIUS:**
- Observació de tots els fenòmens propis d'aquesta estació: fred, neu, dies curts, nits llargues...
 - Fixació del tema en relació a la tardor, ja estudiada.
 - Aprehensió del procés de formació de la neu.
 - Que l'alumne pugui situar enumerant-les, les festes de l'hivern.
- DURADA:**
- MATERIAL A UTILITZAR:**
- Els penjadors, o armaris de la classe, curulls d'abric, bufandes, guants... (per a les peces pròpies de l'època).
 - Un termòmetre.
 - Un mural amb les festes de l'hivern: Nadal, Sant Esteve, Cap d'any, Reis.
 - Un mural il·lustratiu sobre l'esport de l'esquí.
 - Sortida al jardí per veure els arbres pelats, i si n'hi ha, la neu. Tenir una lupa perquè els nens puguin veure els cristalls.
- MOTIVACIÓ:**
- Quina és l'estació de l'any pròpia de la neu?
 - A l'hivern, els dies són molt i les nits molt
 - A l'hivern van millor
 pel cos els aliments ben
 ens agraden
 - més
i a l'estiu

- Quines són les peces que vestim exclusivament a l'hivern?
- Per mesurar la temperatura fem servir un aparell anomenat
- Quan el termòmetre assenyala una temperatura per sota del zero diem que
- Les gelades fan mal a les
- Als vessants de les muntanyes nevades, hi ha estacions d'.....
- L'..... és un esport propi de l'.....
- L'estació anterior que precedeix és la d'abans de l'hivern i la la de després.
- Nadal, Sant Esteve, Cap d'any són festes de l'.....
- Quines coses són les que mengem per Nadal?
- Desembre, Gener i Febrer són els noms dels de l'.....
- El fred de l'hivern transforma l'aigua de la pluja en
- Quines coses hi ha a les cases, a l'hivern, per escalfar l'ambient?

TREBALLS-
EXPERIÈNCIES
SOBRE EL TEMA

MIM:

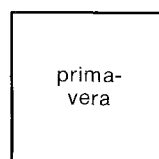
- Els nens amb el gest esquien, s'escalfen, s'abriguen, estosseguen, tremolen de fred
- Es posen l'abric, la bufanda, els guants
- Fan un ninot de neu.
- Es tiren flocs de neu. Fan veure que rellisquen per la neu, cauen de cul, caminen per damunt una llosa de gel

GRÀFIC:

- Dibuixar un ninot de neu / Dibuixar un ninot de neu que es fon perquè ha sortit el sol.
- Construir, amb cotó fluix damunt una capa grossa, un ninot de neu.
- Retallar amb els dits, flocs de neu, i enganxar-los en una cartolina.
- Construir la seqüència correcta amb tres dibuixos de la tardor, l'hivern i la primavera.



ABANS



DESPRÉS

- Dibuixar un equip, complet, d'esquiador.

LLENGUATGE:

Accions

Què fan les persones:

abrigar-se, tapar-se, escalfar-se, esquiar, refredar-se, estar a casa, llegir el termòmetre, encendre l'estufa / el foc...

Què no fan les persones:

ventejar, ploure, nevar, gelar, gebrar, fer xim-xim, clarejar, fosquejar, fondre's, pondre ('s el sol)...

Vocabulari

- De peces de vestir (abric, guants, samarreta...).
- De fenòmens: gel, glac, gebre, cristall de neu, floc, ninot de neu...
- Malalties: grip, refredat, mal de coll, pulmonia...

Contraris:

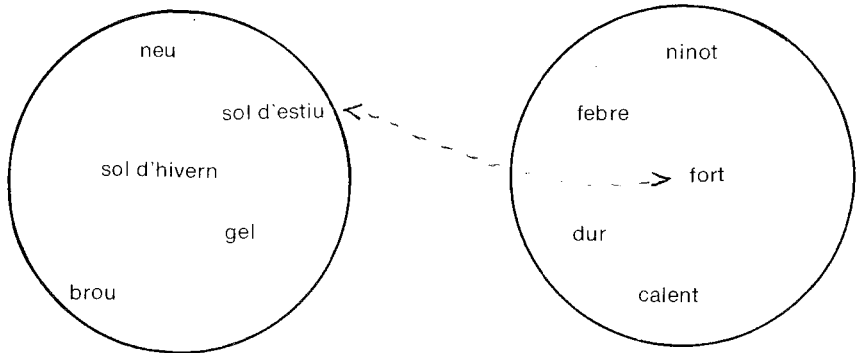
La neu és freda, el brou és calent.

El sol d'estiu és fort, el de l'hivern és (feble).

El dia d'estiu és (curt), el de l'hivern és (llarg).
 El ninot de neu és (gros), el floc és (petit).
 A l'estiu el sol surt (aviat), a l'hivern surt (tard).
 La neu és (tova), el gel és (dur).
 Els dies d'hivern són (tristos), els d'estiu (alegres).

MATEMÀTICA:

- Construir el conjunt dels mesos d'hivern.
- Fer l'equivalència entre els conjunts següents:



- De les coses següents, seleccionar, i fer el conjunt de les de l'hivern: bufanda, platja, flor, guants, gel, esquí, papallona, ninot de neu, gebre, formiga, ulleres de sol, torrons, tió...
- Posar l'etiqueta numèrica al conjunt anterior.
- Fer els conjunts del entrants i primers plats que es mengen a l'hivern. Han de ser plats cuinats, calents.

JOCS:

- Els nens tiren enlaire boles de cotó fluix. Cada nen n'ha de recollir una. La condició serà que no sigui la seva.
- Joc de «fet a córrer o fet a amagar».
 Text: conillets a amagar, que la llebre va a caçar tant de nit com de dia cala foc a les badies...

Conillets, conillets, esteu ben amagadets?

(Els qui toquen la «mare» diuen «tall», i se salven.)

- Peu coix: Un nen diu «Ara és hivern» i els nens saltironen a peu coix. «Ara és primavera», i caminen. Només van a peu coix quan és hivern.

CANÇONS:

Sol, solet

Sol, solet / vine'm a veure, / vine'm a veure /
sol, solet, / vine'm a veure / que tinc fred.

Pastoret

Pastoret, d'on véns? / de la muntanya, de la
muntanya. / Pastoret, d'on véns? / de la muntanya,
de veure el temps.

Ai quin temps que fa / plou i neva, plou i neva,
Ai quin temps que fa / plou i neva i nevarà.

Plou i fa sol

Plou i fa sol, les bruixes es pentinen,
Plou i fa sol, les bruixes porten dol.

CONTES:

«Per què hi ha arbres que no perden les fulles a l'hivern». (De «Com explicar contes» de Sara Còne. Ed. Nova Terra.)

ENDEVINALLES:

Vès si ho saps endevinar:
una dama amb un mantell
que ho cobreix tot menys el mar.

LA NEU

Corre molt i no el veus gens
i et molesta quan el tens.

EL VENT.

POEMES:

LES NEUS QUE ES FONEN

Les neus de la muntanya
es miren trist el pla,
que avall, avall, la terra
comença a verdejar.

Àngel Guimerà

NEVADA

El cel és gris
com una llosa.
Arreu es posa
la neu. Així
que apunta el dia
els borrallons
dansen segons
llur fantasia.

Uns de costat
topen i cauen.
Altres s'ajauen
sobre el teulat.
Ja el sol és nat.
I la neu, sota
l'arbrat, degota
com un ruixat.

Guerau de Liost

FRED

Quan el fred bufa
prop de l'estufa,
s'escalfa la quitxalla;
però ni un dia falla:
al davant hi ha en Francesc
que de tots és el més fresc.

ELS OCELLS A L'HIVERN

Els ocells van cantant
tots plens d'alegria.
Quan neva es posen tristos,
i fan piu-piu tot el dia.

HIVERN

«Mare, la pica és de gel i s'encalla
i és caramull fet de glaç nostre vi,
i fa tant fred a damunt de la palla,
tristes les mules no hi poden dormir.»

J. M. de Sagarra

- DITES/REFRANYS:** «Gener és el mes primer».
«Febrer és curt, brau i tossut».
«Per Sant Sebastià s'allarga el dia, una hora
per cada cap».
«Mata el porc pel gener, si vols que es conser-
vi bé».
«Pel mes de febrer, un dia dolent i els altres
també».
«Pel mes de febrer, treu flor l'ametller».
«Qui el desembre acabarà, any nou veurà».
«Per Sant Tomàs, fred al nas».
«De Nadal a Sant Joan, va mig any».

TEMA IX
EL CONTE

- OBJECTIUS:
- Exercitar la capacitat d'*audició*.
 - Que el nen *comprengui oralment* el text.
 - Que el nen *adquireixi les estructures* i les pugui usar oralment.
 - El conreu de la fantasia.

DURADA:

MOTIVACIÓ:

- Llegir el text del conte:
Ja fa molts, molts anys, vivia en una masia que es deia «El Farell» un pagès molt alt i gros.
Tenia tanta força que tothom el coneixia pel «Fort Farell».
Un dia, mentre llaurava un tros de terra amb l'arada i una parella de bous, va passar per allà un gegantàs.
—Bon dia, bon home! —va saludar.
Escolteu, on és Barcelona, cap aquí o cap allà?
Mentre això deia, aixecava amb una sola mà un tros de ferro, gruixut com un tronc. Però el Fort Farell sense donar-hi importància, aixecant l'arada amb bous i tot, va dir:
—Cap allà!
El gegantàs en veure això es va quedar tot parat:
—Escolteu —va dir— com és que tenint tanta força, no l'heu feta servir per fer fora el gegant moro que ens ha pres Barcelona?
—No puc —va dir el Fort Farell— tinc molta feina a casa.

—Més feina tindrem —digué el gegantàs— si deixem que els moros ens prenguin les nostres ciutats i cases.

—Teniu molta raó —contestà el Fort Farell— comenceu a passar que ja vinc.

Se'n va anar a casa seva. Va deixar l'arada i els bous.

Va dir adéu als seus pares i... cap a Barcelona falta gent! En passar prop d'un gran bosc va pensar: —Sóc ben ximplet, me'n vaig pel món sense ni un trist bastonet. I ell que sí, va arrencar un gros pi amb arrel i tot, i va seguir el seu camí. Els nens i nenes dels pobles per on passava en veure'l tan alt i gros amb un pi per bastó, li anaven al darrera cantant aquesta cançó:

El Gegant del Pi,
ara balla, ara balla,
el Gegant del Pi,
ara balla pel camí.

Quan el Fort Farell va arribar a les muralles de Barcelona, els guardes no el deixaven passar. Ep, ep! Heu de pagar per aquest pi que porteu. —Però si és el meu bastó de camí! —Doncs no pot entrar pel portal sense pagar. —Això rai! Si no pot entrar pel portal, entrarà pel damunt. I amb una revolada llançà el pi per sobre les muralles. I ja dins la ciutat, se'n va anar a trobar el gegant moro que havia pres Barcelona i li digué: —Vinc a lluitar amb tu per fer-te fora de la nostra Barcelona.

El gegant moro era molt orgullós. Quan va veure aquell pobre pagès que s'atrevia a lluitar amb ell, es va posar a riure tot dient: —Vinga noi! Primer de tot atipa't bé. No fos cas que et trenquessis del meu primer cop de puny.

I abans de la lluita va fer servir al Fort Farell un gran dinar. Un parell de vaques rostides, dues dotzenes de pollastres, vuit plats d'amanida, i vint porrons de vi. Mentre el pagès, molt tranquil, buidava els plats, el moro, burlleta, anava dient:

—Menja, menja, Farellàs
que ben poc temps menjaràs;
del cop que jo et donaré
aixafat et deixaré.

En acabar de dinar, va començar la lluita. Tota la gent de la ciutat, grans i petits, havia anat a veure què passaria: no es veia cada dia una lluita de gegants! El Fort Farell gairebé no deixava que el Gegant de la Ciutat el toqués. Aquest prou que mirava de donar-li cops, però el Fort Farell era més llest i sempre se li escapava. Se separaren per dues vegades per tornar a començar. A la fi, d'una forta revolada el Fort Farell va enviar el Gegant de la Ciutat volant per damunt dels terrats, amb tanta força, que el moro va caure a l'altra banda de les muralles aixafat com una coca! Llavors, homes i dones, petits i grans, picant de mans, voltaren el Fort Farell tot cantant:

El Gegant del Pi,
ara balla, ara balla,
el Gegant del Pi,
ara balla pel camí.

I continuaren:

El Gegant de la Ciutat,
ara balla, ara balla,
el Gegant de la Ciutat,
ara balla pels terrats.

I així va sortir la cançó que tots cantem quan veiem passar els gegants del Pi, de la Ciutat, del teu poble o de la teva vila.

Text extret de «El Gegant del Pi». Contes Populars n.º 7. Adapt. M.^a Eulàlia Valeri. Edicions La Galera. Barcelona.

- Fer un mural amb el gegant del Pi voltat de nens i nenes.
- Exposar a la classe postals i cartells de gegants de diverses poblacions.

EXPERIÈNCIES I
TREBALLS
REFERENTS
AL TEMA:

- Cada nen dibuixarà l'escena que més li hagi plagut del conte. Després aquests dibuixos es poden penjar ordenats a la paret.
- Caldrà treballar el vestit del gegant. Els nens rebran un full on hi haurà una barretina, una faixa, uns pantalons i unes espadenyes.
Dessota i seguits, els noms corresponents amb lletra cal·ligràfica.
L'exercici consisteix a acolorir cada peça i a resseguir amb colors les lletres dels noms, retallar cada paraula i aparellar-la amb la peça de vestir corresponent. Cal fer servir pega per enganxar-les.
- L'escena dels dos gegants i en Fort Farell aixecant l'arada amb els bous és una bona ocasió per explicar els termes:

arada
llaurar
jou

- Com era la ciutat en temps dels moros. Tenia muralles, amb merlets, i porta que es tancava cada dia.
Fer unes muralles de paper, enganxar-les a les parets de la classe. Que hi hagi porta i merlets. També el cobrador de tributs a l'entrada.
- Dibuixar amb paper d'embalar un pi ben alt. Que sigui a la classe mentre es treballa el conte. Els nens el podran pintar tot emplenant la silueta. Serà la presència del bastó del Gegant del Pi.

EXPRESSIÓ ORAL: — Diàlegs.

On vivia el Fort Farell?
Quin era el seu ofici?
Com llaurava la terra?
.....

Diàleg de dos nens: L'un fa de Fort Farell i l'altre de gegantàs.

EXPRESSIÓ
MÍMICA:

— Els nens, d'un en un o per grups representen una escena del conte amb gesticulació.

El mestre proposa:

- En Fort Farell volia un bastó, ell que sí que arrenca un pi.
(Els nens fan l'acció d'arrençar.)
- Amb el bastó se'n va cap a Barcelona.
(Els nens amb el palmell de la mà fan el moviment paral·lel amunt i avall.)
- Quan arriba a la porta de la ciutat s'atura.
(Els nens posen les mans obertes al davant indicant l'aturada.)
- El Gegant del Pi, ja a dins de la ciutat es troba amb el gegant moro.
Aquest el convida a fer un gran dinar i en Fort Farell es menja un parell de vaques.
(Els nens es porten les mans a la boca.)
Molts altres menjars i vint porrons de vi.
(Els nens estenen la mà amb els dits separats i rígids imitant el porró. El mestre compta 1, els nens dirigeixen la mà cap a la boca; 2, fan el mateix i així fins a 20.)
- Després del dinar va començar la lluita.
EL Gegant del Pi va llançar per sobre els terrats el gegant de la ciutat.
(Els nens estenen els braços enlaire.)

LLENGUATGE:

— Trobar el contrari de:

llest	alt
tranquil	gegant
gros	fort
atrevit	orgullós

— Aparellar:

	petit	
	senzill	
	poruc	
Gegant de la Ciutat	nerviós	Gegant del Pi
	ruc	
	moro	
	baix	

- ¿Quines coses són veritat i quines són mentida de les que explica aquesta llegenda?
- «El gegant llaurava amb una parella de bous».
 - Dir coses que siguin parelles o formin parells.

els mitjons
 les sabates
 les wamba
 les arracades
 les orelles

- «En passar prop d'un bosc...».
 - Quines coses va veure en Fort Farell al bosc.

— arbres pins
 alzines
 avets

— arbustos romaní
 mata
 bruc
 boix

— herbes fanal
 conillets
 espígol
 farigola

— camins

— pedres, roques

- Treballar les parts d'un arbre.
 - Full amb la silueta d'un pi.

capçada
 branques
 fulles
 tronc
 soca
 arrel

Les paraules subratllades els nens les escriuran en el lloc corresponent.

CANÇONS:



El Ge-gant del Pi a-ra ba-lla a-ra ba-lla. El Ge-gant de la Ciutat a-ra ba-lla a-ra ba-lla. El Ge-gant del Pi a-ra ba-lla pel a-mí. El Ge-gant de la Ciutat a-ra ba-lla pel ter-rat.

- ALTRES CONTES: — La casa que en Pere ha construït.
— El gall quiquiriquic.
— La vella i el seu porc.
— La princesa ratolina.
— El cargol que volia anar a veure el sol.
— Rínxols d'or.
— Els tres porquets.
— La rateta que escombrava l'escaleta.
— El llop, el garrí, l'ànec i l'oca.
— Fava, favera.
— El petit avet.
— Epaminondes.
— Les tres filles del llenyataire i l'ós.
— La rabosa.
— En Patufet.
— Història de Tabalot.
— El poll i la puça.
— La filla del sol i de la lluna.
— En set homes i en tres peus.
— La granota i el bou.
— El llop i el ratolí.
— Història del conillet Tawots.
— En Joan Brut.
— La guineu i la cigonya.
— El colom i la formiga.
— Les dues cabretes.
— La llebre i la tortuga.
— El corb i la guilla.
— El lleó i el ratolí.
— El ruc i el gos.
— La xarxa.
— La família cargol.

Bibliografia: Col·lecció «Ja sé llegir!», edit. La Galera. «Com explicar contes», de Sara Còne Bryant, Editorial Nova Terra. «Mainada», de Montserrat Camps, Editorial Casals.

TEMA X

ELS TRANSPORTS

- OBJECTIUS:**
- Comprendre la necessitat que tenim dels transports per a viatjar o anar d'un lloc a l'altre de la ciutat.
 - Veure quines causes motiven els viatges: la visita a un familiar, un viatge d'esbarjo, l'anada a fora, caseta o terreny, el cap de setmana.
 - Treballar els transports de ciutat.
Per carretera, per mar, per aire.
 - Fer veure l'evolució dels mitjans de transports.

DURADA:

- MOTIVACIÓ:**
- Aportació dels nens consistent en diversos gravats o reproduccions que hauran portat de casa seva.
 - També els alumnes duran a la classe, si és possible, joguines relacionades amb el tema, autos, diligències, vaixells, motos, avions.
 - Muntar un mural amb tres semàfors, de tres rodones; cadascun tindrà pintat el color corresponent: verd, vermell, groc.
 - Penjar a la classe el vocabulari específic i bàsic de cada transport.
 - Fer una sortida a l'estació del tren o dels autobusos, si s'escau.

**EXPERIÈNCIES I
TREBALLS**

- SOBRE EL TEMA:**
- Classificar els gravats i les joguines segons siguin de terra, de mar i d'aire.

- Ordenar per gravats o dibuixos senzills i de manera cronològica, els diversos vehicles de cada mitjà de comunicació, així:

VAN PER TERRA	VAN PER MAR	VAN PER L'AIRE
carro	rai	globus
diligència	barea	dirigible
bicicleta	vaixell de vela	avió
motocicleta	vapor	coet
auto		

- Fer pràctiques de circulació al pati. Un nen amb colors canviables: vermell, groc i verd, fa de semàfor. Els altres nens passen o s'aturen segons el color que els mostra el nen.
- Dibuixar el plànol d'una ciutat amb els seus accidents, muntanyes, rius, etc. Fer pensar als nens on seria millor de construir-hi un aeròdrom.
- Enganxar en paper d'embalar, a tall de mural: Transports de terra, Transports de mar, Transports d'aire.
- Construir la silueta d'un tren de paper de la qual els nens vagin pintant la màquina i enganxant-hi, sobreposades, les finestres.
- Distingir els transports d'ús particular i d'ús públic.
- Distingir els transports de ciutat dels interurbans.

EXPRESSIÓ MÍMICA:

- Els nens es posen en rengle per fer el tren. S'agafen la bata. Segons el qui va a davant —que fa de màquina— indica, apressen el pas, el retenen o s'aturen.
- Els nens amb els braços estesos corren tot fent l'avió. Quan es fa un senyal convingut, poden fer unes passes i aterrar, que consisteix a doblegar les cames i abaixar els braços.
- Representació mímica de diversos conductors de vehicles.

JOCS:

- Terra mar, mar terra.
Tots els nens es posen a la banda convinguda d'una ratlla feta a terra. El que fa de cap de colla, crida: Terra o mar. Els infants salten d'una banda a l'altra segons l'ordre del company. Qui s'equivoca, perd.
- Aire, terra i mar.
El mestre diu a un noi, per exemple, «aire» i aquest ha de contestar amb el nom d'un mitjà de transport —vehicle— apropiat per a l'aire. Si diu mar, ha de dir el nom d'un vaixell.

LLENGUATGE:

— *Lèxic:*

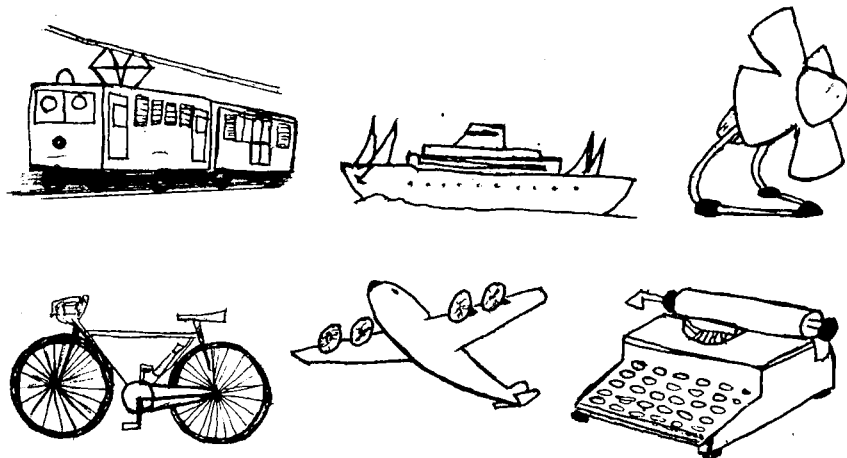
tren de carbó	aeròdrom	vaixell
tren elèctric	altaveu	capità
viatger	aterrar	mariners
andana	avió	grumet
maquinista	hangars	tripulació
semàfor	hèlices	port
pas a nivell	motors	escullera
guardabarrera	pilots	xarxa
revisor	reactor	bou
	telegrafista	
	torre de control	
	traginar	
	vol	

auto	mirall retrovisor
conductor	parabrisa
motor	frenar
rodes	engegar
volant	arrencar
seients	aturar
capot	finestra
fre	viatger
embragatge	

- Digues quins animals caminen i quins volen:

tauró	mosca	cavall
elefant	gat	oreneta
caragol	àguila	colom

— Quines màquines tenen hèlices?



— Quines tenen motor?

— Com s'anomena el conductor de...?

- El qui condueix l'autobús s'anomena: *xofer*.
- El qui condueix el vaixell s'anomena: *pilot*.
- El qui condueix la bicicleta s'anomena: *biciclista*.
- El qui condueix l'avió s'anomena...
- El qui condueix el tren s'anomena...

— Què fa...?

- El guardaagulles? (*El guardaagulles fa el canvi de via.*)
- El cap d'estació? (*Assenyala la sortida dels trens.*)
- El mossò d'estació? (*Tragina maletes i paquets.*)
- El revisor? (*Demana els bitllets al viatger.*)

— Hi ha estació del tren al teu poble?

Com és?

N'hi ha més d'una?

— *Hi ha moltes menes de trens.*

El tren que porta les cartes a tots els pobles és el tren (correu).

Quan s'ha de fer un viatge llarg, agafes el tren (ràpid).
El tren que no porta viatgers, només porta paquets, és un tren de (càrrega).

ACCIONS:

- El tren *xiula*. *Engega* de seguida. Ja *corre*.
El guardabarrera *abaixa* la barrera.
El guardaagulles *canvia* la via.
El cap d'estació *toca* el xiulet i *ensenya* la bandera.
- Per conduir un auto fem servir el *volant*;
per frenar, els *frens*; per canviar de marxa,
l'*embragatge*.
- Els autos van per la *carretera*, *autopista*.
Els carros pels *camins*.
- Els cotxes es guarden al *garatge* o a l'*aparcament*.
I els avions? Els avions a l'*hangar*.
I els vaixells? Els vaixells al *port*.
I els trens? Els trens a l'*estació*.
- Un avió fa un *vol*.
Un auto, una *tirada*.
Un carro fa *camí*.
Un vaixell una *travessia*.
Un noi i una noia, un *passeig*.
o un *viatge*.
o una *excursió*.

MANUALITATS:

- Fer un vaixell de paper. Acolorir-lo.
- Amb caps de llumins de fusta, fer un tren.
 - Cal enganxar la funda amb la caps interior, sobreposant-les.
 - Després es fan els vagons igualment. S'hi pinten les finestres.
 - Amb els llumins es fan les vies, les travesses i els enganxaments.

CONTES:

- «El vaixell bromista» (Ed. La Galera, Barcelona).
- «El globus de paper» (Ed. La Galera, Barcelona).
- «Tres avions amics» (Ed. La Galera, Barcelona).
- «"Brillant", el tren que va salvar una vaca» (Ed. La Galera, Barcelona).

- CANÇONS: — «El tren ja marxa», popular.
 — «Mariners com que bufa el vent». Cançons per al poble, 10.
 — «Dalt del cotxe». Cançons per al poble, 12.
 — «Per la carretera un carreter». Cançoner (Nero...), pàg. 10.
- DITES: — «Per on passa el tren?
 Per la via
 Calla, home,
 prou que ho sabia.»
 «Viatjar és conèixer món.»
 «A barca vella, tothom hi fa estelles.»
 «A nau espatllada,
 mar plana li és temporal.»
- ÉNDEVINALLES: — «El meu camí és de ferro
 xiulo per avançar
 entre poble i poble
 mai no em deixen aturar.»

EL TREN

«No sóc ocell i volo,
 tinc ales i cua també
 per nas, una barrina
 per agafar-me bé.»

L'AVIÓ

«Em pinten amb gorra
 i amb pipa potser
 quan baixo a terra:
 la feina per fer.»

POESIES: ELLES

El tren ja no es veu. Han quedat a les andanes de l'estació totes les dones. Hom diria que el món ha perdut les baranes i que s'ha estimbat la pena i l'alegria.

Agustí Bartra

CANÇÓ DEL PORT

Era de bon matí
i el vent inflava les veles.
Sortíem poquet a poc
sense moure gens de fressa,
talment un lladre que fuig
en la nit fosca i deserta.

Tomàs Garcés

EL SAVI

Vés a peu
que els cotxes
s'espatllen
li digueren.
I ell,
ho va creure
i, amb paciència,
també arribà lluny.

Ricard Creus

COTXES

Aturats els cotxes en renglera,
esperen el senyal de l'urbà.
Es queixen amb molta fal·lera,
perquè se'n volen anar.
Corre cotxe, vés de pressa
corre cotxe, vés volant,
que la mare ja m'espera
i potser estarà dinant.

APÈNDIX DE JOCS I CANÇONS EN RELACIÓ TEMÀTICA

1. C. I. El menjar i el beure

Cançons

— Quan el pare no té pa	Cançons per al poble	pàg. 14
— Holdrià, holdrió (si vols aigua ben fresca)	Bon vent ve	pàg. 84
— Hi ha cinc ampolles...	Bon vent ve	pàg. 83
— En Joan ve de la cuina	L'esquitx-l	pàg. 8

Jocs

— Joan menja't les sopes		
— Quan en Pere para taula hi posa	Jocs fàcils	pàg. 54

2. C. I. Els vestits

Cançons

— La pastoreta	Cançons per al poble	pàg. 56
— El meu barret	Cançons	pàg. 173

Jocs

— Els esclops d'en Pau	Cantem plantant	pàg. 34
— El detall canviat	Juegos en el tren	pàg. 36
— Què vas comprar al mercat	Juegos de manos...	pàg. 79
— El soldadet	Jocs d'infants	pàg. 74
— Quan en Pere es vesteix es posa	Jocs fàcils	pàg. 54
— Vaig fer la maleta i hi vaig posar...	Juegos para viajes	pàg. 27

3. C. I. Joguines i jocs

Cançons

- Dalt del cotxe El sac pàg. 65
- Els titelles

4. C. I. Els animals

Cançons

- Un ou fa la gallina L'esquitx-I pàg. 2
- Cargol treu banya Cançons per al poble pàg. 23
- Quan les oques van al camp Cançons per al poble pàg. 62
- Bingo Ara va de bo (Nero) pàg. 56
- Un gat tenia una puça Cançons pàg. 81
- Tinc un conill Cançons pàg. 91
- L'elefant Uel-lé pàg. 35
- Miau, miau Cantem plantant pàg. 32
- Pardalet, pardalet Ara va de bo pàg. 56

Jocs

- La llebreta
- Volen, volen, volen... Juegos de manos... pàg. 72
- Pobret gatet Nova terra pàg. 60
- Crits d'animals Jocs fàcils pàg. 53
- La gallina puritana

5. C. I. Els vehicles

Cançons

- Per la carretera Ara va de bo (Nero) pàg. 10

6. C. I. La ciutat

Cançons

- El gegant del pi Cançons per al poble pàg. 47

7. C. I. Les botigues

Cançons

- El gran mercat Esplai - n.º 22 pàg. 47

8. C. I. El camp

Cançons

- Mireu els meus ànecs L'esquitx-II pàg. 8

9. Els coloms

Jocs

- Veig, veig...

10. C. I. Els números

Cançons

- Deu pometes Cançons per al poble pàg. 16
— Són deu ocells petits Cançons per al poble pàg. 44
— Quinze són quinze Cançons per al poble pàg. 45

Cançons

- Jo tinc 5 pomes Ara va de bo (Nero) pàg. 43
— Napoleó Cançons pàg. 92

Jocs

- La gallina puritana Cançons per al poble pàg. 81

11. C. I. El cos

Cançons

- En Joan petit Cançons per al poble pàg. 16
— El ball de la manera Ara va de bo pàg. 76
— Cops de mans Cançons pàg. 100
— La bella Miralda El Sac pàg. 57
— Peu polidó El Sac pàg. 77

Jocs

- En Joan ha dit Nova Terra pàg. 64
— Feu això, feu allò Nova Terra pàg. 66

12. C. I. La pluja, el sol, la lluna, la neu, el vent...

Cançons

— L'arc de Sant Martí	Cançons per al poble	pàg. 8
— Plou i fa sol	Cançons per al poble	pàg. 29
— La lluna, la pruna	Cançons per al poble	pàg. 41
— Pastoret d'on véns?	Cançons per al poble	pàg. 48
— Solet, solet	Cançons per al poble	pàg. 51
— La pastoreta	Cançons per al poble	pàg. 56

13. Que es poden fer en diversos Centres d'interès

— Quan en Pere para taula hi posa...		
— Quan en Pere es vesteix es posa...	Jocs fàcils	pàg. 54
— El detall canviat (ves- tits, coses de la classe...)		
— Joc del telèfon		
— Si trobés un sac de mo- nedes em compraria...		
— El pare carbasser		
— Lletra malu (sons)	Nova Terra	pàg. 67
— Tocar fusta, ferro, vi- dre...		
— Jocs de mim		
— Va arribar un vaixell car- regat de...		

BIBLIOGRAFIA

Cançoners

Ara va de bo «Nero, nero, nas!»	Col·lecció Esplai n.º 45
Bon vent ve	Col·lecció Esplai-Club n.º 2
Cançons	Editorial Oidà
Cançons per al poble d'infants (2)	Antoni Nogueras
L'Esquitx - I	Editorial Claret
L'Esquitx - II	Editorial mf
Plantem cantant	Editorial mf
El sac de cançons	Editorial Nova Terra
Uel·lé	Col·lecció Esplai n.º 36
Ara va de bo	Col·lecció Esplai n.º 8
	Col·lecció Esplai n.º 44

Llibres de jocs

Jocs d'infants. F. Maspons
Juegos de manos, de ingenio y de
prendas
Juegos en el tren
Juegos fáciles para pequeños
Juegos para viajes

Editorial Barcino
Editorial de Gassó Hnos.
Editorial Vilamala
Editorial Vilamala
Editorial Labor

ESTRUCTURAS GRAMATICALES
BASICAS EN ZONAS
BILINGÜES

En las «*Unidades globalizadas*» que se presentan hay listas de vocablos a trabajar y sugerencias de actividades lingüísticas, pero no se trata de las combinaciones de palabras, de las estructuras gramaticales subyacentes a la frase.

En una zona de contacto entre dos lenguas el grado de competencia lingüística del alumnado de una clase en la segunda lengua (catalán o castellano) variará mucho de un lugar a otro; además, raramente la clase presentará una homogeneidad inicial. Presentamos, pues, unas estructuras que el niño deberá terminar dominando con seguridad; pero en todo momento será el maestro quien habrá de guardar su progresión o cambiar el orden propuesto, de acuerdo con las exigencias de la clase. En muchas estructuras el número de adverbios o preposiciones presentados podrá parecer excesivo; también aquí el profesor deberá hacer su propia selección y progresión. El mismo orden de las «Unidades Globalizadas» tendrá que establecerse en función de las estructuras básicas que se estén trabajando en clase. No se descuidará, bajo ningún pretexto, la evaluación de la asimilación conseguida.

En el aspecto *morfológico*, sin atosigar al alumno, se trabajarán los cambios de números y género de adjetivos y sustantivos y los paradigmas verbales de los vocablos trabajados. Se pondrá especial interés en la concordancia entre género y número en nombre y adjetivo y entre el núcleo del sintagma nominal y el verbo.

Insistimos en la necesidad de trabajar oralmente las estructuras que se exponen como ejemplo, con el fin de lograr el afianzamiento del lenguaje desde los primeros niveles.

Si bien la utilización de signos para la representación gráfica de las estructuras y la propia terminología pueden parecer complicadas, hay que tener presente que esto únicamente es competencia del profesorado, mientras que a los alumnos corresponde el conocimiento de las mismas para el mejor «funcionamiento» de su lenguaje; por ello, destacamos la necesidad de trabajar el lenguaje «funcional».

Se ofrece una amplia gama de ejemplos porque consideramos más conveniente la dosificación de los mismos por parte del profesor de acuerdo con la maduración lingüística de sus alumnos en los comienzos de la E. G. B. Aunque los complementos, sus combinaciones y la formación de oraciones causales parecen elevadas para el 1.º y 2.º nivel de E. G. B., no hay que olvidar que el niño los maneja en su propio lenguaje, aunque el dominio del concepto corresponde a una etapa posterior.

Esquema seguido:

- a) Predicado nominal.
- b) Construcciones con *haber* y *estar*.
- c) Complemento directo.
- d) Unión de frases.
- e) Complemento directo o indirecto.
- f) Complemento circunstancial.
- g) Combinaciones entre los complementos.
- h) Imperativo afirmativo y negativo (segundas personas).
- i) Oraciones causales.

SIMBOLOS EMPLEADOS

()	elemento opcional
∅	ausencia
{a}	elementos entre los que habrá de escoger uno
{b}	
A	adjetivos
Ap	adjetivo posesivo
Adv	adverbio
Cn	complemento del nombre
Cuant	cuantificador
det	determinativo
F	frase
Fr	frase resultante
N	nombre
ph	partícula hipotáctica, preposición
pron	pronombre
SA	sintagma atributo, predicado nominal
SN	sintagma nominal
SNCD	sintagma nominal complemento directo
SNS	sintagma nominal sujeto
SPC	sintagma prepositivo circunstancial, complemento circunstancial
SPCD	sintagma prepositivo complemento directo
SPCI	sintagma prepositivo complemento indirecto
SPCL	sintagma prepositivo complemento circunstancial de lugar
SPCM	sintagma prepositivo circunstancial del modo
SPCT	sintagma prepositivo circunstancial de tiempo
V	verbo

CASTELLANO: ESTRUCTURAS GRAMATICALES

a) PREDICADO NOMINAL. SNS + V + SA

a.1) SINTAGMA ATRIBUTIVO = SINTAGMA NOMINAL

a.1.1) Preguntas:

¿Qué es esto?, ¿quién es éste (ésta)?, ¿qué son estas cosas?, ¿quiénes son éstos (éstas)?, ¿qué son éstos (éstas)?, ¿qué es aquello?...

En las respuestas tendremos:

Esto es una mesa, esto son mesas, éste es Juan...

El SA será un SN compuesto por un determinativo opcional y un nombre. Trabajaremos, pues, los determinativos *el, le, los, las, un, una, unos, unas...* y los nombres en sus cambios de número (y género).

Se introducirán, además, *aquello, aquél...* y, si se cree conveniente, *eso, ése...* Empezamos, pues, con unas estructuras bastante simples y de alto rendimiento.

SA = SN.

SN = { (det) + N }
 { pron }

det = *el, la, los, las, un, una, unos, unas.*

N = *Juan, Pedro, María..., mesa, silla, maestro, niño, pizarra...*

pron = *quién, quiénes, qué, esto, éste... (eso, ése...), aquél, aquello...*

V = *es, son.*

a.1.2) Nuevas preguntas:

¿Éste es Juan?, ¿esta niña es María?, ¿la mesa es un mueble?

Respuestas:

Juan es aquél, esta niña es María, la mesa es un mueble.

Introducimos, pues, nuevas preguntas sin *qué, quién, quiénes* y usamos, además, como determinativos *este, esta...* (*ese...*), *aquel...*

det = *el, la..., un..., este... (ese...), aquel...*

Negación:

María no es esta niña, una rosa no es un árbol...

a.1.3) Preguntas:

¿Cómo te llamas?, ¿cómo se llama aquél?, ¿cómo se llaman estos peces?

Respuestas:

Me llamo Pedro, se llama Rosa, se llaman sardinas, se llama sílfa...

V = *me llamo, te llamas, se llama, se llaman.*

Otras preguntas:

¿Te llamas Juan?, ¿quién se llama Pedro?

Negación:

No me llamo Carmen.

a.2) SINTAGMA ATRIBUTO = DE + SINTAGMA NOMINAL

a.2.1) Preguntas:

¿De quién es el libro?, ¿de quién es esta pelota?

Respuestas:

El libro es de Ramón, la pelota es de Pedro...

SA = de + SN (posesivo).

SN = {pron
{(det) + N}

pron = *quién, esto, ésta... (ése...), aquél..., él, ella, ellos, ellas.*

det = *el, la..., este... (ese...), aquel...*

N = *Pedro, María...; perro, lápiz, libreta...*

Otras preguntas:

¿Es de ella esta muñeca?, ¿es de María este bolígrafo?...

NB.—Sólo hemos trabajado la posesión en tercera persona.

Negación:

Este zapato no es de María.

a.2.2) Preguntas:

¿Tu libro es éste?, ¿son éstas vuestras mesas?, ¿es aquélla su silla?

Respuestas:

Este es mi libro, éstas son nuestras mesas, aquélla es mi silla.

SN = {pron
{(det) + (Ap) + N}

Ap = *mi, mis, tu, tus, su, sus, nuestro..., vuestro..., su, sus.*

Otras preguntas y respuestas:

¿Es ésta la silla de Juan? - Es su silla.

a.2.3) Preguntas:

¿Son esos libros tuyos?, ¿aquella goma es la suya?

Respuestas:

Estos libros son míos, aquella goma es la suya.

SA = {Ap}
{SN} .

SN = {pron
{(det) + N + (Ap)}

pron = *esto, éste... (eso, ése...), aquél, aquello...*

Ap = *mío, mía, míos, mías, tuyo, suyo, nuestro, vuestro, suyo.*

Otras preguntas:

¿Ésta es la pelota tuya?, ¿ésta es la tuya?

Negación:

Este libro no es mío, estos zapatos no son los míos...

a.2.4) Preguntas:

¿De qué es tu mesa?, ¿de qué es la viga?, ¿de qué es esta caja tuya?

Respuestas:

Mi mesa es de madera, la viga es de hierro, esta caja mía es de plástico.

SNS = $\left\{ \begin{array}{l} \text{pron} \\ (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Ap}) \end{array} \right\}$

pron = *el mío, ..., esto, éste, ... (eso, ése, ...), aquello, aquél, ...*

det = *el, ..., este, ... (ese, ...), aquel, ...*

Ap = *mi, tu, su, nuestro, ...; mío, tuyo, suyo, nuestro, ...*

SA = *de + SN (de qué; de hierro, de madera, de plástico, de lana, ...).*

Nuevas preguntas:

¿La barca es de plástico?, ¿son de acero los tenedores?

Negación:

La barca no es de madera, estos tenedores no son de plástico.

a.3) SINTAGMA ATRIBUTO = (CUANTIFICADOR) + ADJETIVO

a.3.1) Preguntas:

¿Cómo es el cristal?, ¿cómo son las nubes?

Respuestas:

El cristal es transparente, las nubes son blancas.

SNS = $\left\{ \begin{array}{l} \text{pron} \\ (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Ap}) \end{array} \right\}$

pron = *esto, éste (eso, ése), aquello, aquél, él, ella, ellos, ellas.*

det = *el, este (ese), aquel, algún, ningún, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, ...*

SA = $\left\{ \begin{array}{l} \text{Adv (cómo)} \\ \text{A} \end{array} \right\}$

A = *alto, bajo, grande, pequeño, blanco, negro, azul, ...*

Otras preguntas:

¿Las nubes son blancas?, ¿nuestro patio es pequeño?

Negación:

La casa no es blanca.

a.3.2) Preguntas:

¿Es muy alto Juan?, ¿es muy grande tu pelota?

Respuestas:

Juan es muy alto, Mi pelota es bastante pequeña, Raquel es poco simpática.

SA = (cuant) + N

cuant = *muy, bastante, poco.*

Negación:

Juan no es muy alto.

a.3.3) Preguntas:

¿Cómo está el cristal?, ¿cómo están las peras?

Respuestas:

El cristal está limpio, las peras están muy ricas.

A = *verde, maduro, limpio, sucio, enfermo, caliente, frío, ...*

V = *está, están.*

Otras preguntas:

¿Está muy enfermo Pedro?, ¿está fría el agua?

Negación:

Las manzanas no están muy maduras.

a.3.4) Ampliación del sintagma nominal con nuevos complementos.

Repasaremos ahora las anteriores estructuras introduciendo en el sintagma nominal los predicados nominales estudiados, como complementos del nombre.

$$\text{SN} = \left\{ \begin{array}{l} \text{(det) + (Ap) + N + (Cn)} \\ \text{(det) + N + (Cn) + (Ap)} \end{array} \right\}$$

det = *el, este (ese), aquel, algún, ningún, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, ...*

$$\text{Cn} = \left\{ \begin{array}{l} \text{(cuant) + A} \\ \text{de + SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\} \left(\begin{array}{l} \textit{la sopa muy caliente} \\ \textit{la casa de piedra, el bolígrafo de Juan} \\ \textit{mi amigo Pedro} \end{array} \right)$$

NB.—Por supresión del nombre obtendremos, además, sintagmas nominales como *el verde (el coche verde), la de piedra (la casa de piedra), los de Ramón (los libros de Ramón)*, del mismo modo que antes empleábamos *éste (este niño), el mío (el zapato mío)*.

Ejemplos:

(a.1.1): *¿Qué es este mueble blanco?, ¿el (mueble) de madera es un armario?*

(a.1.2): *¿El niño bajo es tu compañero Juan? - El bajo es Pedro.*

(a.1.3): *¿Cómo se llama aquel niño delgado?*

(a.2.1): *¿De quién es el reloj de pulsera?*

... ..

b) CONSTRUCCIONES CON HABER Y ESTAR EN.

SN + V + SPL

b.1) Preguntas:

¿Qué hay en el armario?, ¿qué hay dentro?

Respuestas:

En el armario hay papeles, dentro hay unos zapatos marrones.

$$\text{SPL} = \left\{ \begin{array}{l} \text{ph + SN} \\ \text{Adv} \end{array} \right\}$$

ph = *en, dentro de, encima de, delante de, junto a, debajo de, ...*

SN = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

det = *el, este (ese), aquel, ningún, algún, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, ...*

Cn = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{cuant}) + \text{A} \\ \text{de} + \text{SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$

cuant = *poco, muy, bastante.*

pron = *qué; aquello, aquella (eso, ese), esto, éste.*

Adv = *dónde; aquí, allí, delante, detrás, debajo, ...*

Otras preguntas:

¿Dónde hay patatas?, ¿dónde hay libros?

¿Encima de tu mesa hay papeles?, ¿hay tizas en el armario de clase?

Negación:

No hay ningún perro aquí, no hay lápices en ningún armario.

b.2) Preguntas:

¿Quién está en su habitación?

Respuesta:

María está en su habitación.

Otras preguntas:

¿Está Juan en clase?, ¿está ella en su casa?

¿Dónde están aquellos niños?

NB.—En los pronombres hemos reintroducido: *quién, quiénes, él, ella, ellos, ellas.*

Negación:

Juan no está en la escuela.

c) COMPLEMENTO DIRECTO. SNS + V + SPCD

c.1) Preguntas:

¿Qué hace el albañil, ¿quién construye una casa?, ¿qué fruta compra María?

Respuestas:

El albañil hace una ventana muy grande, el albañil construye una casa, María compra peras de Lérida.

SPCD = ph + SN

ph = \emptyset (primero usaremos complementos directos sin preposición).

SN = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

det = *el, este (ese), aquel, algún, ningún; qué, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, ...*

$$Cn = \left. \begin{array}{l} \text{(cuant) + A} \\ \text{de + SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$$

pron = *qué, quién; aquello, aquélla (eso, ése), nadie, alguien esto, éste*

V = *tiene, tienen, compra, compran, coge, cogen, ...*

NB.—Usamos las terceras personas del presente de indicativo de los verbos más habituales.

Otras preguntas:

¿Juan ve la tiza?, ¿Pedro no encuentra el azul?, ¿alguien tiene papel?

Negación:

Nadie tiene goma, no compra ningún libro.

c.2) Preguntas:

¿A quién ve Juan?, ¿a quién saluda María?

Respuesta:

Juan ve a Pedro, María saluda a sus compañeras.

ph = a.

V = *ve, mira, saluda, encuentra, llama, conoce, conocen, ...*

Otra pregunta:

¿Ramón llama a María?, ¿Ramón conoce a tu maestro?

Negación:

No conoce a nadie, no ve a ningún niño, no llaman a Pedro.

c.3) Preguntas:

¿Llamamos nosotros a Juan?, ¿saludas a tu profesora?, ¿vosotros veis a José?

Respuestas:

Nosotros llamamos a Juan, yo saludo a mi profesora, nosotros no vemos a José.

V: Introducir todas las personas del presente de indicativo de los verbos regulares usuales; habrá que ir introduciendo, a partir de ahora, el presente de los verbos irregulares del vocabulario básico.

SNS: Introducir los pronombres personales, aunque obtengamos frases redundantes.

Negación:

Nosotros no vemos a nadie, yo no conozco a Ramón.

c.4) Sustitución del SPCD por pronombres personales.

Preguntas:

¿Saludas a María?, ¿la saludas?; ¿compráis las mesas?, ¿las compráis?

Respuestas:

La saludo, las compramos.

NB.—Al principio, puede ser útil formular la pregunta de modo doble: primero sin pronombre y a continuación con pronombre, para facilitar la respuesta.

Transformación. Sustitución por pronombre.

F: SNS + V + SPCD. (*El maestro saluda a María.*)

Condición: El complemento directo será de tercera persona, puesto que en las primeras y segundas personas el llamado pronombre personal ya nos viene dado en la frase; vgr.: *me conoce, te ve, nos mira, os espera.*

Fr: SNS + pron + V. (*El maestro la saluda.*)

pron = *lo, la, los, las, se.*

SPCD = *me, te, nos, os.*

Otras preguntas:

¿Esperas a Pedro?, ¿me conoces?, ¿la saludas?, ¿las cogemos?

Negación:

No la presto, Juan no los coge.

c.5) Preguntas:

¿Cuántos cromos tiene José?, ¿a cuántos niños escogen?

¿Cuántos niños tienen goma?, ¿cuántos niños tienen sed?

Respuestas:

José tiene quince cromos, escojo a cinco niños.

Diez niños tienen goma, ocho tienen sed.

SPCD = (ph) + SN

$$\text{SN} = \left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$$

det = *el, este (ese), aquel, un, algún, todo, ningún, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, ...*

cuant = *cuánto; mucho, poco, bastante; uno, dos, tres, ...*

$$\text{Cn} = \left\{ \begin{array}{l} (\text{cuant}) + \text{A} \\ \text{de} + \text{SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$$

pron = *alguien, nadie, nada, qué, quién, aquello, aquél (eso), aquello, ..., yo, tú, me, te, ...*

NB.—Tenemos ya una gran variedad de recursos; los usaremos con prudencia, siempre en función de la estructura estudiada (aquí, los cuantitativos ante nombre), pero usando todas las posibilidades que ya tenemos a mano.

Nuevas preguntas:

¿Oscar tiene muchos cromos?, ¿ves a tus tres amigos?, ¿tienes dos hojas?, ¿te queda alguno?, ¿tienes mucho?

NB.—Habrá que aplicar el cuantitativo estudiado a las estructuras ya vistas; vgr.:

(a.1.1): *Estos son mis dos libros, ...*

(a.1.3): *¿Cómo se llaman tus tres amigos?*

(a.2.1): *¿Estos dos lápices son de Pedro?*

(a.2.2): *¿Cuántas canicas pequeñas son tuyas?*

- (a.2.3): *¿Las tres gomas de borrar son tuyas?*
 (a.2.4): *¿Estas cuatro botellas son de plástico transparente?*
 (a.3.1): *¿Muchos niños son amables?*
 (a.3.2): *¿Todos los niños son muy bajos?*
 (a.3.3): *¿Las dos manzanas están podridas?*
 (b.1): *¿Hay diez platos blancos en la cocina?*

d) UNION DE FRASES SIMPLES (SI, NO, Y, PERO, TAMBIEN, TAMPOCO)

d.1) Pregunta - respuesta: *sí, no.*

Pregunta: *¿Hay muchas naranjas?*

Respuestas: *Hay muchas naranjas, no hay muchas naranjas.*

Respuestas transformadas a trabajar:

— sin redundancia:

sí (sustituto de frase afirmativa)

no (sustituto de frase negativa)

— con redundancia:

Sí. Hay muchas (naranjas).

Sí que hay muchas (naranjas).

No. No hay muchas (naranjas).

d.2) Sujeto idéntico. Predicado distinto.

Transformación:

$F_1 + F_2 =$ *Juan chuta la pelota + Juan mete gol.*

Condición: idéntico sujeto, pero distinto predicado.

Fr = *Juan chuta la pelota y mete gol.*

Adición de *y*, supresión del segundo sujeto.

d.3) Sujeto distinto. Predicado idéntico.

Transformación:

$F_1 + F_2 =$ *Pedro ve a Juan + María ve a Juan.*

Condición: idéntico predicado, pero distinto sujeto.

Fr = *Pedro y María ven a Juan.*

Pedro ve a Juan y María también (lo ve).

NB.—La primera frase resultante nos permite trabajar la concordancia sujeto-verbo, especialmente si los sujetos son de diferente persona; en la segunda introducimos *también* y nos ofrece posibilidades para trabajar la sustitución por pronombres personales de tercera persona.

Negación de ambos predicados. Transformación.

Fr = *Pedro y María no ven a Juan.*

Ni Pedro ni María ven a Juan.

Pedro no ve a Juan y María tampoco (lo ve).

Negación de un solo predicado. Transformación.

Fr = *Pedro ve a Juan, pero María no (lo ve).*

Pedro no ve a Juan, pero María sí (que lo ve).

d.4) Sujeto idéntico. Predicado con distinto complemento directo. Transformación.

$F_1 + F_2 = \text{María compra patatas} + \text{María compra coles.}$

Condición: Frases sólo diferentes en el complemento directo.

Fr = *María compra patatas y coles.*

María compra patatas y también (compra) coles.

Negación de ambos predicados. Transformación.

Fr = *María no compra patatas y coles.*

María no compra ni patatas ni coles.

María no compra patatas y tampoco (compra) coles.

Negación de uno de los predicados. Transformación.

Fr = *María no compra patatas, pero coles sí (compra).*

María compra patatas, pero no (compra) coles.

NB.—A partir de ahora introduciremos sintagmas nominales unidos por y; vgr.:
¿Pedro y Juan te han visto?: ¿quieres lápiz y papel?, ...

e) COMPLEMENTOS DIRECTO E INDIRECTO.

SNS + V + SPCD + SPCI

e.1) Preguntas:

¿A quién deja las canicas Juan?, ¿a quiénes regala muchos caramelos María?

Respuestas:

Juan deja las canicas a su amigo, María regala caramelos a todas sus amigas de clase.

SPCD = (ph) + SN

SPCI = ph + SN

SN = $\left. \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

det = *el, este (ese), aquel, un, algún, todo, ningún, ...*

Ap = *mi, tu, su, ...; mío, tuyo, suyo, nuestro, ...*

cuant = *cuánto, mucho, poco, bastante, ...; uno, dos, tres, ...*

Cn = $\left. \begin{array}{l} (\text{cuant}) + \text{A} \\ \text{de} + \text{SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$

pron = *quién, qué, cuál, alguien, nadie, nada, aquello (eso), esto, ..., ..., yo, tú, ..., me, te, ...*

V: Todas las personas del presente de indicativo.

Otras preguntas:

¿Juan y Pedro dejan las canicas a sus amigos?, ¿qué da a su amigo?, ¿quién vende coles a tu madre?, ¿cuántos caramelos da Juan a Pedro?

Negación:

No regala ningún caramelo a nadie.

e.2) Preguntas:

¿Reparte hojas a los niños?, ¿les reparte hojas?

¿Dejas el lápiz a María?, ¿le dejas el lápiz?

Respuestas:

Les reparte hojas, le dejo el lápiz.

NB.—Sólo introducimos por sustitución los pronombres de tercera persona *le, les, se*, como ya se ha indicado en c.4). Los otros pronombres nos vienen dados ya en la frase; vgr.: *me habla, te regalo un caramelo, ...* Son: *me, te, nos, os*.

NB.—El maestro puede, al principio, ayudar al alumno formulándole doblemente la pregunta, sin pronombre y con pronombre; vgr.: *¿Da el balón a Pedro?, ¿le da el balón?*

NB.—Se trabajará el uso de un solo pronombre personal. Se completará el trabajo con el estudio de verbos pronominales de complemento directo (*lavarse, levantarse, sentarse, ...*) y de complemento indirecto (*comerse, beberse, ...*); vgr.: *¿Te sientas?, ¿se come el pan?, ¿os levantáis?, ...*

e.3) Uso pleonástico de los pronombres.

Preguntas:

¿A quién esperas?, ¿a quién damos el premio?

Respuestas:

A ti te espero, a Juan le damos el premio.

Otras preguntas:

¿A mí me esperas?, ¿a Juan le damos el premio?

Negación:

A ti no te llamo, a María no la hemos visto.

NB.—Si se domina ya el presente de indicativo, habrá que introducir el futuro simple y el pretérito perfecto, que, por otra parte, son bastante parecidos: *cantaré, he cantado; cantarás, has cantado, ...*

NB.—Se puede trabajar el verbo *gustar*, que no tiene SPCD.

f) COMPLEMENTOS CIRCUNSTANCIALES. SNS + V + SPC

f.1) SPC = SPCL (véase, además, el apartado b).

Preguntas:

¿Dónde vives?, ¿a dónde iremos?, ¿de dónde vienes?, ¿hacia dónde vais?

Respuestas:

Vivo en el segundo piso, iremos a Vic, vengo de mi casa, vamos hacia Reus.

SPCL = { Adv
 { ph + SN }

Adv = *dónde; aquí, allí, (acá), (ahí), delante, detrás, encima, ...*

ph = *en, a, hacia, de, por, delante de, detrás de, ...*

SN (véase e.1).

V (auxiliaridad verbal: presente, futuro imperfecto, pret. perfecto de indicativo).

Otras preguntas:

¿Tu compañero pasa por la plaza de Cataluña?, ¿vamos a la escuela?, ¿irás a Vic?

Negación:
No vamos a Vic.

NB.—Hay que prestar gran atención a *alen, ir/venir*.

f.2) SPC = SPCT.

Preguntas:

*¿Cuándo vendrás?, ¿cuándo iremos?, ¿cuándo ha venido?,
¿cuándo naciste?*

Respuestas:

*Vendré a las diez, iremos mañana, ha venido por la tarde, nací
en el año 1972.*

$$\text{SPCT} = \left\{ \begin{array}{l} \text{Adv} \\ \text{(ph) + SN} \end{array} \right\}$$

Adv = *cuándo; hoy, ayer, mañana; siempre, nunca; antes,
después, ...*

ph = *a, por, en, ...*

Otras preguntas:

*¿Vendrás a las diez?, ¿iremos mañana?, ¿ha venido por la
mañana?, ...*

Negación:

Nunca marcharemos, no iremos.

NB.—Habrà que trabajar los diversos usos de la preposición.

NB.—Esta puede ser la ocasión para introducir el pretérito indefinido o el pretérito imperfecto de indicativo.

f.3) SPC = SPCM.

Preguntas:

*¿Cómo cantas?, ¿cómo andas?, ¿cómo habla?, ¿cómo escri-
be Juan?*

Respuestas:

*Canto muy bien, anda con cuidado, habla cariñosamente, es-
cribe despacio.*

$$\text{SPCM} = \left\{ \begin{array}{l} \text{(cuant) + Adv} \\ \text{ph + SN} \end{array} \right\}$$

Adv = *cómo; bien, mal, cuidadosamente, ...; despacio, a
gatas, ...*

ph = *con*

SN (véase e.1).

V (auxiliaridad verbal: presente, pret. perfecto, fut. simple; pret.
indefinido o pret. imperfecto).

Otras preguntas:

*¿Come deprisa?, ¿tu hermanito anda a gatas?, ¿Pedro corre
muy rápido?*

Negación:

No corre mucho.

f.4) SPC = Complemento circ. de instrumento, de compañía.

Preguntas:

¿Con quién marcharás?, ¿con qué escriben Pedro y Juan?

Respuestas:

Marcharé con mis padres, Pedro y Juan escriben con tiza.

SPC = ph + SN

ph = *con, sin.*

SN (véase e.1).

Otras preguntas:

¿Vendrás conmigo?, ¿no ando con botas?

Negación:

No iré contigo, juegan sin pelota.

NB.—No olvidar: *conmigo, contigo.*

f.5) SPC + SPC

Se trata de combinar, primero, dos complementos circunstanciales y luego tres. Ejemplos:

— *¿De dónde vienes esta mañana?, ¿de dónde sales tan cansado?, ¿a dónde vas con Pedro?, ...*

— *¿Cuándo volverás a mi casa?, ¿cuándo hablarás despacio?, ¿cuándo escribiremos con pluma?*

— *¿cómo irás a Vic?, ¿cómo te marcharás mañana?, ¿cómo escribirás sin tiza?*

— *¿Con quién pasarás por el puente?, ¿con qué escribirás esta mañana?, ¿con quién hablas bajito?*

g) COMBINACION DE COMPL. CIRCUNSTANCIAL CON SA Y CON SPCD + SPCI

g.1) SPC + SA.

Preguntas:

¿Dónde están verdes las peras?, ¿cuándo estará fría la sopa?

g.2) SPC + SPCD + SPCI.

Preguntas:

¿Dónde te venden esos lápices de colores?, ¿a dónde te llevas los platos?, ¿de dónde le traes la tiza?, ¿cuándo te regalarán la muñeca?, ¿cómo le comprarás su regalo?, ¿con qué colores te haces el dibujo?, ¿con quién subirás los libros al director?

NB.—Podrán usarse grupos de dos pronombres personales, incluido *se lo, se la, se los, se las*; vgr.: *se lo dije, se lo di, se los vi, se las dejaron.*

i) ORACIONES CAUSALES

Preguntas:

¿Por qué quieres otro papel?, ¿Por qué no le devuelves los cromos ahora?

Respuestas:

Quiero otro papel porque haré otro dibujo, no le devuelvo ahora los cromos porque él me ha quitado la pelota.

CATALAN. ESTRUCTURAS GRAMATICALES

a) PREDICADO NOMINAL. SNS + V + SA

Esta estructura puede ser la más adecuada para empezar unas clases de catalán, como segunda lengua, dada su facilidad (se opera con un verbo: *ésser*) y su gran rendimiento. Ayuda a estructurar el sintagma nominal, a la vez que responde a cuestiones tan básicas como: *Què és això?, qui és aquest?, de qui és allò?, de què és això?, com és allò?*

a.1) El sintagma nominal como sintagma atributo.

a.1.1) Preguntas:

Què és això?, qui és aquest nen?, qui són aquells homes?, què són aquestes coses?, qui és la Maria?

Respuestas:

Això es una taula, aquest nen és en Joan, aquells homes són els paletes, aquestes coses són llibres, la Maria és aquesta nena.

SA = SN

SNS = $\left\{ \begin{array}{l} \text{(det) + N} \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

det = *en, el, la, l', els, les, aquest, . . . , aquell, . . . , un, una, . . .*

pron = *qui, què, això, allò.*

N = *Joan, Maria, Núria, taula, cadira, pissarra, guix, sostre, mestre, nen, fuster, paleta, forner, . . .*

V = *és, són, sembla, semblen.*

NB.—Se pueden trabajar los nombres propios de los niños de la clase. No se desaprovechará la ocasión para estudiar los artículos onomásticos (*en Pere, l'Antoni, la Maria, l'Agnès*). La apostrofación del artículo (*l'home, l'escombra*) será un caballo de batalla desde el primer día.

Trabajaremos, también, los cambios de número (*és una taula / són unes taules*) y de género (*nen / nena. . .*). Si se cree oportuno, puede terminarse usando el verbo *semblar*.

Elisión de nombre:

Qui és aquest nen? - Aquest \emptyset és en Pere.

Qui és aquella nena? - Aquella \emptyset nena és la Núria.

Otras preguntas:

Aquesta nena és la Maria?, aquell és en Joan?, què és en Pere?

Negación:

Aquest nen no és en Ramon, això no sembla una pilota.

a.1.2) Preguntas:

Com et dius?, com es diu aquest (nen)?, com es diuen aquests arbres?

Respuestas:

Em dic Maria, aquest (nen) es diu Josep, aquests arbres es diuen pins.

SN: véase a.1.1.

V = *em dic, et dius, es diu, es diuen.*

Otras preguntas:

Qui es diu Maria?, et dius Mireia?

Negación:

No em dic Joaquim.

a.2) *De + SN* como atributo.

a.2.1) Preguntas:

De qui és aquest llibre?, de qui són aquelles llibretes?, de qui és aquest?

Respuestas:

Aquest llibre és d'en Jordi, aquelles llibretes són d'aquells nens, aquest és d'ella.

SA = *de + SN.*

SN = {pron
{(det) + SN}

det = *en, el, la, l', els, les, un, algun, aquest, aquell, ...*

N = *Núria, Montserrat, Jordi, llibre, cadira, llapis, goma, ...*

pron = *qui, això, allò, ell, ella, ells, elles, algú, ningú.*

NB.—Sólo usamos en 3.^a persona «*de + SN*» (posesivo).

NB.—Introducimos nuevos pronombres: *ell, ella, ells, elles, algú, ningú.*

NB.—Trabajaremos las contracciones *del, dels*: *del nen, dels nens, dels homes, pero de l'Antoni.*

Elisión de nombre:

De qui és aquest llapis? - Aquest Ø és de l'Antoni.

Sustitución de sintagma nominal:

De qui és la pilota? - La pilota és d'ella.

Otras preguntas:

És d'en Jordi la goma?, és de ningú això?, són d'ella les tisores?

Negación:

La llibreta no és de ningú, la sabata no és de la Rosa.

a.2.2) Preguntas:

Són teus aquests colors?, el regle és seu?, aquesta bata és meva?

Respuestas:

Aquests colors són meus, el regle és seu, aquesta bata és teva.

Transformación: sustitución.

El llapis és de la Glòria? - El llapis és seu.

Otras preguntas:

De qui és aquesta camisa? De qui són aquestes sabates?

Negación:

Aquests no són seus, els bolígrafs són seus.

NB.—Introducimos los adjetivos posesivos *meu, teu, seu, nostre, vostre*, como sustitutos de *de + SN*.

a.2.3) Preguntas:

Aquestes són les teves sabates?, qui és el teu amic?, qui és company teu?

Respuestas:

Aquestes són les meves sabates, en Josep és el meu amic, en Pere és company meu.

SN: (1) det + Ap + N (*el meu company, un meu company, ...*).

(2) (det) + N + Ap (*company meu, un company meu, ...*).

Elisión de nombre:

Aquest (llibre) és el teu llibre? - Aquest (llibre) és el meu Ø.

Negación:

En Pere no sembla company meu, aquells mitjons no són els seus.

a.2.4) Preguntas:

De què és la teva taula?, de què és aquella capsa?, d'on és el vidre?

Respuestas:

La meva (taula) és de fusta, aquella (capsa) és de cartró, el vidre és de la finestra.

de + SN: *de fusta, de ferro, de cartró, de llana, de plàstic, de paper, ...*

SN: Añadiéndole el adjetivo posesivo, es válida la estructura de a.2.1.

Otras preguntas:

El mitjó és de llana?, en Joan és de Vic?

Negación:

L'ampolla no és de vidre, això no és de fusta.

a.3) Cuantificador más adjetivo como predicado nominal:

a.3.1) Preguntas:

Com és la porta?, com són els núvols?

Respuestas:

La porta és alta, els núvols són blancs.

$$\text{SNS} = \left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$$

det = *en, el, la, un, algun, aquest, aquell, ...*

N = *Pere, Maria, porta, casa, arbre, cotxe, ...*

Ap = *meu, teu, seu, nostre, vostre, ...*

pron = *quí, què, això, allò, ell, ..., algú, ningú, ...*

V = *és, són, sóc, ets, som, sou, són; sembla, semblen, semblo, sembles.*

A = *alt, baix, brut, net, blau, verd, groc, gris, grisa, ..., gran, petit, fred, calent, bo, dolent, bonic, lleig, nou, buit, ple, sec, moll, ...*

Elisión de nombre:

Aquest paper és brut? - Aquest Ø és brut.

El teu llapis és negre? - El meu Ø és negre.

Otras preguntas:

Qui és net?, ningú és alt?, tu ets petit?, què és verd?, la taula és blanca?

Negación:

Ningú no és blau, en Pere no és petit.

NB.—Hay que evitar el uso de *estar* en vez de *ésser* cuando se indica una cualidad accidental de una cosa; vgr.: *El plat és fred, brut, net, ... la poma és verda, madura, bona*. Habrá que trabajar decididamente este uso.

a.3.2) Preguntas:

És molt alt el teu germà?, són molt cares les nines?

Respuestas:

El meu germà és molt alt, les nines són força cares.

SA = (cuant) + A.

cuant = *molt, poc, força, bastant, gaire, gens, massa*.

SN y V: véase a.3.1.

Otras preguntas:

És gaire dolça la xocolata?, (és gens moll el mocador?).

Negación:

No és massa alt, no és gaire bo, no és gens simpàtic.

a.3.3) Preguntas:

Com està el teu cosí?, com està la Maria?

Respuestas:

El meu cosí està malalt, la Maria està molt cansada.

SA = (cuant) + A

cuant = *molt, poc, força, bastant, massa, gaire, gens*.

A = *malalt, bo, cansat, content, trist, empipat, ...*

V = *està, estan, (estàs), (estic)*.

SN: véase a.3.1.

Otras preguntas:

Qui està malalt?, qui està molt cansat?, està gaire empipada Marta?

Negación:

El meu oncle no està content, ningú no està malalt, la Marta no està gaire empipada, tu no estàs gens cansat.

NB.—La prudencia puede aconsejarnos dejar para más tarde la introducción del verbo *estar* para evitar confusiones con *ésser*.

a.3.4) Ampliación del SN con complementos del nombre.

Estudiados los diversos tipos de atributos, la introducción de complementos del nombre es su consecuencia lógica:

Els meus mitjons són de llana = els meus mitjons de llana.

La taula és de fusta = la taula de fusta.

En Joan és el meu company = en Joan, el meu company.

SN = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \end{array} \right\}$
pron

det = *en, el, un, algun, aquest, aquell, ...*

Ap = *meu, teu, seu, ...*

N = *Maria, Pere, Joan, taula, cadira, moble, guix, pissarra, ...*

Cn = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{cuant}) + \text{A} \\ \text{de} + \text{SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$

cuant = *molt, poc, força, bastant, ...*

pron = *qui, què, això, allò, ell, ..., algú, ningú, res.*

Habrà que repasar las estructuras anteriores e introducir los complementos del nombre estudiados, empleando, además, todas las personas del presente de indicativo de ésser (y semblar).

Ejemplos:

Preguntas:

Qui ets?, què sou?, que són aquests mobles marrons?

Què són aquestes coses de fusta?, la capsa blava és de plàstic?, aquell és en Joan, el teu amic?

Elisión de nombre:

Aquesta (taula) és la teva taula? - Aquesta (taula) és la meva ∅.

Aquella ampolla és de vidre? - Aquella ∅ és de plàstic.

La llibreta verda és teva? - La ∅ verda és meva.

La flor del gerro és una rosa? - La ∅ del gerro és una rosa.

b) CONSTRUCCIONES CON HAVER-HI Y ESTAR. SN + V + SPL

b.1) Preguntas:

Qui hi ha a classe?, què hi ha al calaix?, què hi ha sota el llibre d'en Joan?

Respuestas:

A classe hi ha nens, al calaix hi ha papers, sota el seu llibre hi ha un regle.

SPCL = $\left\{ \begin{array}{l} \text{ph} + \text{SN} \\ \text{Adv} \end{array} \right\}$

ph = *a, en, sobre (de), sota (de), davant (de), darrera (de), al costat de, ...*

Adv = *aquí, allà, a sobre, a sota, a dintre, a fora, a davant, a darrera, ...*

SN = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{det}) + (\text{Ap}) + \text{N} + (\text{Cn}) \\ (\text{det}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

det = *en, el, un, algun, aquest, aquell, ...*

Ap = *meu, teu, seu, ...*

N = *Maria, Pere, taula, cadira, llibre, llibreta, goma, lla-*
pis, ...

Cn = $\left\{ \begin{array}{l} \text{(cuant) + A} \\ \text{de + SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$

pron = *qui, què, això, allò, ell, algú, ningú, res.*

V = *hi ha.*

Elisión de nombre, cuant: véase a.3.4.

Sustitución de SPCL:

Què hi ha en aquella taula? - Allà hi ha unes tisesores.

Què hi ha dins la capsa? - A dins hi ha gomes.

Otras preguntas:

Que hi ha ningú al pati?, que hi ha res al calaix?, oi que hi ha guixos?

Negación:

No hi ha ningú, no hi ha res al calaix, no hi ha guixos.

NB.—Contracciones: *al, als*, pero a *l'armari, a l'arbre.*

NB.—Variaciones: a *len*; a + *el, la, ... len + un, aquell, aquest*; vgr.:

Què hi ha a l'armari? | Què hi ha en aquest armari.

NB.—Se pueden introducir preguntas con *que* (de carácter general) y *oi que* (esperando respuesta afirmativa).

b.2) Preguntas:

Quants nens hi ha a la classe?, quantes gomes verdes hi ha a la capsa?, quant de guix hi ha?

Respuestas:

(A classe) hi ha molts nens, (a la capsa) hi ha tres gomes verdes?, hi ha poc guix.

SN = $\left\{ \begin{array}{l} \text{(det) + (Ap) + (cuant) + N + (Cn)} \\ \text{(det) + (cuant) + N + (Cn) + (Ap)} \\ \text{pron} \end{array} \right\}$

cuant = *massa, força, gens de, quant (de), molt (de), poc (de), bastant (de), gaire, cap; un, dos, tres, quatre, ...*

NB.—Recuérdese que son invariables *massa, força, cap*: *massa taules, força cadires, cap nen*. *Bastant* no tiene formas especiales para el femenino: *bastant (de) nenes, bastant d'aigua, bastants (de) taules*. Podremos usar como negativos o interrogativos *cap, gens, gaire*. *Gens* se usará con nombres no cuantificables: *gens de pa, gens de vi*, pero no: *hi ha gens de pans?*

NB.—Recordemos que el femenino de *dos* es *dues*: *dues portes, dues centes pessetes*.

SPCL, det, N, Cn, pron y elisión de nombre: véase b.1.

Otras preguntas:

Que hi ha gens d'aigua a l'empolla?, que hi ha gaires llibres al prestatge?, que hi ha cap guàrdia?

Negación:

No hi ha cap flor al test, no hi ha gens de guix, no hi ha gaire aigua.

b.3) Sustitución del núcleo del SN por el pronombre *en*.

Preguntas:

Quants papers hi ha?, hi ha moltes mosques?, hi ha gaires taules?, hi ha cap pilota?

Respuestas:

N'hi ha cinc, n'hi ha poques, n'hi ha vint, no n'hi ha cap.

Transformación:

$F = \text{Hi ha} + (\text{un}) + (\text{cuant}) + N + \dots$ (*Hi ha dues sabates...*).

Condición: $\text{det} = \emptyset$, *un* (indeterminación del sintagma).

$\text{Fr} = \text{N'hi ha} + (\text{un}) + (\text{cuant}) + \emptyset + \dots$ (*N'hi ha dues...*).

Otras preguntas:

(Que) n'hi ha cinc?, (oi que) n'hi ha poques?

Negación:

No n'hi ha cap, no n'hi ha gaire, no n'hi ha gens, no n'hi ha quatre.

b.3.bis) Preguntas:

Hi ha nens molt alts?, hi ha cases blanques?, hi ha dues taules molt brutes?

Respuestas:

N'hi ha de molt alts, n'hi ha de blanques, n'hi ha dues de molt brutes.

Transformación:

$F = \text{Hi ha} + (\text{un}) + (\text{cuant}) + N + (\text{cuant}) + A$ (*Hi ha dues sabates negres*).

Condición: Sintagma nominal a substituir indeterminado.

$\text{Fr} = \text{N'hi ha} + (\text{un}) + (\text{cuant}) + \emptyset + \text{de} + (\text{cuant}) + A$ (*N'ha ha dues de negres*).

Otras preguntas:

(Que) n'hi ha de buides?, (oi que) n'hi ha una d'en Joan?

Negación:

No n'hi ha cap de blava, no n'hi ha gaires de grogues.

b.4) Preguntas:

On és la Maria?, on són els teus germans?, on ets?, on som?

Respuestas:

La Maria és a Barcelona, els meus germans són a l'escola, sóc a classe, som a Vic.

SPCL, SN: véase b.1.

$V = \text{sóc, ets, és, som, sou, són.}$

Otras preguntas:

(Que) són a Vic les teves dues amigues?, és lluny la Núria?, oi que és aquí?, són enlloc les meves ulleres?

Negación:

No són aquí, enlloc no són, ningú no és al seu lloc.

NB.—Tengamos presente que la presencia en un lugar viene indicada en castellano por el verbo *estar*. Habrá que trabajar a fondo este uso de *ésser*.

NB.—Se trabajará el uso de *a* ante nombres geográficos: *sóc a Vic*.

NB.—*On és?* se pronunciará como «onés» y no «ontés».

NB.—Recuérdese la transformación: *davant meu, darrere seu, sobre nostre, ...*

b.5) Sustitución de SPCL por *hi*.

Preguntas:

En Joan és a classe?, la Maria és al teu costat?, en Josep és darrere teu?

Respuestas:

En Joan hi és, la Maria hi és, en Josep hi és.

Transformación:

F = SNS + V + SPCL (*En Pere és davant meu*).

Condición: El complemento circunstancial de lugar debe de responder a la pregunta: *On, a on?*

Fr = SNS + *hi* + V (*En Pere hi és*).

Otras preguntas:

(Que) hi és el teu amic?, (oi que) hi són els llapis?

Negación:

No hi és, no hi són.

c) COMPLEMENTO DIRECTO. SNS + V + SNCD

c.1) Preguntas:

Què amaga en Pere?, quin llibre comprem?, quina cançó canten?

Respuestas:

En Pere amaga el guix, comprem aquest llibre, canten una cançó nova.

V = *fer, tenir; acabar, agafar, apagar, arrencar, buscar, dibuixar, escoltar, esborrar, escombrar, estrenar, gas-tar, lligar, mullar, eixugar, pegar, rentar, tancar, tallar, tocar, trencar, trobar, ...*

SN = $\left\{ \begin{array}{l} \text{pron} \\ (\text{det}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ (\text{det}) + (\text{Ap}) + (\text{cuant}) + \text{N} + (\text{Cn}) \end{array} \right\}$

pron = *jo, tu, ell, ...; qui, què, algú, ningú, tothom, això, allò, res.*

det = *en, el, un, algun, aquest, aquell, tot, cap.*

cuant = *quant (de), molt (de), poc, bastant (de), gaire, massa, força, gens de; un, dos, dues, tres, ...*

Ap = *meu, teu, seu, ...*

N = *Jordi, Mercè, Ramon, dibuix, llapis, goma, pilota, sabata, ...*

Cn = $\left\{ \begin{array}{l} (\text{cuant}) + \text{A} \\ \text{de} + \text{SN} \\ \text{SN} \end{array} \right\}$ véase a.2.4.

NB.—Introducimos el presente de indicativo, en todas sus personas, de los verbos en *-ar, fer, tenir*; introducimos, además, los pronombres *jo, tu, nosaltres, vosaltres, tothom* y el adjetivo interrogativo *quin*.

NB.—De momento sólo usaremos complementos directos no humanos.

Otras preguntas:

Qui fa un dibuix?, què fas?, ningú té goma?, tothom escolta el conte?, tenim cap pilota?, que agafes res?

Negación:

No té llapis, ningú no té el regle, no tinc cap paper, no toquem res, no té gens d'aigua, no té gaires llibretes.

Elisión del nombre:

Agafes el meu llapis? - Agafo el teu \emptyset .

Trobes la capsa de cartró? - Trobo la \emptyset de cartró.

Busques el color verd? - Busco el \emptyset verd.

Que dibuixes aquesta casa? - Dibuixo aquella \emptyset .

c.2) Sustitución del núcleo del SNCD indeterminado por en (véase b.3).

c.2.a) Preguntas:

Agafes flors?, tenim molts llibres?, trobes cadires?, quants dits tens?

Respuestas:

N'agafo, en tenim moltes, en trobo poques, en tinc deu.

Otras preguntas:

N'agafo?, n'agafes quatre?, en tens cap?, en tens gaire?, en tenim gens?

Negación:

No en busca tres, ningú no en té, no en tinc cap, no en troba gens, no en gasta gaires.

c.2.b) Preguntas:

Que menja pa tou la Mercè?, oi que en Pere fa un dibuix molt bonic?

Respuestas:

La Mercè en menja de tou, en Pere en fa un de molt bonic.

Otras preguntas:

En trobes de verds?, en té gaires de teus?, en té cap de nou?, en té gens de tou?, en tenim de fusta?, en trobes cap d'en Joan?

Negación:

No en tinc cap de blau, no n'amago gaires d'en Pere, no en tinc gens de tou.

c.3) Introducción de SNCD humanos (¡sin preposición!).

Preguntas:

Qui convides?, qui agafem?, qui esperem?, quin nen felicitem?

Respuestas:

Convido la Montserrat, agafem la teva companya, esperen uns nens, felicitem en Josep.

V = trobar, tocar, renyar, lligar, pegar, pessigar, felicitar, empaitar, dibuixar, convidar, assenyalar, escoltar, sentir, veure, ...

Otras preguntas:

Ningú veu la Maria?, cap nen sent en Joan?, que espanten en Joan els coets?, la Maria veu en Pere?, la Maria veu, en Pere?

Negación:

No veig ningú, no sento gaires nens, no sento cap nen, en Pere no troba la Mercè.

NB.—Obsérvese la oposición entre *La Maria veu en Pere* / *En Pere veu la Maria*; el correcto orden de la frase (SNS + V + SNCD) determina perfectamente las funciones gramaticales sin tener que recurrir en ningún caso a la preposición *a*. En la pregunta, la correcta entonación también es determinante. La colocación de pausa no es irrelevante: *La Maria veu en Pere?* / *La Maria veu, en Pere?*; en el primer caso el sujeto es *Maria*, pero en el segundo caso lo es *Pedro*. La misma oposición se da entre *Qui veu en Pere?* / *Qui veu, en Pere?*

NB.—Trabajaremos todas las personas del presente de indicativo de los verbos del vocabulario básico que se vayan introduciendo: *veure, sentir, ...*

c.4) Sustitución de SNCD determinado por pronombres personales de 3.^a persona.

Preguntas:

Escoltes la Maria?, veus en Pere?, vols això?, estimes els teus pares?, agafem les tres llibretes teves?

Respuestas:

L'escolto, el veig, ho vull, els estimo, les agafem.

Transformación:

F = SNS + V + SNCD (*En Pere té les sabates*).

Condición: El complemento directo a sustituir (de 3.^a persona) será determinado (para los indeterminados véase c.2).

Fr = SNS + pron + V (*En Pere les té*).

pron = *el, la, ho, els, les*.

Otras preguntas:

Que els estimes?, ho veus?, oi que les sents?

Negación:

No l'agafa, ningú no ho veu, no les sento.

NB.—Introduciremos, además, los «pronombres» de complemento directo *em, et, ens, us*. Trabajaremos las variantes ante vocal *m', t', l'*.

Nuevas preguntas:

Em convides? - Et convido, us escolto? - Ens escoltes.

T'agafó?, m'escoltes?, l'espero?

d) UNIÓN DE FRASES (\emptyset , SI, NO, TAMBIÉN, TAMPOC NO, I, PERO)

d.1) Pregunta, respuesta.

Pregunta:

Agafes tres boles?

Respuestas:

N'agafó tres, no n'agafó tres.

Respuestas transformadas a trabajar:

— sin redundancia:

si (sustituto de frase afirmativa)

no (sustituto de respuesta negativa)

— con redundancia:

Sí. N'agafo tres - Sí. Agafo tres boles.

Sí que n'agafo tres - Sí. Agafo tres boles.

No. No n'agafo tres - No. No agafo tres boles.

Otra pregunta:

La Maria té el llapis?

Respuestas afirmativas:

*Sí | Sí. El té | Sí. La Maria el té | Sí. (La Maria) té el llapis |
Sí que \emptyset té el llapis | Sí que el té (la Maria).*

Respuestas negativas:

*No | No. No el té | No. La Maria no el té | (La Maria) no té el
llapis | (La Maria) no el té | No. (La Maria) no té el llapis.*

d.2) Sujeto idéntico, predicado distinto.

Pregunta:

En Joan xuta la pilota?, en Joan fa gol?

Respuesta (adición de *i*, elisión del segundo sujeto):

En Joan xuta la pilota i \emptyset fa gol.

Otras preguntas:

En Joan et mira i riu?, la Núria agafa un paper i fa un dibuix?

d.3) Distinto sujeto, predicado idéntico.

Pregunta:

En Pere veu en Jordi?, la Maria veu en Jordi?

Respuestas:

(a) *En Pere i la Maria veuen en Jordi.*

(b) *En Pere veu en Jordi i la Maria també.*

NB.—La respuesta del tipo (a) nos permite trabajar la concordancia sujeto verbo.

Otras preguntas:

*Jo tinc un llapis?, tu tens un llapis? - Nosaltres tenim un llapis;
tu tens un llapis i jo, també.*

*La Núria i la Rosa tenen dues nines?, la Núria té una nina
¿i la Rosa també (en té una)?*

Negación de ambos predicados:

En Pere i la Maria veuen en Jordi?

(c) *En Pere i la Maria no veuen en Jordi.*

(d) *Ni en Pere ni la Maria no veuen en Jordi.*

En Pere veu en Jordi i la Maria també (el veu)?

(e) *En Pere no veu en Jordi i la Maria tampoc (no el veu).*

NB.—Obsérvese la presencia de un *no* obligatorio en (d) y (e): *Ni ...ni ...no;*
tampoc no (seguido de verbo).

Negación de un solo predicado:

En Pere i la Maria veuen en Jordi?

En Pere no veu en Jordi, però la Maria sí (que el veu).

En Pere veu en Jordi, però la Maria, no.

d.4) Sujeto idéntico, predicado con distinto complemento directo.

d.4.1) Complementos directos con núcleo diferente.

Pregunta:

La Maria compra patates?, la Maria compra cols?

Respuestas:

La Maria compra patates i cols.

La Maria compra patates i també (compra) cols.

d.4.2) Complementos directos indeterminados con el mismo núcleo.

Pregunta:

Compres un bolígraf blau?, compres dos bolígrafs vermells?

Respuestas:

(a) *Compro un bolígraf blau i dos de vermells.*

(b) *Compro un bolígraf blau i també (en compro) dos de vermells.*

NB.—Obsérvese la elisión operada en (a):

Compro un bolígraf blau i (en compro) dos de (bolígrafs) vermells.

Otras preguntas:

Portes un mitjó groc i un altre de blau?

Teniu tres llibres grans i dos de petits?

d.4.1 y d.4.2) Negación de ambos predicados:

La Maria compra patates i cols?

La Maria no compra patates i cols.

La Maria no compra ni patates ni cols.

La Maria compra patates i també (compra) cols?

La Maria no compra patates i tampoc (no compra) cols.

Compro un bolígraf blau i dos de vermells?

No compro un bolígraf blau i dos de vermells.

No compro ni un bolígraf blau ni dos de vermells.

No compro cap bolígraf blau ni cap de vermell.

Compro un bolígraf blau i també (en compro) dos de vermells?

No compro ni un bolígraf blau ni tampoc (no en compro) dos de vermells.

No compro cap bolígraf blau ni tampoc cap de vermell.

Negación de un solo predicado:

La Maria compra patates i cols?

La Maria compra patates, però no cols.

La Maria no compra patates, però cols sí.

La Maria no compra patates, però de cols sí que en compra.

Compro un bolígraf blau i dos de vermells?

Compro un bolígraf blau, però no dos de vermells.

*Compro un bolígraf blau, però cap de vermell.
No compro cap bolígraf blau, però sí (que en compro) dos
de vermells.*

d.5) Verbo diferente, complementos idénticos.

Preguntas:

En Pere veu els dibuixos?, en Pere agafa els dibuixos?

El mestre explica un conte?, la Núria escolta el conte?

Respuestas:

En Pere veu els dibuixos i Ø els agafa.

El mestre explica un conte i la Núria l'escolta.

Otras preguntas:

En Josep perd un mocador i la Maria el troba?

En Pere renta la taula i la Rosa l'eixuga?

Negación de un predicado:

En Francesc no sent el timbre, però la Mariona l'avisava.

En Ramon explica una aventura, però ningú no l'escolta.

L'Alexandre busca un pot de vidre i no en troba cap.

e) COMPLEMENTOS DIRECTO E INDIRECTO.

SNS + V + SPCD + SPCI

e.1) Preguntas:

A qui deixes la pilota?, a quins nens regales caramels?

Respuestas:

*Deixo la pilota a en Joan i en Pere, regalo caramels a tots
els nens.*

SPCI = {pron }
 {a + SN}

pron = em, et, ens, us.

SN: véase c.1 y d.

V = cantar, canviar, cobrar, deixar, demanar, ensenyar, es-
criure, explicar, faltar, fer, guanyar, pagar, preparar,
regalar, repartir, robar, vendre, comprar, ...

NB.—Se introducirán el futuro simple y el «pretérito indefinido» (= *he cantat*), que guardan entre sí un cierto parecido morfológico.

Otras preguntas:

*Que demanaràs uns mitjons nous als teus pares?, Ningú deixa
cap llapis a en Joan?*

Negación:

*Ningú no em dona cap paper, no et cobrarà gaires diners, no
m'heu deixat gens de guix.*

e.2) Sustitución de SPCI de 3.^a persona.

Preguntas:

*La Mercè regala un caramel a la Maria? Ha promès un regal
a en Pere?*

Respuestas:

(La Mercè) *li regala un caramel, li ha promès un regal.*

pron = *li, els* (no: *els hi*).

Otras preguntas:

Li diràs allò?, els ensenyaràs el dibuix?

Negación:

En Joan no li ha dit cap secret, ningú no et robarà res.

NB.—Con complemento indirecto sólo pueden trabajarse verbos como *agradar, importar, contestar, escriure, telefonar, ...*

NB.—El estudio sistemático de algunos verbos usados como pronominales ayudará, sin duda, a dominar los pronombres. Pueden servirnos: *adormir-se, acostar-se, aixecar-se, asseure's, avorrir-se, barallar-se, casar-se, cordar-se, descordar-se, descuidar-se, despertar-se, despullar-se, disfressar-se, divertir-se, eixugar-se, empipar-se, enfadar-se, enyorar-se, equivocar-se, escapar-se, gronxar-se, llevar-se, mocar-se, morir-se, pentinar-se, quedar-se, tacar-se, vestir-se, ...* No són pronominales *caure, callar, marxar, pujar, baixar, ...*

Preguntas:

Et pentines? - Em pentino | Us avorriu? - No ens avorrim, ...

c.2.bis) Algunas combinaciones de dos pronombres.

Preguntas y respuestas:

Els has dit allò? - (No) els ho he dit.

Els deixes la pilota? - Els la deixo.

Els dones el llapis? - Els el dono.

Els portaràs les flors - Els les portaré.

Els regalaràs les pomes? - Els les regalaré.

Li dones paper? - Li'n dono.

Em vendràs el formatge? - Te'l vendré.

...

NB.—Partimos siempre de un SPCI dado ya como pronombre.

NB.—Trabajaremos todas las posibilidades, menos la combinación de *li*, con *el, la, els, les*.

f) COMPLEMENTOS CIRCUNSTANCIALES. SNS + V + SPC

f.1) Complemento circunstancial de lugar.

Preguntas:

On vius?, a on anirem?, d'on ve en Joan?, cap a on mires?

Respuestas:

Visc a Barcelona, anirem a casa, en Joan ve de la plaça, miro cap al carrer.

SPCL = $\left\{ \begin{array}{l} \text{ph} + \text{SN} \\ \text{Adv} \end{array} \right\}$

ph = *a | en, de, per, cap a, fins a, sobre (de), sota (de), davant (de), ...*

Adv = *(a) on, aquí, allà, pertot arreu, enlloc, (a) dintre, (a) fora, (a) davant, (a) darrera, endavant, endarrera, (a) sobre, (a) sota, amunt, avall, (a) dalt, (a) baix, enlaira, (a) prop, (de) lluny, a la vora, ...*

$$Sn = \left\{ \begin{array}{l} \text{pron} \\ (\text{det}) + (\text{cuant}) + N + (\text{Cn}) + (\text{Ap}) \\ (\text{det}) + (\text{Ap}) + (\text{cuant}) + N + (\text{Cn}) \end{array} \right\}$$

pron = *jo, tu, ... , qui, què, algú, ningú, tothom, això, allò, res.*

det = *en, el, un, algun, aquest, aquell, tot, cap.*

cuant = *quant (de), molt (de), poc (de), bastant (de), gaire, massa, força, gens de; un, dos l dues, tres, quatre, ...*

Ap = *meu, teu, seu, ...*

N = *Jordi, Mercè, casa, ciutat, poble, plaça, carrer, bosc, Vic, Terrassa, ...*

$$Cn = \left\{ \begin{array}{l} (\text{cuant}) + A \\ de + SN \\ SN \end{array} \right\}$$

Elisión de nombre y posibilidades de Cn: véase a.3.4.

V = *anar, arribar, baixar, cabre, caminar, córrer, entrar, fugir, néixer, nedar, passejar, pujar, quedar-se, relliscar, saltar, separar, seure l asseure's, trucar, tornar, venir, viure, volar, voltar, posar l ficar, ...*

Otras preguntas:

Que viu al Carrer Major?, oi que en Pere seu davant teu?

Negación:

No em passejo pel bosc, enlloc no vaig.

NB.—Hay que trabajar las contracciones *al, als, del, dels, pel, pels*, la morfología de *anar-se'n*, la locución *casa, casa meva, ... (ve de casa, marxa cap a casa seva, ...)*, la oposición *anar l venir* (diferente de *ir l venir*).

NB.—Con el significado de «residir en», puede introducirse *estar a, estar-se a*.

f.1.2) Sustitución del SPCL por *en* o *hi*.

Preguntas:

En Ramon cau a terra?, en Jordi passeja pel parc?, la Maria seu davant seu?, ha tornat de casa?

Respuestas:

En Ramon hi cau, en Jordi hi passeja, la Maria hi seu, n'ha tornat.

Otras preguntas:

La Núria hi passeja?, en Joan en torna?, hi has anat?

f.2) Complemento circunstancial de tiempo.

Preguntas:

Quan hi vindràs?, quan hi has anat?, quan dorms?, quan baixaràs?

Respuestas:

Hi vindré dilluns, hi he anat al matí, dormo de nits, baixaré a dos quarts.

$$SPCT = \left\{ \begin{array}{l} \text{Adv} \\ (\text{ph}) + SN \end{array} \right\}$$

ph = *a, per, des de, durant, abans de, ...*

Adv = *quan, ara, ara mateix, sempre, mai, sovint, de tant en*

Preguntas:

Amb qui te n'aniràs a casa?, amb què escriuràs?

Respuestas:

Me n'aniré a casa amb la meva germana, escriuré amb llapis.

SPC = ph + SN.

ph = *amb, sense.*

Otras preguntas:

Te'n vas amb cotxe?, esborres la pissarra amb un drap?

Negación:

No vindré amb tu, hi va sense la Maria.

f.5) Substitución de SPC de modo, compañía o instrumento.

Preguntas:

Escriu de pressa?, pica amb la mà?, ve amb en Pere?

Respuestas:

Hi escriu, hi pica, hi ve.

Negación:

No hi escriu, no hi pica, no hi ve.

g) COMBINACIONES ENTRE LOS COMPLEMENTOS ESTUDIADOS

Sin construir oraciones excesivamente largas y complejas, iremos combinando entre sí los diferentes complementos que hemos ido estudiando. Estas combinaciones se irán introduciendo a medida que el alumno vaya aprendiendo el uso de los diversos complementos. Será útil hacer, finalmente, una revisión general sistemática.

Se podrán construir grupos de dos pronombres personales, partiendo de uno ya dado por el maestro en su pregunta. He aquí unas frases que pueden servir de orientación sobre los puntos a tocar del modo que el maestro crea más conveniente.

g.1) Complementos directo y circunstancial. SNCD + SPC.

g.1.1) SNCD + SPCT.

Preguntas, respuestas:

Quam em deixaràs el llapis? - Et deixaré el llapis avui.

Què tornaràs demà? - Demà tornaré la llibreta.

Qui et va prendre la bata, ahir? - Aquest em va prendre la bata ahir.

Te'n va comprar dimarts? - Dimarts me'n va comprar.

g.1.2) SNCD + SPCL.

Preguntas, respuestas:

On tens el llapis? - Tinc el llapis a sobre la taula.

Què deixes dins el gerro? - Deixo una flor dins el gerro.

Qui comprava tomàquets a la plaça? - La Rosa comprava tomàquets a la plaça.

Sustitución por pronombres:

El tens a la taula? - L'hi tinc.

La deixo al gerro? - La hi deixo.

Els comprava a la plaça? - Els hi comprava.

Les porto a la bossa - Les hi porto.

En compro al forn? - N'hi compro.

Et porta cap a casa? - M'hi porta.

M'esperaràs al carrer? - T'hi esperaré.

Es deixa al penja-robes? - S'hi deixa.

Ens trobarem a classe? - Ens hi trobarem.

Us veurem a l'estació? - Us hi veurem, ens hi veurem.

g.1.3) SNCD + SPCM.

Preguntas, respuestas:

Com explica els contes? - Explica molt bé els contes.

Qui agafa sucre d'amagat? - En Ramon agafa sucre d'amagat.

Què van robar de sobte? - De sobte van robar els diners?

Sustitución por pronombres como en g.1.2.

Els explica molt bé? - Els hi explica.

g.1.4) SNCD + SPC de companyia.

Preguntas, respuestas:

Amb qui celebres el teu aniversari? - Celebro el meu aniversari amb en Pere.

Què faràs amb la Núria? - Amb la Núria faré dibuixos.

Qui va cantar la cançó amb tu? - En Josep va cantar la cançó amb mi.

Sustitución por pronombres como en g.1.2.

El celebra amb en Pere? - L'hi celebra.

g.1.5) SNCD + SPC DE INSTRUMENTO.

Preguntas, respuestas:

Amb què claves els claus? - Clavo els claus amb un martell.

Què fas amb la serra? - Amb la serra tallo aquesta fusta.

Qui portarà els nens amb el cotxe? - En Pere portarà els nens amb el cotxe.

Sustitución por pronombres, como en g.1.2.

g.2) SA + SPC.

Preguntas, respuestas:

Quan seran madures les pomes? - Les pomes seran madures a la tardor.

On són de plata les taules? - Enlloc no són de plata.

Amb qui ets molt amic? - Sóc molt amic amb en Joan.

g.3) SPC + SPC.

Preguntas, respuestas:

Quan anirem a Reus? - Demà anirem a Reus, (demà hi anirem).

Quan escriuràs bé? - Aviat escriuré bé, (aviat hi escriuré).
Quan vindràs amb en Ramon? - Dijous vindré amb en Ramon;
(dijous hi vindré).
Quan escriuràs amb ploma? - El mes vinent hi escriuré.
Quan vas tornar de Girona? - Ahir vaig tonar de Girona, (ahir en vaig tornar).
Com...?
Amb qui...?
Amb què...?

g.4) SNCD + SPCI + SPC.

Preguntas, respuestas:

Quan em donaràs el coixí? - Te'l donaré demà.
Com li portaràs la maleta? - Li portaré la maleta de gust.
Amb qui els compraràs els clavells? - Els els compraré amb en Jaume.
Amb què et portaré els paquets? - Me'ls portaràs amb un carretó.
On us porto les garrafes? - Ens les portes a casa.

h) IMPERATIVO AFIRMATIVO Y NEGATIVO

Mandatos:

Tanca la porta, tanca-la. Parleu baixet, parleu-hi.
Dóna'm la goma, dóna-me-la. Agafeu els llibres, agafeu-los.
Agafa el llibre, dóna-me'l. Tens la sabata?, posa-te-la.

Prohibiciones:

No tanquis la porta, no la tanquis.
No et mullis la mà, no te la mullis.
Agafeu el llibre i no el perdeu.

NB.—Se trabajarán los verbos del vocabulario básico, procurando no caer en las complejidades de la oposición afirmativo-negativo en la segunda persona del plural de los verbos irregulares.

i) ORACIONES CAUSALES

Preguntas:

Per què vols el llapis?, per què no li tornes la pilota?

Respuestas:

Vull el llapis perquè ara faré un dibuix.
No li torno la pilota perquè m'ha pres un llibre.

VOCABULARIOS BILINGÜES
CORRESPONDIENTES
A LA SELECCION
DE UNIDADES GLOBALIZADAS

VOCABULARIO: LA CASA
 VOCABULARI: LA CASA

SUSTANTIVOS
 SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
casa	casa	maceta	test
habitación	habitació	periódicos	diaris
comedor	menjador	teléfono	telèfon
cocina	cuina	cristales	vidres
dormitorio	dormitori		
lavabo	lavabo		
portal	portal		
despacho	despatx		
recibidor	rebedor	hacer	fer
sala de estar	sala d'estar	levantar	aixecar
escalera	escala	limpiar	netejar
pasillo	passadís	guisar	cuinar
ventanas	finestres	quitar el polvo	treure la pols
balcones	balcons	lavar	rentar
galería	galeria	fregar	fregar
pasamanos	passamans	subir	pujar
escalón	esglaó	bajar	baixar
rellano	replà	comer	menjar
paredes	parets	acostarse	ficar-se al llit
techo	sostre	levantarse	aixecar-se, llevar-se
suelo	terra (m.)		
muebles	mobles	beber	beure
adornos	adorns	arreglar	endreçar
tejado	teulada	pisar	trepitjar
terrazza	terrassa	abrir	obrir
chimenea	xemeneia	cerrar	tancar
rincón	racó	descansar	descansar
esquina	cantonada	mirar	mirar
reja	reixa	ayudar	ajudar
barandilla	barana	sentarse	asseure's
tubería	canonada	fumar	fumar
antena	antena	jugar	jugar
lavadero	safareig	hablar	parlar
alfombra	catifa	dormir	dormir
cortinas	cortines	estar	estar/ser
cuadro	quadre	ensuciar	embrutar
ramo	ram	entrar	entrar
sillones	butaques	salir	sortir
sofá	sofà	barrer	escombrar
reloj	rellotge	recoger	recollir
televisión	televisió		
radio	ràdio		
mesa	taula		
lámpara	llum (m.)	grande	gran
librería	llibreria	pequeña	petita
cama	llit	alta	alta
colchón	matalàs	baja	baixa
sábanas	llençols	nueva	nova
manta	manta, flassada	vieja	vella
almohada	coixí	bonita	bonica
colcha	cobrellit	fea	lletja

VERBOS
 VERBS

CALIFICATIVOS
 QUALIFICATIUS

VOCABULARIO: LA CLASE

VOCABULARI: LA CLASSE

SUSTANTIVOS

SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
álbum	àlbum	papel	paper
almohadilla	coixinet	papel charol	paper xarol
alumno-a	alumne-a	papelera	paperera
aguja	agulla	pareja	parella
arena	sorra	parterre	parterre
arcilla	argila	patio	pati
arquitectura	arquitectura	pelota	pilota
baile	ball	pinceles	pinzells
barro	fang	pintura	pintura
bayetas	baietes	piscina	piscina
biblioteca	biblioteca	pizarra	pissarra
bloques	blocs	plastilina	plastilina
bolígrafo	bolígraf	plumero	plomero
bolas	boles	profesor	professor
borrador	esborrador	punta	punta
botes	pots	punzones	punxons
cajas	caixes	recreo	esbarjo
calefacción	calefacció	recogedor	recollidor
canción	cançó	regadera	regadora
carpeta	carpeta	sacapunta	maquineta
cenefa	sanefa	señor	senyor
ceras	ceres	señora	senyora
clavos	claus	señorita	senyoreta
colgadores	penjadors	sierra	serra
compañeros	companys	sillas	cadires
cuartillas	quartilles	tiza	guix
chinchetas	xinxetes	tela	roba
discos	discs, discos	tijeras	tisores
escoba	escombra	tocadiscos	tocadiscos
espátulas	espàtules		
estante	prestatge		
franelógrafo	franel·lògraf		
franelograma	franel·lograma		
fregona	fregadora	abrir	obrir
gimnasia	gimnàstica	acompañar	acompanyar
goma de borrar	goma d'esborrar	aserrar	serrar
goma de pegar	goma d'enganxar	aplaudir	aplaudir
hoja	full	bailar	ballar
juguetes	joguines	borrar	esborrar
láminas	làmines	caer	caure
lana	llana	cantar	cantar
lápices	llapis	callar	callar
libretas	llibretes	cerrar	tancar
libros	llibres	clavar	clavar
letras	lletres	contar	comptar / contar
marcha	marxa	copiar	copiar
martillo	martell	correr	córrer
mesas	taules	cortar	tallar
merienda	berenar	descansar	descansar
murales	murals	dibujar	dibuixar
niños	nens	dictar	dictar

VERBOS

VERBS

VERBOS VERBS		MODIFICADORES MODIFICADORS	
CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
doblar	doblar, doblegar	ahora	ara
enganchar	enganxar	antes	abans
enhebrar	enfilat	ayer	ahir
entrar	entrar	bien	bé
esperar	esperar	cuando	quan
escribir	escriure	delante	davant
escuchar	escoltar	después	després
explicar	explicar	detrás	darrera
faltar	faltar, mancar	en seguida	de seguida
girar	girar, voltar	hasta	fins
guitar	cridar	hoy	avui
guardar	guardar	mal	mal, malament
hablar	parlar	mañana	demà
jugar	jugat	mientras	mentre
leer	llegir	mucho	molt
marchar	marxar	nunca	mai
mirar	mirar	pronto	aviat, d'hora
morder	mossegar	tarde	tard
pasar	passar		
pegar	enganxar		
pelear	barallar-se		
picar	picar		
pinchar	punxar	a	a
pintar	pintar	ante	davant
recortar	retallar	con	amb
recoger	recollir	contra	contra
regar	regar	de	de, d'
romper	trencar	desde	des de
salir	sortir	en	en, a
saltar	saltar, botar	entre	entre
saludar	saludar	para	per, per a
sentarse	asseure's	por	per
sobrar	sobrar	según	segons
trabajar	treballar	sobre	sobre, damunt
ver	veure	tras	darrera

**PREPOSICIONES
PREPOSICIONS**

(Omitimos los modificadores ya expresados en el tema anterior.)

VOCABULARIO: LOS ALIMENTOS - LA COCINA
VOCABULARI: ELS ALIMENTS - LA CUINA

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
aceite	oli	rebanada, una	llesca, una
agua	aigua	sal	sal
albaricoque	albercoc	sandía	sindria
almendras	ametlles	sartén	paella
armario	armari	servilletas, las	tovallons, els
arroz	arròs	sopa	sopa, escudella
avellanas	avellanes	tazas, las	tasses, les
azúcar	sucre	tenedores	forquilles
basura	escombraries	tostada, una	torrada, una
caramelos	caramels	torta	coca, pastis
carne	carn	trapo	drap
castañas	castanyes	uva	raïm
cazos	pots	vinagre	vinagre
cerezas	cireres	vinagreras	setrillers
cubo	galleda	yogurt	iogurt
cuchara	cullera		
cucharita	cullereta		
cuchillo	ganivet		
champaña	xampany		
chocolate	xocolata	aliñar	amanir
ensalada	enciam	almorzar	dinar
estufa	estufa	desayunar	esmorzar
fogones	fogons	cenar	sopar
galletas	galletes	beber	beure
gas	gas	comer	menjar
grifo	aixeta	cuece, se	cou, es
higos	figues	fregar	fregar
huevo	ou	freír	fregir
jarra	gerra	gustar	agradar
leche	llet	lavar	rentar
mantel	estovaltes	merendar	berenar
mantequilla	mantega	mojar	mullar
manzana	poma	poner	posar
melocotón	préssec	probar	tastar
melón	meló	quitar	treure
mesa	taula		
mesa puesta	taula, parada		
mesa, quita la	taula, despara la		
miga	molla		
naranja	taronja	caliente	calent
nevera	nevera	crudo-a	cru-a
nueces	nous	crudos-os	crus-crues
pala	pala	dulce-s	dolç-dolços
pan, el	pa, el	el	el l'
panecillo, un	panet, un	frío-os-as	fred-freds-fredes
panera, la	panera, la	la	la l'
patata, una	patata, una	las	les
pera	pera	los	els
pescado	peix	nada	res
pila	pila	no	no
puchero	olla	mucho	molt
punta, la	crostó, el	poco	poc
queso	formatge	salado-a-os-as	salat-salada-ats-ades

VERBOS
VERBS

MODIFICADORES
MODIFICADORS

VOCABULARIO: LOS ANIMALES
VOCABULARI: ELS ANIMALS

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
abeja	abella	maíz	blat de moro
araña	aranya	mar	mar
ardilla	esquirol	mariposa	papallona
bosque	bosc	mono	mona
buey	bou	mosca	mosca
burro	ase, ruc	mula	mula
caballito del diablo	libèl·lula	oca	oca
caballo	cavall	oso	ós
cabra	cabra	oveja	ovella
cabrito	cabrit	pajar	paller
camello	camell	palomas	coloms
campo	camp	palomar	colomar
canario	canari	pastor	pastor
caracol	cargol	patos	ànecs
carne	carn	periquito	periquito
carnero	moltó	perro	gos
cerdo	porc	pollo	pollastre
ciervo	cérvol	prado	prat, prada
cocodrilo	cocodrill	rana	granota
conejo	conill	rio	riu
cordero	be, xai	sapo	gripau
corral	corral	selva	selva
cuadra	quadra	tela de araña	teranyina
cucaracha	escarabat	ternero	vedell
culebra	colobra	tigre	tigre
chorizo	xoriço	toro	brau
elefante	elefant	tortuga	tortuga
embutidos	embotits	trigo	blat
establo	establa-e	vaca	vaca
estanque	estany	yegua	euga
gallina	gallina	zoo	zoo
gallinero	galliner		
gallo	gall		
ganadero	ramader		
gato	gat		
granja	granja	amamantar	alletar
granjero	granger	arrastrarse	arrossegar-se
grano	gra	cantar	cantar
grillo	grill	correr	córrer
hormiga	formiga	crecer	créixer
huerto	hort	croar	raucar
huevos	ous	galopar	galopar
jamón	pernil	ladrar	lladrar
jaula	gàbia	maullar	miolar
jirafa	girafa	mugir	mugir, bramular
lagartija	sargantana	nadar	nedar
leche	llet	piar	piular
león	lleó	rebuznar	bramar
lobo	llop	saltar	saltar
loro	lloro	trotar	trotar
macho cabrío	boc	volar	volar

VERBOS
VERBS

VOCABULARIO: EL OTOÑO - VESTIDOS
 VOCABULARI: LA TARDOR - VESTITS

SUSTANTIVOS
 SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
abrigo	abric	vestidos	vestits
acacia	acàcia	vino	vi
álamo	àlber, pollancre	viña	vinya
algodón	cotó	zapatillas	sabatilles
almendras	ametlles	zapatos	sabates
avellanas	avellanes		VERBOS
avellano	avellaner		VERBS
botas	botes	abrochar	cordar
bragas	calces	asar	rostir
bufanda	bufanda	caer	caure
calcetines	mitjons	cambiar	canviar
calzoncillos	calçotets	cavar	cavar
camiseta	samarreta	coger	collir
castañal	castanyar	cultivar	cultivar, conrear
castañas	castanyes	desabrochar	descordar
castaño	castanyer	desabrocharse	descordar-se
cepa	cep, rabassa	desnudar	despullar
cigüeña	cigonya	desnudarse	despullar-se
chaqueta	jaqueta	dorar	daurar
chopo	pollancre, xop	ponerse	posar-se
emigrante	emigrant	quitarse	treure's
enebro	ginebre	recoger	recollir
erizo	eriçó	tostar	torrar
gorro	barret	vendimiar	veremar
golondrinas	orenetes	vestir	vestir
guantes	guants	vestirse	vestir-se
higos	figues	emigrar	emigrar
hoja caduca	fulla caduca		MODIFICADORES
hoja perenne	fulla perenne		MODIFICADORS
jersey	jersei	amarillo	groc
lana	llana	áspero	aspre
manzanas	pomes	bastante	bastant
nogal	noguera	caduca	caduca
nogaleda	noguereda	cargado	carregat
nueces	nous	corto	curt
nylon	niló	débil	dèbil, feble
obreros	obrrers, treballadors	delgado	prim
otoño	tardor	dorado	daurat
pantalón	pantalón	fino	fi
pera	pera	fuerte	fort
pino	pi	grueso	gruixut
pinar	pineda	jugoso	sucós
piña	pinya	largo	llarg
piñones	pinyons	liso	llis
ramas	branques	marrón	marró
raíces	arrels	mucho	molt
sandalias	sandàlies	poco	poc
tronco	tronc	rugoso	rugós
uvas	raim	suave	suau
vendimia	verema	verde	verd
vendimiadores	veremadors		

VOCABULARIO: EL PUEBLO Y LA CIUDAD

VOCABULARI: EL POBLE I LA CIUTAT

SUSTANTIVOS

SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
acera	voravia, vorera	hospital	hospital
alcalde	alcalde, batlle	hotel	hotel
alcantarilla	claveguera	iglesia	església
almacenes	magatzems	Instituto	Institut
ambulatorio	ambulatori	jardín	jardí
anuncios	anuncis	jardines	jardins
ascensor	ascensor	jardinero	jardiner
ático	àtic	jefe	cap
autobús	autobús	director	director
avenida	avinguda	librería	llibreria
ayuntamiento	ajuntament	librero	llibreter
banco	banc	luces	llums
bar	bar	mercado	mercat
barrendero	escombrador	metro	metro
barrio	barri	momento	moment
basurero	escombriaire	números	números
billete	bitllet	parque	parc
boca de metro	boca de metro	parterre	parterre
bocadillo	entrepà, sandvitx	paseo	passeig
bombero	bomber	pisos	pisos
buzón	bústia	piscina	piscina
cabina telefónica	cabina telefònica	portería	porteria
calzada	calçada	puente	pont
calle	carrer	quiosco	quiosc
campo de deportes	camp d'esports	rascacielos	gratacels
casa	casa	restaurant	restaurant
centro	centre	suburbio	suburbi
cercanías	rodalia	sótano	soterrani
cerradura	pany	supermercado	supermercat
cine	cinema	universidad	universitat
ciudadanos	ciutadans	urbano	urbà
cobrador	cobrador	vehículo	vehicle
coche	cotxe	vigilante	vigilant
cola	cua		
correos	correus		
cruce	encreuament		
dependiente	dependent		
dirección	direcció	aparcar	aparcar
discos de tráfico	discos de trànsit	aparse	baixar
escalera	escala	bajar	baixar
escaparates	aparadors	cambiar	canviar
escuela	escola	coger autobús	agafar autobús
edificio	edifici	coger metro	agafar metro
entrada	entrada	correr	córrer
esquina	cantonada	detenerse	deturar-se
fábrica	fàbrica	guardar	guardar
farola	fanal	estar en la cola	fer cua
fuelle	font	ir	anar
garage	garatge	llegar	arribar
guarda	guarda	madrugar	matinar
guardia	guàrdia	marchar	anar-se'n

VERBOS

VERBS

**VERBOS
VERBS**

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
pagar	pagar	alegre	alegre
pararse	aturar-se	bajo	baix
pasear	pasejar	cuidado	cura, atenció
permitir	permetre	estrecho	estret
poner	posar	grande	gran / gros
prohibir	prohibir	limpio	net
subir	pujar	lujoso	luxós
venir	venir	nuevo	nou
		pequeño	petit
		pintado	pintat
		pobre	pobre
		sucio	brut
		viejo	vell
	MODIFICADORES MODIFICADORS		
alto	alt		
ancho	ample		

VOCABULARIO: LA NAVIDAD - LOS JUGUETES - LOS JUEGOS
VOCABULARI: EL NADAL - LES JOGUINES - ELS JOCS

SUSTANTIVOS NAVIDAD
SUBSTANTIUS NADAL

SUSTANTIVOS JUGUETES Y JUEGOS
SUBSTANTIUS JOGUINES I JOCS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
abeto	avet	arquitectura	arquitectura
aguinaldo	estrenes	avión	avió
ángeles	àngels	balón	pilota
barquillos	neules	barajas	jocs de cartes
belén	pessebre	barco	vaixell
buey	bou	bicicleta	bicicleta
caminos	camins	bolos	bitlles
campana	campana	burro	ase, ruc
casabeles	cascavells	caballo	cavall
comitiva	comitiva	cacharros de	
cordero	be, xai	cocina	fireta
champán	xampany	campeón	campió
establo	establa, e	canicas	bales
estrella	estrella	casa	casa
fiesta	fiesta	carro	carro
gallinas	gallines	carpintería	fusteria
gallo	gall	caretas	caretas
hoguera	foguera	cocina	cuina
Jesús	Jesús	comba	corda
José	Josep	comedor	menjador
luz	llum	cometas	estels
María	Maria	corneta	corneta
mazapán	massapà	corro	rotlle
montañas	muntanyes	cubo	galeda
mula	mula	cuento	conte
muérdago	vesc	disfraz	disfressa
musgo	molisa	dormitorio	dormitori
nochebuena	nit de Nadal	dominó	dòmino, dominó
ovejas	ovelles	equipo	equip
papá Noël	papà Noël	escondite	cuit
pajes	patges	escondrijo	amagatal
pandereta	pandereta	castillos	castells
pastores	pastors	fila	fila, rengle
pavo	gall dindi	fútbol	futbol
pollos	pollastres	gallina ciega	gallina cega
portal	portal	gato y ratón	el gat i la rata
puente	pont	grúa	grua
rebaño	ramat	juegos reunidos	jocs reunits
regalos	regals	jugadores	jugadors
Reyes	Reis	juguets	joguines
río	riu	lechería	lleteria
turrón	torrons	mamás	mares
velas	espelmes	mecano	mecano
villancicos	nadales	rayuela	ratlleta
zambomba	simbomba	monos	mones
		muñeca-o	nina-o
		orquesta	orquestra
		osos	óssos
		raquetas	raquetes
		supermercado	supermercat
		pala	pala
SUSTANTIVOS JUGUETES Y JUEGOS			
SUBSTANTIUS JOGUINES I JOCS			
acordeón	acordió		
árbitro	àrbitre		
armónica	harmònica		

VOCABULARIO: EL INVIERNO VOCABULARI: L'HIVERN

SUSTANTIVOS SUBSTANTIUS

VERBOS VERBS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
abrigo	abric	abrigar	abrigar
ánorak	anorak	abrigarse	abrigar-se
botas	botes	apagar	apagar
brasero	braser	blanquear	blanquejar
bufanda	bufanda	caer	caure
capucha	caputxa	calentar	escalfar
calcetines	mitjons	calentarse	escalfar-se
calefacción	calefacció	castañera	castanyera
camiseta	samarreta	deslizarse	relliscar, lliscar
carbón	carbó	dormir	dormir
cazadora	caçadora	encender	encendre
cuero	cuir, cuiró	enfriar	refredar
chimenea	xemeneia	esquiar	esquiar
día	dia	estornudar	esternudar
edredón	edredó	helar	gelar, glaçar
electricidad	electricitat	humear	fumar, fumejar
esquí	esquí	nevar	nevar
estufa	estufa	poner	posar
frigorífico	frigorífic	ponerse	posar-se
frio	fred	quitar	treure
fuego	foc	quitarse	treure's
gorro	casquet, barret	resbalar	relliscar
guantes	guants	temblar	tremolar
hielo	gel, glaç	tiritar	tremolar
humo	fum	toser	tossir
invierno	hivern		
jarabe	xarop		
juegos en la nieve	jocs a la neu		
lana	llana		
leña	llenya		
mantas	mantes, flassades	alerta	alerta
mitones	mitenes	blanco	blanc
muñeco de nieve	ninot de neu	blando	tou
paisaje	paisatge	caliente	calent
pasamontañas	passamuntanyes	corto	curt
pieles	pells	frío	fred
pista	pista	harto	tip
radiador	radiador	helado -a	gelat, glaçat
resfriado	refredat	humeante	fumejant
telesilla	teleadira	largo	llarg
termómetro	termòmetre	largamente	llargament
trampolin	trampolí	lenta	lenta
zapatillas	sabatilles	resbaladizo	lliscadissos

MODIFICADORES MODIFICADORS

VOCABULARIO: PULGARCITO
VOCABULARI: CIGRONET

SUSTANTIVOS SUBSTANTIUS		VERBOS VERBS	
CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
asilo	asil	encontrar	trobar
bosque	bosc	entusiasmar	entusiasmar
botas de 7 leguas	botes de 7 llegües	escapar	escapar
camino	cami	gritar	cridar
casa	casa	jugar	jugar
cueva	cova	llorar	plorar
festín	festi, tiberi	perseguir	perseguir
guijarros	palets, còdols	rebosar	sobreixir
hacha	destral	regresar	tornar
hermanos	germans	roncar	roncar
intemperie	intempèrie	saltar	saltar
legua	llegua	señalar	senyalar / assenyalar
luz	llum	sospechar	sospitar
matrimonio	matrimoni	tumbar	tombar
migas	molles	volver	tornar
ogresa	ogressa	vociferar	vociferar
ogro	ogre		
padres	pares		
pájaro	ocell		
pareja	parella		
pedras	pedres		
porrazos	cops		
puntillas	puntetes		
refugio	refugi		
ronquidos	roncs		
vueltas	voltes		
	VERBOS VERBS		
acompañar	acompanyar	afilado	esmolat
alegrar	alegrar	avispado	eixerit
alejarse	allunyar-se	cerca	prop
arrepentirse	penedir-se	enorme	enorme
asustar	espantar	espabilado	espavilat
comprender	comprendre	figón	tafaner
conseguir	aconseguir	furioso	furiós
descabezar	escapçar, fer un son	hambriento	afamat
devolver	tornar	lejos	lluny
discutir	discutir	listo	llest
empezar	començar	malvado	malvat
		mayor	més gran
		menor	més petit
		menudo	menut
		pequeño	petit
		oscuro	fosc
		torpe	desmanyotat
		través	través
		valiente	valent

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

VOCABULARIO: TRANSPORTES

VOCABULARI: TRANSPORTS

SUSTANTIVOS

SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
<i>el carro</i>	<i>el carro</i>	luces	llums
bueyes	bous	neumáticos	pneumàtics
burro	ase	placa de matrícula	placa de matrícula
caballo	cavall	parabrisas	parabrises
carretillas	carretons	parachoques	para-xocs
carro	carro	puertas	portes
mula	mula	seguro	fiador
radios	radis	ventanillas	finestretes
riendas	regnes		
rueda	roda	<i>taxi</i>	<i>taxi</i>
vara	vergasses	taxímetro	taxímetre
varas	vares, vergues	indicador de libre	indicador de lliure
<i>bicicleta</i>	<i>bicicleta</i>	<i>autobús</i>	<i>autobús</i>
cadena	cadena	remolque	remolc
freno	fre	autocar	autocar
manillar	manillar	camión de la	camió de les
radios	radis	basura	escombraries
ruedas	rodes	camión del butano	camió del butà
sillin	selló, seient	volquete	bolquet
timbre	timbre	tractor	tractor
<i>moto</i>	<i>moto</i>	excavadora	excavadora
depósito de gasolina	dipòsit de gasolina	pala	pala
manillar	manillar	<i>señales de tráfico</i>	<i>senyals de trànsit</i>
motor	motor	adelantamiento	avançament
pedales	pedals	prohibido	prohibit
placa de matrícula	placa de matrícula	ceda el paso	cediu el pas
ruido de motor	soroll de motor	circulación	circulació
sidecar	sidecar	doble sentido	doble sentit
<i>coche</i>	<i>cotxe</i>	circulación	circulació
acelerador	acelerador	paso a nivel	pas a nivell
asientos	seients	puesto de socorro	lloc de socors
autobús	autobús	surtidor de	sortidor de
autocar	autocar	gasolina	gasolina
automóvil	automòbil	taller de	taller de
carrocería	carrosseria	reparaciones	reparacions
coche	cotxe	teléfono	telèfon
cuentakilómetros	comptakilòmetres	stop	stop
chapa	xapa	<i>otros sustantivos</i>	<i>altres substantius</i>
chasis	xassis	autopista	autopista
depósito	dipòsit	badén	gual
embrague	embragatge	bajada	baixada
espejo retrovisor	mirall retrovisor	carretera	carretera
faros	fanals	dirección	direcció
guantería	guanteria	gasolina	gasolina
intermitentes	intermitents	gasolinera	gasolinera

**SUSTANTIVOS
SUBSTANTIUS**

**VERBOS
VERBS**

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
<i>tren</i>	<i>tren</i>	chocar	xocar, topar
andén	andana	descargar	descarregar
barreras	barreres	descarrilar	descarrillar
cables	cables	deslumbrar	enlluernar
consigna	consigna	despegar	enlairar-se
desvío	desviació	encender	encendre
estación	estació	elear	elear
guardabarreras	guardabarreres	frenar	frenar
guardaagujas	guardaagulles	llegar	arribar
jefe de estación	cap d'estació	marchar	marxar
máquina	màquina	marear	marejar
maquinista	maquinista	partir	partir
paso a nivel	pas a nivell	pedalear	pedalejar
sala de espera	sala d'espera	pinchar	punxar
taquilla	taquilla	repostar	reposar
topes	topalls	silbar	xiular
tren	tren	subir	pujar
túnel	túnel	volar	volar
vagones de carga	vagons de càrrega	volcar	bolcar
viajeros	viatgers		
vías	vies		

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

VERBOS VERBS	VERBOS VERBS	MODIFICADORES MODIFICADORS	MODIFICADORES MODIFICADORS
acelerar	accelerar	abajo	sota
adelantar	avançar	arriba	dalt
aparcar	aparcar	curva	corba
apearse	baixar	derecha (a la)	a la dreta
aterrizar	aterrar	izquierda (a la)	a l'esquerra
bajar	baixar	largo -a	llarg -a
cargar	carregar	lento	lent
cruzar	creuar	potente	potent
		recto	recte
		veloz	veloç

VOCABULARIO: CARNAVAL - DISFRACES
VOCABULARI: CARNAVAL - DISFRESSES

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIUS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
andaluz-a	andalús-a	moro-a	moro-a
ángel	àngel	negrito-a	negret-a
antifaz	careta, màscara	oso	òs
aragonés-a	aragonès-a	pajarita	llaç de corbata
asturiano-a	asturià-na	pájaro	ocell
arlequin	arlequí	pañuelo	mocador
bailarín-a	ballari-na	papel	paper
baile	ball	pastor	pastor
bruja	bruixa	payaso	pallasso
caballero	cavaller	peinado	pentinat
camarero-a	cambrer-a	peineta	pinta
capa	capa	peluca	perruca
caretas	caretes	pendientes	arracades
carnaval	carnaval	perro	gos
casco	casc	pirata	pirata
catalán	català	plumero	plomero
cerdo	porc	princesa	princesa
cintas	cintes	príncipe	príncep
còfia	còfia	pordiosero	captaire
collares	collarets	reina	reina
corbata	corbata	rey	rei
chistera	barret de copa	seda	seda
delantal	davantal	soldado	soldat
diablo	dimoni, diable	tela	roba, tela
diadema	diadema	torero	torero
disfraz	disfressa	turbantes	turbants
doctor	doctor		
enfermera	infermera		
fantasma	fantasma		
fiesta	fiesta		
fotógrafo	fotògraf		
futbolista	futbolista	acortar	escurçar
gallego-a	gallec-ga	alargar	allargar
gallo	gall	alquilar	llogar
gallina	gallina	asustar	espantar
gato	gat	colgar	penjar
gitano-a	gitano-a	comprar	comprar
gorro	casquet	coser	cosir
gorra	gorra	cortar	tallar
guerrero	guerrer	descoser	descosir
hada	fada	desnudarse	despullar-se
hindú	hindú	dibujar	dibuixar
ilusionista	il·lusionista	disfrazar	disfressar
indio-a	indi-índia	divertir	divertir
lancero	llancer	enganchar	enganxar
lazos	llaços	engañar	enganyar
lobo	llop	engomar	engomar
mago	mag, màgic	hacer	fer
malabarista	malabarista	lavar	rentar
marinero	mariner	peinar	pentinar
mariposa	papallona	pintar	pintar

VERBOS
VERBS

VOCABULARIO: EL MAR (LA PLAYA)
VOCABULARI: EL MAR (LA PLATJA)

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIUS

VERBOS
VERBS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
aletas	aletes	echarse	estirar-se
algas	algues	flotar	flotar, surar
arena	arena, sorra	humedecer	humitejar
anteojos	binocle	jugar	jugar
balón	pilota	lanzar	llançar
banderas	banderes	levantar	aixecar
bañador	banyador, vestit de bany	llenar	omplir
barquito	barqueta	moldear	emmotllar
boya	boia	mojar	mullar
buceador	bussador	quitarse	treure's
crema	crema	sentarse	asseure's
conchas	petxines	tapar	tapar
cubos	galledes	tirarse	tirar-se, llançar
flotadores	flotadors	tumbarse	ajeure's
gente	gent	vaciar	buidar
olas	onades	vestirse	vestir-se
oleaje	onades (succes- sió d')	verter	abocar, vessar
palas	pales		MODIFICADORES
pelotas	pilotes	alegre	alegre
personas	persones	ancha	ampla
playa	platja	arenosa	sorrenca, arenosa
quitasol	para-sol, ombrel·la	bonita	bonica
rastrillo	rasclat	caliente	calent -a
rocas	roques	concurrida	concorreguda
salvavidas	salvavides	corta	curta
sombrilla	ombrel·la	desierta	deserta
toallas	tovalloles	estrecha	estreta
		fina	fina
		grande	gran / gros
		gruesa	gruixuda
		húmeda	humida
		larga	llarga
		limpia	neta
		llana	plana
		pedregosa	pedregosa
		pequeña	petita
		rocosa	rocosa
		seca	seca
		soleada	assolellada
		suave	suau
		sucia	bruta
		triste	trist -a
	VERBOS		
	VERBS		
ahondar	enfondir		
amasar	pastar, amassar		
añadir	afegir		
amontonar	amuntegar		
apilar	apilar, apilonar		
apretar	prémer		
bucear	bussar		
dar volteretas	fer tombarelles		
desbordar	desbordar		
enterrar	enterrar		

VOCABULARIO: EL MAR - EMBARCACIONES
VOCABULARI: EL MAR - EMBARCACIONS

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIVS

VERBOS
VERBS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
anzuelo	ham	arribar	arribar
amarra	amarra	atracar	atracar
ancla	àncora	cargar	carregar
bandera	bandera	descargar	descarregar
barca	barca	desembarcar	desembarcar
barco	vaixell	embarcar	embarcar
bolardo	amarra de proa	marear	marejar
bote	bot	nadar	nedar
camarotes	cabines	navegar	navegar
capitán	capità	pescar	pescar
escollera	escullera	transportar	transportar
faro	far	viajar	viatjar
grúa	grua	zarpar	salpar
guardacostas	guardacostes		
marinero	mariner		
mástiles	pals, arbres		
motor	motor		
muelle	moll	agitada	agitada
ojo de buey	ull de bou	azul	blau, blava
pasarela	passarel·la	gris	gris, grisa
popa	popa	gruesa	grossa
proa	proa	inmensa	immensa
red	xarxa	limpia	neta
remolcador	remolcador	mala	mala
remos	rems	mareada	marejada
salvavidas	salvavides	marino	marí
submarino	submari	muy	molt
timón	timó	picada	picada
transatlántico	transatlàntic	poco	poc
tripulantes	tripulants	profundo-a	profund-a
vela	vela	sereno	serè
viajeros	viatgers	transparente	transparent

MODIFICADORES
MODIFICADORS

VOCABULARIO: EL MAR - ALGUNOS HABITANTES
VOCABULARI: EL MAR - ALGUNS HABITANTS

SUSTANTIVOS
SUBSTANTIVS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
algas	algues	sardinas	sardines
almejas	cloïsses, copinyes	tiburón	tauró
atún	tonyina	tinta	tinta
bacalao	bacallà	trucha	truita
ballena	balena	viento	vent
besugo	besuc		
bonito	bonitol		
caballito de mar	cavallet de mar		
calamar	calamars		
cangrejo	cranc		
delfin	dofí	escapar	escapar
escamas	escames, escates	pescar	pescar
espinas	espines	picar	picar
estrella de mar	estrella de mar		
gambas	gambes		
langosta	llagosta		
langostinos	llagostins		
mejillones	musclos	congelado	congelat
merluza	lluç	conserva (en)	conserva (en)
peces	peixos	fresco	fresc
pescadilla	llúcera	insulso	insuls, insípid
pescado	peix	natural	natural
pulpo	pop	sabroso	saborós, gustós
rape	rap	salado	salat
salmonetes	molls, rogers	vivo	viu

VERBOS
VERBS

MODIFICADORES
MODIFICADORS

VOCABULARIO: LA PANADERIA VOCABULARI: EL FORN

SUSTANTIVOS SUBSTANTIVS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
aspas	aspes	rodillo	corró
barra	barra	rosquillas	rosquilles
bocadillo	entrepà, sandvitx	sal	sal
bolsa	bossa	saco	sac
caja	caixa	torta	coca
cajera	caixera	trigo	blat
canapés	canapès	vendedor	venedor
cantidad	quantitat		
celemin	quartó		
cestos	cistells		VERBOS
cobrador	cobrador		VERBS
coca	coca		
corteza	crosta	amasar	pastar
cuscurro	crostó	encender	encendre
empanada	empanada	enfriar	refredar
estanteria	prestatgeria	cocer	coure
galletas	galetes	enhornar	enfornar
harina	farina	sacar	treure
hogaza	fogassa	salar	salar
hojaldre	full	segar	segar
horno	forn	transportar	transportar
levadura	llevat		
masa	pasta, massa		
medio kilo	mig quilo		
mendrugó	rosegó		MODIFICADORES
mesa de amasar	taula de pastar		MODIFICADORS
migas	molles		
molinero -a	moliner -a	alargadas	allargades
molino	molí	ardiendo	cremant
muela	mola	blanco	blanc
palo	pal	blando	tou
pan	pa	caliente	calent
panadero -a	forner -a	crudo	cru
panadería	forn, fleca	cocido	cuit
panecillo	panet	duro	dur
panera	panera	esponjoso	esponjós, flonjo
pastas	pastes	francés	francès
pastas de cabello	pastes de cabell	frío	fred
de ángel	d'àngel	inglés	anglès
pastel de manzana	pastís de poma	integral	integral
pieza	peça	redondo	rodó
kilo	quilo	templado	tebi

VOCABULARIO: LAS TIENDAS VOCABULARI: LES BOTIGUES

SUSTANTIVOS SUBSTANTIVS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
<i>bar</i>	<i>bar</i>	<i>tocineria</i>	<i>cansaladeria</i>
agua mineral	aigua mineral	balanza	balances
bebidas	begudes	butifarra	botifarra
bocadillo	entrepà, sandvitx	costillas	costelles
camarero	cambrer	chicharrones	llardons
café	café	chorizo	xoriço
cafetera	cafetera	jamón dulce	pernil dolç
cortado	tallat, trençat	lomo	llom
chocolate	xocolata	salchicha	salsitxa
churros	xurros	salchichón	llonganissa
propina	propina, estrena	sobrasada	sobrasada
<i>colmado</i>	<i>adrogueria</i>	<i>verduleria</i>	<i>botiga de verdures</i>
aceitunas	olives	acelgas	bledes
alubias	mongetes	alcachofas	carxofes
arroz	arròs	ajos	alls
azúcar	sucré	berenjenas	alberginies
congelados	congelats	cebollas	cebes
detergentes	detergents	col	col
fideos	fideus	coliflor	col-i-flor
garbanzos	cigròns	ensalada	enciam
latas	llaunes	espinacas	espinacs
leña	lleixiu	limón	llimona
macarrones	macarròns	perejil	julivert
patatas	patates	<i>otras tiendas</i>	<i>altres botigues</i>
sopas	sopes	confitería	pastisseria
<i>floristeria</i>	<i>botiga de flors</i>	estanco	estanc
azucenas	assutzenes	farmacia	farmàcia
claveles	clavells	ferretería	ferreteria
cactus	cactus	lechería	lleteria
gladiolos	gladiòls	juguetería	botiga de juguines
macetas	testos	mercería	merceria
margaritas	margarides	perfumería	perfumeria
rosas	roses	tejidos	teixits
tulipanes	tulipes	zapatería	sabateria
<i>pescaderia</i>	<i>peixateria</i>	tendero	botiguer
almejas	cloïsses	frutería	fruteria
atún	tonyina		
bacalao	bacallà		
besugo	besuc		
calamares	calamars		
gambas	gambes		
lenguado	llenguado		
rape	rap		
salmonete	moll, roger	partir	partir
pescadilla	llúcera	romper	trencar / estripar
merluza	lluç	envolver	embolicar
trucha	truita	pagar	pagar

VERBOS VERBS

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
empaquetado	empaquetat	fresco	fresc
envuelto	embolicat	maduro	madur
embolsado	embossat	verde	verd
salado	salat	plateado	platejat
caro	car	amarillo	groc
barato	barat	rojo	vermell
bueno	bo	despacio	a poc a poc
único	únic	de prisa	de pressa
resistente	resistent	tierno	tendre
fuerte	fort	duro	dur

VOCABULARIO: NUESTRO CUERPO
VOCABULARI: EL NOSTRE COS

SUSTANTIVOS SUBSTANTIVS		ACCIONES ACCIONS	
CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
ano	anus	callar	callar
antebrazo	avantbraç	caminar	caminar
barbilla	barbeta	cansarse	cansar-se
barriga	panxa	comer	menjar
boca	boca	correr	córrer
brazos	braços	crecer	créixer
cabello	cabell	descansar	descansar
cabeza	cap	desenredar	desenredar
cara	cara	desnudarse	despullar-se
cadera	cadera	despeinarse	despentinar-se
cejas	celles	divertirse	divertir-se
cintura	cintura	dormir	dormir
codos	colzes	echarse	ajeure's
cuello	coll	engordar	engreixar
cuerpo	cos	escuchar	escoltar
dedos	dits	estarse quieto	estar-se quiet
dientes	dents	frotarse	fregar-se
espalda	esquena	guardar equilibrio	aguantar l'equilibri
frente	front	jugar	jugar
hombros	espatlles	hablar	parlar
labios	llavis	levantarse	aixecar-se
lengua	llengua	llorar	plorar
manos	mans	mirar	mirar
mejillas	galtes	moverse	moure's
muslos	cuixes	nadar	nedar
nariz	nas	oler	olorar
ojos	ulls	oir	oir, sentir
orejas	orelles	pensar	pensar
pantorrilla	panxell, tou de la cama	reír	riure
pecho	pit	restregar	refregar
pene	penis	saltar	saltar
pestañas	pestanyes	sentarse	asseure's
piernas	comes	sentir	sentir
pies	peus	subir	pujar
puños	punys	sufrir	sofrir
rodillas	genolls	trabajar	treballar
tobillos	turmells	trepar	enfilarse
uñas	ungles	ver	veure
vulva	vulva		

**ACCIONES
ACCIONS**

aburrirse	avorrir-se
agacharse	ajupir-se
arrodillarse	agenollar-se
bajar	baixar
calzarse	calçar-se

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

aburrido	avorrit
alegre	alegre
alto	alt
atento	atent
bajo	bajo
callado	callat

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
cansado	cansat	gordo	gros
charlatán	xerraire	hablador	xerraire
delgado	prim	limpio	net
despeinado	despentinat	risueño	rialler
despierto	despert	serio	seriós
dormido	adormit	sucio	brut

VOCABULARIO: EL CUARTO DE ASEO

VOCABULARI: LA CAMBRA DE BANY

SUSTANTIVOS

SUBSTANTIVS

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
alfombra	estora	tapón	tap
agua caliente	aigua calenta	termos	termos
agua fría	aigua freda	toalla de baño	tovallola de bany
armario	armari	toalla	tovallola
baldosas	rajoles	toallero	tovalloler
banqueta	banqueta	tubería	canonada
bañera	banyera	water	wàter
baño	bany	zapatillas	sabatlles
bidé	bidet		
bote talco	pot talc		
botella	ampolla		
cadena	cadena		
cañería	canonada		
caño	canó, broc		
cepillo dientes	raspall de les dents	abrir	obrir
cepillo ducha	raspall de la dutxa	abrochar	cordar
cisterna	cisterna	aclararse	esclarir-se
colonia	colònia	arreglarse	arreglar-se
cortinas	cortines	bañarnos	banyar-nos
crema	crema	cepillarse	raspallar-se
champú	xampú	cerrar	tancar
chorro	raig	cortar	tallar
desagué	desguàs	despeinar	despentinar
desodorante	desodorant	ducharnos	dutxar-nos
ducha fija	dutxa fixa	enchufar	endollar
ducha de teléfono	dutxa de telèfon	enjabonarse	ensabonar-se
enchufe	endolla	enjuagar	eixugar-se
espejo	mirall	frotar	fregar
esponja	esponja	friccionarse	friccionar-se
estertería	prestatgeria	lavarnos	rentar-nos
esterilla	estoreta	limpiar	netejar
estropajo	fregall	mirar	mirar
fregona	fregadora	mojarse	mullar-se
gel baño	gel bany	mudarse	mudar-se
grifo agua caliente	aixeta aigua calenta	peinar	pentinar-se
grifo agua fría	aixeta aigua freda	restregar	refregar
gorro	casquet	secarse	eixugar-se
guantes	guants	vestirse	vestir-se
jabones	sabons		
jabonera	sabonera		
lavabo	lavabo		
luz	llum		
media bañera	mitja banyera		
papel higiénico	paper higiènic	antiguo	antic
peines	pintes	blanco	blanc
pasta de dientes	pasta de dents	bonito	bonic
rollo de papel	rotlle de paper	brillante	brillant
secador	assecador	caliente	calent
taza	tassa	cuadrado	quadrat
tapadera	tapadora	desordenado	desordenat

VERBOS

VERBS

MODIFICADORES

MODIFICADORS

**MODIFICADORES
MODIFICADORS**

CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
elegante	elegant	ordenado	ordenat
fino	fi	ovalado	ovalat
frío	fred	perfumado	perfumat
fuerte	fort	redondo	rodó
limpio	net	sencillo	senzill
moderno	modern	sucio	brut
oloroso	olorós	suave	suau

VOCABULARIO: LAS PLANTAS
 VOCABULARI: LES PLANTES

SUSTANTIVOS
 SUBSTANTIVS

VERBOS
 VERBS

CASTELLANO

CATALÀ

CASTELLANO

CATALÀ

agua	aigua
árbol	arbre
cepa	soca
clavel	clavell
flores	flors
geranio	gerani
hiedra	heura
hierba	herba
hojas	fulles
hoyo	clot, sot
jardín	jardi
jardinero	jardiner
jardinera	jardinera
lirio	lliri
maceta	test
manguera	manguera
parterre	parterre
pensamiento	pensament
pedras	pedres
planta	planta
ramas	branques
ramo	ram
raíz	arrel
regadera	regadora
rosas	roses
semillas	llavors
tallo	tija
tierra	terra
tijeras	tisores
tronco	tronc

VERBOS
 VERBS

adornar	adornar
brotar	brotar
coger	collir
comprar	comprar
crecer	créixer
cuidar	tenir cura
florecer	florir

germinar	germinar
hacer un ramo	fer un ram
madurar	madurar
oler	olorar
plantar	plantar
rastrillar	rasclar
recoger	recollir
regar	regar
sembrar	sembrar
plantar	plantar
podar	esporgar

MODIFICADORES
 MODIFICADORS

abajo	baix, avall
alegre	alegre
alto -a	alt -a
arriba	dalt, amunt
amarilla	grogá
azul	blau -va
bajo -a	baix -a
blanco -a	blanc -a
bonito	bonic
débil	dèbil, feble
delgado	prim
fino -a	fi -na
frescas	fresques
fuerte	fort -a
húmedo -a	humit -da
lila	lila
marrón	marró
mustias	músties, pansides
olorosa	olorosa
roja	vermella, roja
rosa	rosa
secas	seques
suave	suau-a
verde	verd -a
violeta	violeta

Instrumentos de viento Instruments de vent	}	acordeón	- acordió	}	familia madera familia fusta
		clarinete	- clarinet		
		flauta	- flauta		
		gaita	- gaita		
		oboe	- oboè		
	}	armónica	- harmònica	}	familia metales familia metalls
		trompa	- trompa		
		trompeta	- trompeta		
		trombón	- trombó		
	Tambores y martillos de percusión Tambors i martells de percussió	}	caja china	- caixa xinesa	}
claves			- claus		
caascabel			- cascavell		
castañuelas			- castanyoles		
batería			- bateria		
bombo			- bombo		
maracas			- maraques		
metal·lófono			- metalofon		
pandereta			- pandereta		
platillos			- platerets		
pandero			- pandero		
timbal			- timbal		
triángulo			- triangle		
xilófono	- xilofon				

VOCABULARIO: EL CIRCO VOCABULARI: EL CIRC

SUSTANTIVOS SUBSTANTIVS		VERBOS VERBS	
CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
acróbata	acròbata	acercarse	acostar-se
aplausos	aplaudiments	amaestrar	ensinistrar
aro	cèrcol	aplaudir	aplaudir
banderines	banderins	atender	atendre
caballo	cavall	cobrar	cobrar
cables	cables	contar	contar, comptar
carromato	carretó	dar	donar
carros	carros	devolver	tornar
circo	circ	domar	domar
corbata	corbata	gritar	cridar
cuerdas	cordes	hablar	parlar
desfile	desfilada	informar	informar
director	director	mandar	manar
domador	domador	maquillar	maquillar
elefante	elefant	mirar	mirar
entrada	entrada	moveirse	moure's
equilibrio	equilibri	ordenar	ordenar
equilibrista	equilibrista	preguntar	preguntar
fieras	feres	preparar	preparar
foca	foca	recortar	retallar
focos	focus	saludar	saludar
función	funció	valer	valer
gradas	grades	vender	vendre
jaulas	gabies		
jersey	jersei		
látigo	fuet, xurriaques		
lentejuelas	lluents		
lona	lona		
luces	llums	ágil	àgil
maquillador	maquillador	agradable	agradable
mono	mona	alegre	alegre
orquesta	orquestra	amable	amable
payaso sabio (clown)	pallasso savi (clown)	ancho	ample
payaso tonto	pallasso totxo	bien	bé
penachos	plomalls	brillante	brillant
pistas	pistes	desagradable	desagradable
precio	preu	cómico	còmic
presentador	presentador	cónico	cònic
sillas	cadires	enfadado	enfadat
sombrero	barret	feroz	feroç, ferotge
taquilla	taquilla	fuerte	fort
taquillero	taquiller	grande	gran
titiritero	titellaire	mal	malament
todo impermeable	tendal impermeable	pequeño	petit
		rápido	ràpid
		simpático	simpàtic
trapecio	trapezi	temeroso	temorós
trapecista	trapezista	tranquilo	tranquil
volteretas	tombarelles	valiente	valent

MODIFICADORES MODIFICADORS

VOCABULARIO: LOS OFICIOS
VOCABULARI: ELS OFICIS

SUSTANTIVOS SUBSTANTIVS		VERBOS VERBS	
CASTELLANO	CATALÀ	CASTELLANO	CATALÀ
carpintero	fuster	arreglar	arreglar
banco, el	banc, el	aserrar	serrar
barrena, la	barrina, la	barrer	escombrar
berbiquí, el	filaberquí, el	barnizar	envernissar
cepillo, el	ribot, el	cepillar	raspallar
clavos, los	claus, els	colocar	col·locar
cola, la	aiguacuit, l'	clavar	clavar
escuadra, la	escaire, l'	encerar	encerar
serrucho, el	xerrac, el	enganchar	enganxar
martillo, el	martell, el	ensanchar	eixamplar
sierra, la	serra, la	envolver	embolicar
tablones, los	taulons, els	limpiar	netejar
		medir	mesurar, amidar
zapatero	sabater	pegar	enganxar,
caballete, el	cavallet, el	pulir	empegar
delantal, el	davantal, el	poner medias	polir
horma, la	forma, la	suelas	posar mitges soles
lezna, la	alena, l'	quitarse	treure's
trinchete, el	trinxet, el	recoger	recollir
zapatos, los	sabates, les	sacar brillo	enllustrar
		enroscar	cargolar
pintor	pintor	desenroscar	descargolar
brocha, la	brotxa, la	empapelar	empaperar
cepillo, el	raspall, el	pintar	pintar
cola, la	cola, la		
cubo, el	galleda, la		
escalera, la	escala, l'		
pincel, el	pinzell, el		
pintura, la	pintura, la		
papel pintado	paper pintat		
rodillo, el	corró, el		
		MODIFICADORES	MODIFICADORS
		ancho	ample
		barnizado	envernissat
		brillante	brillant
		cepillado	raspallat
		corto	curt
		deslustrado	desenllustrat
		duro	dur
		estrecho	estret
		largo	llarg
		limpio	net
		marrón	marró
		negro	negre
		nuevo	nou
		reluciente	relluent
		sucio	brut
		viejo	vell
mecánico	mecànic		
alicates, los	alicates, les		
aceite, el	oli, l'		
llave inglesa, la	clau inglesa, la		
mono, el	granota, la		
tornillo, el	vis, cargol, el		
tuerca, la	femella, la		
campesino	camperol, pagès		
azada, la	aixada, l'		
hoz, la	falç, la		
horcón, el	forca, la		
pala, la	pala, la		
tractor, el	tractor, el		

**SELECCION LITERARIA
CASTELLANA Y CATALANA**

En la selección LITERARIA de poesías, juegos y canciones que ofrecemos al profesorado se han recopilado las que consideramos adecuados en relación con las UNIDADES GLOBALIZADAS.

Es importante señalar que la relación se ha hecho atendiendo a los temas básicos y con diversas finalidades, pues mientras unos fragmentos o poemas, por sus características de comprensión, brevedad, musicalidad, etc. son óptimos para la memorización, otros son válidos para ser escuchados por los alumnos o incluso leídos en los dos últimos cursos que abordamos.

Una vez más se somete al criterio del profesorado la elección del momento y nivel de aplicación y se recomienda en algunos casos la utilización de grabaciones en magnetófono que pueden ofrecer calidades y repeticiones muy necesarias para una mejor expresión oral.

1.—SELECCION CASTELLANA, ADECUADA A LAS UNIDADES ELEGIDAS

CASA

LA CASA

A la desierta plaza
conduce un laberinto de callejas.
A un lado, el viejo paredón som-
[brío
de una ruinosa iglesia;
a otro lado, la tapia blanquecina
de un huerto de cipreses y palmeras,
y frente a mí, la casa,
y en la casa, una reja.

Antonio Machado

CABAÑA

Al lado de mi cabaña
tengo una huerta,
un madroñal;
con mi huerta y mi cabaña leré
y mis madroños, leré,
te quiero más.

TEJADOS

Tejados rosados.
¡La aurora! Los gallos
erguidos, metálicos,
asustan los pálidos luceros.
La dulce campana
entre humo y luz, canta.

Juan Ramón Jiménez

CUNA

Este niño pequeño
no tiene cuna;
su padre es carpintero
y le hará una.
En la cuna bonita
mi niño duerme,
dulces le dará un ángel,
cuando despierte.

Gabriela Mistral

LA ESCOBA

Paseo por casa
voy a la cocina
meneo la cola
como una gallina.

CASA

Caracol, col, col
saca tu casita al sol;
tu casa de concha dura
sin puerta ni cerradura.

CARPINTERO

Trifón carpintero
serraba y lijaba,
lijaba y serraba,
y muebles hacía
en su carpintería.

ESCUELA Y CLASE

EL SOL ENTRA EN LA CLASE

El sol entra en la clase
como riendo y cantando.
Es un muchacho más
gozoso entre muchachos.
Resbala en la tarima,
alcanza los escaños
bien bruñidos, se atreve
—¡qué noche!— al encerado.

Gerardo Diego

SALEN LOS NIÑOS

Salen los niños alegres
de la escuela,
poniendo en el aire tibio
de abril, canciones nuevas.
¡Qué alegría tiene el hondo
silencio de la calleja!

F. García Lorca

COMIDAS - COCINA

TRES BOLLITOS

Tres bollitos de merienda
quien quiera,
que bien lo entienda.
Uno es para ti,
otro para mí,
otro para Juan.

María Albareda

UNA ISLA...

Dicen que dicen que en medio del
[mar,
hay una isla dorada, soñada;
¡los árboles son de queso y de pan,
la tierra es de crujiente empanada!
¡Ay, qué sabrosa esa isla dorada!

MEMBRILLO

... Membrillo
frente a ti el limón
también se ha puesto amarillo.

Rafael Alberti

FRUTAS

La naranja ya está seca,
amarillo está el limón.
La sandía está llorando,
está riendo el melón.

Camilo José Cela

SOPITAS

Sopitas de leche
a mí no me dan;
ve a casa la abuela
allí te darán.

PIÑONES

Toma piñones
que me gusta la gracia
con que los comes.

R. de la Cruz

EL HORTELANO

La vida del hortelano
es muy larga que contar:
almuerzo pan y cebolla,
merienda cebolla y pan;
y si a la noche no hay olla,
cenará pan y cebolla.

Bonifacio Gil

ARRE BORRIQUITO

Arre borriquito, vamos a Sanlúcar,
a comer las peras
que están como azúcar.

Arre borriquito,
vamos a Jerez,
a comer las uvas,
que están como miel.

Popular

EL COMILON

Antón gordinflón,
come huevos con jamón,
come pan y mantequilla,
come compota y rosquilla,
pastelillos y croquetas,
come dulces y galletas;
come cordero y lechón,
come sandía y melón.

Antón, comilón,
¡por eso es tan gordinflón!

ANIMALES

EL CABALLO VIEJO

En los calurosos días del verano
pasa por mi calle el caballo viejo;
con paso cansino tira de su carro.
¡Pobre caballejo!

También en invierno le veo pasar,
y entonces, aun bajo la nieve y el frío
toma un trotecillo más vivo y airoso.
¡Recobra su brío!

Ana Díaz

MORERAS

Gusanos de seda.
En la huerta de Murcia
como hay moreras
trabajan los gusanos
que dan la seda.
¡Vaya una cosa
que ayer eran gusanos
y hoy son mariposas!

LA GATITA LIMPIA

No necesita baño ni ducha
para estar limpia nuestra gatita.
Su lengua roja lame que lame
es todo cuanto necesita.

(El mundo de los niños)

CACERIA

Cuatro monteros
del rey don Alonso,
cuatro monteros
mataron un oso.

Siglo xvi

EL CANARIO

Mi canario
amarillito,
¡qué bien canta!
¡qué bonito!

Pasa sustos
con el gato
que le quiere
dar mal rato.

Lejos se oye
cuando canta.
¡Qué prodigio
su garganta!

Quiero mucho
al pajarito
porque canta
y es bonito.

Eduardo Valenzuela

NANA DE LA TORTUGA

Verde, lenta, la tortuga,
ya se comió el perejil,
¡la hojita de la lechuga!
¡Al agua, que el baño está rebo-
[sando!

Y sí que nos gusta a mí
y al niño ver la tortuga
tontita y sola nadando.

Rafael Alberti

GRILLO

El grillo
con su sencillo
violín
de negrilla
saltarín.

L. Lugones

MAÑANA

El gallo madruga y canta.
Los patitos se levantan
con la luz de la alborada.
¡Tempranito van al agua!
Si no te duermes mi niño,
no se abrirá la mañana,
ni veremos los patitos
cuando se meten al agua.

Fernando Luján

VESTIDOS

CANCION DE CUNA

La loba, la loba
le compró al lobito
un calzón de seda
y un gorro bonito.

La loba, la loba
salió de paseo
con su traje rico
y su hijito feo.

Juana de Ibarbourou

EL REMENDON

Zapatero, zapatero,
zapatero remendón:
tengo rotos los zapatos
por la suela y el tacón.

Zapatero, zapatero,
zapatero remendón:
conpónmelos tú que sabes
con la lezna y el punzón.

Germán Berdiales

YO ME VISTO SOLITO

Tengo tres años, me visto solo,
solo me abrocho, me desabrocho.

Como los hombres para el trabajo,
me cierro el «mono» de arriba abajo,
con su relámpago, con su ris-ras.
¡Y ya estoy listo para jugar!

Hermana María,
mañana que es fiesta,
no irás tú a la amiga,
ni yo iré a la escuela.
Pondráste el corpiño
y la saya buena.

Luis de Góngora

EL NIÑO POBRE

Le han puesto al niño un vestido
absurdo, loco, ridículo;
le está largo y corto; gritos
de colores le han prendido
por todas partes, y el niño
se mira, se toca, erguido.

J. R. Jiménez

CANCION DE LOS GUANTES DE LANA

Sacad guantes de lana
que el frío vendrá;
calcetines de lana,
que aquí está ya.
Juntos, limpios, lavados,
puestos a secar,
cuando el viento los mueve
cantan un cantar:
«Con nosotros tendréis,
en los días fríos
las manos y los pies
bien calentitos.»

LOS DOS RATONES

Por la calle abajito
van dos ratones.
El uno lleva enaguas
y otro calzones.

Pasaron cuatro jinetes
sobre jacas andaluzas,
con traje de azul y verde,
con largas capas oscuras.

F. García Lorca

OTOÑO

CAED - CAED

¡Hojas secas, caed!
¡sobre calles y campos tended!

(El mundo de los niños)

HOJAS SECAS

Ya se fue el verano
y el otoño llega;
como lluvia de oro
caen las hojas secas.

Ya cubren la tierra
cual dorada alfombra
que, bajo los pasos,
se estremece y llora.

¡Con las hojas secas
haremos hogueras,
que su luz alumbre
bosques y praderas!

Alfonso Marín

NOVIEMBRE

Furia la lluvia
cae sin cesar...
En mis cristales
viene a tocar
su sinfonía...
¡Tic, tac, tic, tac!

Furioso el viento
con su hulular,
al frío invierno
viene a anunciar:
se va el otoño...
¡Noviembre ya!

Dentro de casa
que bien se está,
leyendo cuentos
junto al hogar,
¡mientras la lluvia cae sin cesar!

Ana Díaz

CIUDAD - PUEBLO

TAXI, TAXI

Bajo la lluvia
como un espejo
brilla el asfalto...
¡Eh, taxi, alto!

En la avalancha
de los motores,
los grandes autos
de cien colores,
bajo la lluvia
muestran su brillo.

Pero algún taxi,
verde, amarillo,
¿no pasará?

¡Eh, taxi, taxi!
Ese que llega,
¿libre no está?

Bajo la lluvia
como un espejo
brilla el asfalto
¡eh, taxi, alto!

COCHE

Soy un coche
muy pequeño
y me gusta viajar,
por el campo
y la montaña
y también cerca del mar.

Por la calle Carretas
pasaba un perrito,
pasó una carreta,
le pilló el rabito.

Pobre perrito
¡cómo lloraba
por su rabito!

LA PLAZA TIENE UNA TORRE

La plaza tiene una torre,
la torre tiene un balcón,
el balcón tiene una dama,
la dama una blanca flor.

A. Machado

EL TELEGRAFO

Ved los palos, los palos del telégrafo:
bajan del monte y cruzan la ciudad;
se pierden entre campos y desiertos,
y siguen siempre, siempre, más allá.

Por los hilos, los hilos del telégrafo,
palabras vienen y palabras van;
millones de palabras cada día,
sin pies caminan y caminarán.

Annette Wynne

NAVIDAD

REDENTOR

Anda, acá, Minguillo,
deja tu ganado,
toma el caramillo,
zurrón y cayado:
vamos sin temor
a ver al Redentor.

Yo quiero llevarle
leche y mantequillas,
y para abrigarle
algunas mantillas,
por ir con amor,
a ver al Redentor.

Juan del Encina

VILLANCICO

Entre el buey y la mula
Dios ha nacido,
y en un pobre pesebre
está recogido.

Ya vienen los pastores
a visitarle,
y le traen corderillos
que regalarle.

Y llevan los pastores
miel y rosquillas,
y también una faja
de maravillas.

POR LOS CAMINITOS

Por los caminitos
de Jerusalén,
va un niño rubio
camino a Belén.

Le dan los pastores
tortas de maíz,
leche de las cabras
y pan con anís.

El niño tiene
dos rizos de luz.

Duérmete mi niño
sueña con Jesús.

Juana de Ibarbourou

Vengo, vengo de Galicia,
la tierra mejor de España,
y al niño Jesús le traigo
una cesta de castañas.

Vengo de la Extremadura,
de la Extremadura vengo,
y al niño Jesús le traigo
cuatro quesos y un cordero.

Yo soy un pobre mañico
que ha venido desde Borja,
y al niño Jesús le traigo
cinco panes en la alforja.

Yo soy un pobre gitano
que ha venido de Albaicín,
y al niño Jesús le traigo
un gallo, «quiquiriquí».

Desde Cataluña vengo
caminando muy deprisa
y al niño Jesús le traigo
lienzos para una camisa.

Yo vengo de la montaña,
yo vengo de Santander,
traigo un cántaro de leche
por si el Niño tiene sed.

JUGUETES

LA CANCION DEL COLUMPIO

¡Va, columpio,
¡va y ven!
¡Tú eres mi trono, yo soy un rey!
¡Va y ven!
¡Va y ven!
¡Alzate, corre!
Levanta el vuelo hasta la torre,
¡más alto, más!,
y hasta las nubes me llevarás...

Ana Díaz

COMETA A VOLAR

¡Al campo los niños, al monte!
¡Al prado y al cerro, todos a jugar!
Sople el viento del Sur o el viento
[del Norte,
¡las cometas echad a volar!

Cometa con boca burlona que ríe,
con ojuelos chicos que quieren
[mirar,
cometa de cañas, papel y cordeles.
¡Déjate por el viento empujar!

Rosa Albareda

BAZAR DE JUGUETES

¡Ay qué infantil este olor
a caballo de cartón,
y a «pepona»
relumbrona,
cabezona
con zapatos de tacón!
¡Ay qué infantil este olor
de la pelota de goma
y del muñeco llorón,
y qué lindo de colores
el guiñol,
y la casa de muñecas
con balcón y mirador,
y la tienda,
con trastienda
y el dueño en el mostrador,
y la muñequita triste
con vestido rococó.

Clemencia Laborda

EL CABALLO DE BRONCE

Niños que de siete a once,
tarde y noche alegremente,
jugáis en torno a la fuente
del gran caballo de bronce
que hay en la plaza de Oriente.

J. E. Hartzenbusch

LA NIÑA ATAREADA

Mis lindas queridas muñecas
me dan gran trabajo;
cuidándolas paso la vida
arriba y abajo.

Quieren que las vista y las calce,
que mimo les dé;
y a las cinco en punto
¡que les sirva el té!

TREN DE JUGUETE

Pii, pii, pii...
Mi tren de juguete
corre, corre, vuela...
deja atrás las sillas,
deja atrás la mesa.
Pii, pii, pii...
¡quita que te pilla!
si mi tren te coge
no irás a la escuela.

INVIERNO

A UNA NIÑA

En las heladas noches
del triste invierno,
¿sabes tú lo que a veces
me quita el sueño?

Pensar en esas niñas,
flacas y hambrientas
que se duermen cantando
sobre las piedras.

Manuel del Palacio

EL VIENTO

¿Quién vio nunca el viento,
ni quién lo verá?

Pero el viento canta, aúlla,
silba, sopla y soplará...

Pero el viento destruye las flores,
desgaja las matas,
derriba los árboles,
¡y pasa, y se va!

María Loy

(El mundo de los niños)

INVIERNO

El sol tiene frío
no quiere salir,
metido entre nubes
se ha puesto a dormir.

Los pájaros piden
un rayo solar,
sin esa caricia
no pueden cantar.

Por calles del cielo
que se deje ver,
que todos los niños
queremos correr.

Ida Reboli

CANCION DEL TRINEO

No sé adónde irá, no sé,
el viento que el trineo deja atrás,
el viento que la nieve desparrama,
el viento que sacude la ventana.
No sé adónde irá, lo veo que se va.

No sé, no sé adónde irá,
la nieve que agua se volverá,
la nieve que cubre la tierra,
la nieve que es blanca y ligera.
Se derretirá, no sé adónde irá.

Angela C. Ionescu

(El país de las cosas perdidas)

INVIERNO

Como ovejitas negras
las nubes pasan.
¡Préstame tu paraguas
para ir a casa!

Este cielo de invierno
vive enojado
y se pasa los días
encapotado.

Este viento huracanado
me pone de mal humor,
y el frío no se me pasa
ni cuando enciendo el fogón.

TRANSPORTE

EL AVION

Un ave de hierro y acero,
su canto es potente zumbido;
tiene alas inmensas, sin plumas,
y el cobertizo es su nido.

Es como un pájaro gigante
que vuela sobre mi balcón,
oigo su latido, un instante:
¡tiene un motor por corazón!

R. Bastín

(El mundo de los niños)

CARRETERO

¿Por qué miras tan serio,
carretero?

Tienes cuatro mulas tordas,
un caballo delantero,
un carro de ruedas verdes
y la carretera toda
para ti, carretero.

¿Qué más quieres?

Rafael Alberti

TRENES

Entre las montañas
cortando espesuras,
sobre las llanuras,
corre, corre el tren.

Va dejando atrás
ciudad, caserío...

Raudo, cruza el alto
puente sobre el río...

Lleva a los viajeros
a tierras soñadas...
y acaso nos trae
cartas esperadas.

J. Tippett

(El mundo de los niños)

EL TREN

El tren camina, camina,
y la máquina resuella,
y tose con tos ferina.
¡Vamos en una centella!

A. Machado

OTRO VIAJE

La luz en el techo brilla
de mi vagón de tercera.

Resonante, jadeante,
marcha el tren.

Tren, camina, silba, humea,
acarrea tu ejército de vagones,
ajetrea maletas y corazones.

Antonio Machado

EL TRENECITO

Un trenecito muy prudente
le pidió a su maquinista
que tocara su silbato
para despejar la pista.

Y también le aconsejó
que agitara la bandera
pues hay que ser precavido
cuando no hay guardabarreras.

Adelia Mar

M A R

CAMINITO DE LA MAR

¡Arroyuelo del molino!
Mira qué lindo que vas,
corre que te corre, corre,
caminito de la mar.

Al arroyo del molino
¿pregúntale por qué va?
Corre que te corre, corre,
¡caminito de la mar!

José M.^a Pemán

TRES EN UNA BARCA

Tres en una barca
salen a pescar,
ni remos ni vela
saben manejar.

Tres en una barca,
te diré quién son:
el pastelero, el cocinero
y el marmitón.

VELA Y MOTOR

Sólo empujada por el viento
[avanza
la barquita de vela;
en tanto, en plena calma, la motora,
aun más que corre, vuela.

Jorge Alonso

EL CASCARON DE NUEZ

Marino, marinerito,
el que a navegar se fue,
con su barquito, chiquito
como un cascarón de nuez.

Los palos son de alfeñique
y las velas de papel.

María Luz

EL MAR

Gris y morado
es mi verde olivar,
blanca mi casa
y azul mi mar.

Cuando tú vengas
me vas a encontrar:
seré una estrella
encima del mar.

José Moreno Villa

LAS OLAS

Ayer vinieron, hoy han venido,
vendrán mañana, con mucho ruido.

EN LA TIENDA

Si nos mandan a la tienda,
¿qué podríamos comprar?
Jamón, queso, chocolate,
bollos para merendar.

Peras, manzanas, ciruelas,
dulces no pueden faltar.

Si nos mandan a la tienda,
¡cuántas cosas que comprar!

(El mundo de los niños)

TRIGO

Los trigos se secan,
la hierba no nace,
los animalitos
se mueren de hambre.

Bonifacio Gil

(Un barco cargado de...)

Blanca me era yo
cuando entré en la siega;
diome el sol y ya estoy morena.

Lope de Vega

GAVIOTAS

En la playa gaviotas,
sobre las peñas,
sobre las olas,
rondan la vela,
juegan la ronda.
¡Como los niños de las plazuelas!
¡Gaviotas!

Pura Vázquez

EL FARO

Me gustaría ser un faro
sobre una roca frente al mar,
y los caminos de la noche
con mi luz blanca iluminar.

Dime bajel de blancas velas:
—¿No es más alegre navegar,
cuando a lo lejos se ve el faro,
sobre una roca frente al mar?

Alicia Rey

EL PAN - EL MERCADO

La primavera termina
y el verano pronto llega,
para que siegue el trigo
y haya fiestas en las eras.

Bonifacio Gil

(Un barco cargado de...)

LOS GRANOS DE TRIGO

¡Ahí va, ahí va!
Uno para el gusano
otro para los cuervos
y otro para el amo.
¡Ahí va, ahí va!
Tortas, tortitas hace Tomasa
y el Tomasito que las amasa.
Tortas, tortas para las monjas.
Panes, panes para los frailes.

CEREALES

Morenita quiere ser
la tierra para ser buena,
para sembrar y coger
trigo, cebada y avena.

Popular

AL MERCADO

Vamos, vamos al mercado
vamos a comprar...

Ni vestidos ni zapatos
queremos comprar,
ni corderos ni gallinas
vamos a comprar.

Un cerdito cebadito
queremos comprar.

El cerdito más gordito
ya comprado está.

Vamos, vamos para casa,
¡que ya es hora ya!

(El mundo de los niños)

EL PROPIO CUERPO

LA NIÑA LIMPIA

La niña va a la escuela
con su cartera;
y cada día se baña
en la bañera,
para ser en los concursos
siempre la primera.

MI PRIMER RESFRIADO

Me duelen los ojos,
me duele el cabello,
me duele la punta tonta
de los dedos.

Y aquí en la garganta,
una hormiga corre
con cien patas largas,
ay, mi resfriado.

Chaquetas, bufandas,
leche calentita,
y doce pañuelos,
y catorce mantas,
y estarse muy quieto
junto a la ventana.

Celia Viñas

Vivan esos ojos.
Luz para esos ojos,
Líneas y colores
para esos dos ojos.

Rafael Alberti

MI HERMANITO

Va mi hermanito
tan tapadito,
que si me acerco
al cochecito
tan sólo veo
su pataleo.

¡Es tan feliz!
¡Una boquita coloradita
y la puntita
de la nariz!

Rosa Albareda

LOS DEDOS

Un lagartito,
dos más bajitos,
otro chico y flaco,
y otro gordonazo.

AROMAS

Tiene el manzano el olor
de su poma,
el eucalipto el aroma
de sus hojas, de su flor
el naranjo la fragancia.

A. Machado

LOS SENTIDOS

Niño, vamos a cantar
una bonita canción;
yo te voy a preguntar,
tú me vas a responder:
—Los ojos, ¿para qué son?
—Los ojos son para ver.
—¿Y el tacto? —Para tocar.
—¿Y el oído? —Para oír.
—¿Y el gusto? —Para gustar.
—¿Y el olfato? —Para oler.
—¿Y el alma? —Para sentir,
para querer y pensar.

Amado Nervo

PRIMAVERA - PLANTAS

PRIMAVERA

Los pajaritos cantan
y hacen sus nidos.
El peral y el manzano
ya han florecido.
Alegre mañanita de primavera.
Baila el sol en el césped
de la pradera.

Tuvo doña coneja
diez conejitos,
y en un día nacieron
treinta pollitos.

Han esquilado a todas
las ovejitas:
la primavera quiere
que estén fresquitas.

Popular de Argentina

ABRIL

¡Qué hermoso estaba el jardín
limpio de polvo y de risas
bajo la lluvia de abril!
¡Ay, Dios! ¡Y qué hermoso estaba
cuando el viento lo barría
y las aguas lo mojaban!

M.^a Antonia Sanz Cuadrado

LA SEMILLA

Oculto en el corazón
de una pequeña semilla
bajo la tierra una planta
en profunda paz dormía.
«Despierta», dijo el calor.
«Despierta», la lluvia fría.
La planta que oyó el llamado,
quiso ver lo que ocurría,
se puso un vestido verde
y estiró el cuerpo hacia arriba.
De toda planta que nace,
esta es la historia sencilla.

Manuel F. Juncos

PRIMAVERA

A la ronda, ronda
de la primavera.
Quiero cortar flores
dame las tijeras.
Blancas, amarillas,
azules, rosadas;
unas pequeñitas,
otras encarnadas.

Era un jardín sonriente,
era una tranquila fuente
de cristal.

Era un viejo jardinero
que cuidaba con esmero
del vergel.

JARDINERO

Señor jardinero,
deme usted a mí
un capullo pálido
y otro carmesí.

Juana de Ibarbourou

Canta, canta en claro ritmo
el almendro en verde rama
y el doble sauce del río.

Canta de la parda encina
la rama que el hacha corta
y la flor que nadie mira.

CIRCO - ORQUESTA

ANTE EL TIOVIVO

Caballos de crin amarilla,
en el tiovivo giran, giran, giran.
Avidos los ojos de tal maravilla,
los niños los miran.
Leones, jirafas, tigres, elefantes
trotran y galopan, sin nunca parar.
Oh, si el mundo fuera como un ti-
|vivo
en su divertido, eterno girar.

Alicia Rey

EL CIRCO

¡Ha llegado el circo!
yo lo vi llegar...
me asomé a la puerta
por verlo pasar;
Juan, Pedro y María
también se asomaron,
y «Ha llegao el circo»
conmigo gritaron.

Alfonso Marín

CANCION

A la orilla del Duero,
lindas peonzas,
bailad, coloraditas
como amapolas.
¡Ay, garabí!...
suena la flauta y el tamboril.

Antonio Machado

LOS SALTIMBANQUIS

Alegra titiritero
la noche con tu tambor,
el sendero
tiene las ramas en flor.

La luna tras la montaña
asoma su cara muerta
la cabaña
ha cerrado ya su puerta.

J. R. Jiménez

TUMBALE

¡Tumbale que tumba, tumba tambor,
tambor pequeño, tambor mayor!
¡Zúmbale que zúmbale, que zumba
|el sol!
Largo y ululante zumba el sol.

Gabriel Celaya

TRABAJO - OFICIOS

YO TRABAJO

Yo trabajo
cortando tablas frescas,
acumulando miel
en las barricas,
disponiendo herraduras, arneses,
tenedores:
que entre aquí todo el mundo,
que pregunte,
que pida lo que quiera.

Pablo Neruda

TRIFÓN CARPINTERO

Trifón carpintero,
serraba y lijaba,
lijaba y serraba,
y muebles hacia
en su carpintería.

ALFARERO

Gira la rueda del alfarero,
pone la masa,
¿qué cosa hará?
¿será un platito?
¿será una taza?
¡y sale un jarro
para mamá!

M.^a Victoria Conde

CANTAROS ROJOS

El burro del alfarero
de búcaros va cargado.
¡Parece una rosa roja
por los montes caminando!
A medida que camina
se va acercando el verano.
¡Qué fresquita harán el agua
los cántaros colorados!

PANADEROS

A la una, a las dos,
a las tres de la mañana
se levanta el panadero
con calzones de badana.
Apareja su borrico
y se marcha a Zaragoza
y le echa el alfarcón
a vender pan de Aragón.

(Popular)

EL ZAPATERO

Pic, pic, pic
clavos, suela, cuero.
Desde la mañana
trabaja el zapatero.
Arregla zapatos
siempre sin parar
y por su trabajo
podemos andar.

EL CARBONERO

El carbonero
por las esquinas
va pregonando
carbón de encina.

SON MANOS QUE TRABAJAN

Son manos que trabajan.
Son manos de hombres que empujan barcas, guían máquinas, arrancan
piedras, martillean en las calles.
Estas manos están doloridas. Las manos con heridas necesitan agua
fresca, flores, la lengua de un perro, las plumas de un pajarito...

Miguel Macedo

2.—SELECCION CATALANA, ADECUADA A LAS UNIDADES ELEGIDAS

CASA

CASA

A la finestreta
de prop del teulat,
només hi fa ornat
un niu d'oreneta.

J. M.^a López-Picó

AMICS

Deixeu la porta oberta, aquesta nit
[vindrà.
Poseu més llenya al foc.
Llesqueu, llesqueu més pa.

Agustí Bartra.

PIRINENCA

Dins la cambra xica, xica,
en la nit dormo tot sol;
part de fora negra, negra
la muntanya em vetlla el son.

Joan Maragall

VEÏNS

Quan de bon matí
baixa el primer veí,
que encara el dia és fosc,
jo li escolto el trepig,
temerós des del llit.

J. Salvat-Papasseit

EL FORASTER

—Què feu dret a la porta?
Entreu, entreu, si us plau;
entreu, entreu, bon home,
que benvingut sigau!

Veniu en l'hora justa,
ara ens hi som posat;
seieu al cap de taula
i escudelleu-se el plat.
No aneu, no aneu de pressa...
Ocupareu son lloc
d'aquesta pobra taula
i el seu racó del foc.

... Adéu-siau i gràcies
d'aquest boci de pa
i d'aquesta dolça calma
que no us podré tornar.

Josep Pijoan

LA CASA

El carrer que jo m'estic
és el que a mí més m'agrada.

Caminant amb els ulls clucs
coneixeria les cases
només de sentir el soroll,
el soroll de parar taula.

Les cases del meu carrer
són les més assolellades.

La més vella que jo hi sé
ara començava a caure,
els estadants se n'han anat,
els estadants se n'anaren.

Francesc Pujols

CARRER DE POBRES

Les cases són petites, petites,
totes iguals, botiga i un sol pis;
davant d'algunes d'elles un pedrís
i escales fosques, gairebé com
[dretes.

Finestres amb penjolls de cam-
[panetes
i clavellines de color imprecís,
un raig de sol pels vells... aquí és
[feliç
qui guarda en un calaix quatre pes-
[setes.

Ramón E. Bassegoda

NIT DE NADAL

Jo vull la taula parada
com al temps que era nin,
a prop de la llar fumosa,
baix el sostre revellit.

Poseu en un cap de taula
la cadira del padrí,
i en l'altre cap la del pare
i la de la mare al mig.

Àngel Guimerà

RECORDS

Que era ample el carrer de casa
abans de fer jo deu anys!

Podíem jugar-hi a bala
passant-hi un carro d'alfals.

Les cases tenien totes
la fesomia semblant,
i els seus balconcs i finestres
geranis i clavells blancs.

Josep Ribalta

ESCOLA

LA MEVA ESCOLA

El pare i la mare
no pensen sinó en mí,
em fan anar a l'escola
a aprendre de llegir.

Ja sé les beceroles,
de comptes també en sé,
dibuixo flors i estrelles
i escric d'allò més bé.

Cantem, sabem rondalles,
tenim peixos i ocells,
sembrem llavors menudes,
reguem arbres molt vells.

M'agrada tant l'escola
que no ho puc explicar,
a l'hora de sortir-ne
ja hi voldria tornar.

Àngels Garriga

EL POMERÒ

A la vora del camí,
del camí d'anar a l'escola,
se n'aixeca un pomeró
que n'està tot ple de pomes.

Sota l'ombreta que hi fa
hi reposedem una estona;
pomeró, bon pomeró,
sols de veure'ns ja tremola.

—No tremolis, pomeró,
que no et tocarem cap poma;
senyor mestre ens ha ensenyat
de respectà el que no és nostre,
i estimà els gentils fruiters
que alegren el cor dels homes
i els hi fan els ulls rients
i els hi fan la boca dolça.

Francesc Sitjà

LA CUINA - ELS MANJARS

LES CASTANYES

Agave té les mans suaus i fredoli-
ques.
Aplega les castanyes d'un foc de
[romaní
i en va traient les closques
i en va menjant les miques.

Josep Carner

LA SOPA

Fum que vas a la teulada
i que n'ixes floc a floc,
dius a la lluna afilada:
—Vora l'olla salta el foc.

La mare crida i trascola
i vigila de reüll
la sopa de farigola
que està si bull no bull.

Josep Carner

ELS ALBERCOCS

La mare ens porta riolera,
quan cau la neu a flocs,
un pot amb confitures
de pressecs i albercocs.

J. Carner

PEL TEMPS DE LES TARONGES

Damunt del mar
hi ha una escampadissa de taronges
i un ritme misteriós les fa dansar
damunt les ones flonges.

Joaquim Folguera

FESTA DE RATES

A la nit quan tot reposa
i el gat dorm vora els fogons,
les ratetes bigotudes
van sortint en processó.
Si el gat dorm, les rates vetllen.
Si el gat dorm, les rates no.

Un peuet davant de l'altre
i la cua a rossegons,
llambregant a esquerra i dreta
s'encaminen al rebost.

L'una assalta el pa de barra,
l'altra l'olla de l'arrop,
l'altra buida mig formatge,
l'altra esventa un sac d'arròs.

Apel-les Mestres

EL PLAT DE SOPA

... Veus aquí que una vegada
tot guardant el bestiar,
un vailet ros les menjava
les sopetes del bon pa.
I deia, da:
—Són més bones que el cel clar.

LES FORMIGUES A L'HIVERN

Les formigues a l'hivern
mengen totes llonganissa,
les formigues a l'hivern
mengen ous i pa calent.

Un plat de dolça melmelada
menja la Clara ple fins dalt,
com que la menja atabalada
la melmelada li fa mal.

LES MADUIXES

Menja maduixes l'àvia d'abans de
[Sant Joan;
per més frescor les vol collides d'un
[infant.

ANIMALS

Peix, peixet,
de la canya, de la canya,
peix, peixet,
de la canya al sarronet.

L'elefant del parc
diu que està malalt;
té una pota coixa,
l'altra li fa malt.

L'ELEFANT

Salut i alegria.
Jo sóc l'elefant
el forçut més gran
que la terra cria.
Duc al meu davant
entre dues banyes
la trompa, dansant.

J. Carner

MOSQUES I MOSQUITES

La natura diligent
ens procura,
una bèstia
per a cada molèstia.
Si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha mosquits
que treballen de nits.

Pere Quart

EL CARGOL

Un cargol que treu les banyes
sota una fulla de col,
deixa un lluent reguerol
per tot allà on ha passat.
Sobre les fulles del blat,
arreu, arreu s'endevina
una gota cristal·lina
que porta dintre el seu si,
un tros d'arc de Sant Martí.

Pere Puig

ELS POLLETS

Són agradosos
i vivarrons,
rossets, sedosos
i tremolons
i petitons.
Per tot es fiquen,
graten i piquen
d'aquí, d'allà,
quan els esmiquen
molles de pa.

M.^a Antònia Salvà

PAPALLONA

La papallona tan àgil
xucla el nèctar de les flors,
és pintada amb vius colors,
però tota ella és molt fràgil.

J. Carner

LA TORTUGA

Poc a poquet, l'ombriu jardí,
sempre indolenta i un xic feixuga,
—petit escut de tronc de pi—
explora i solca la tortuga.

Mentre a l'abast trobi ensiam,
un bri d'herbei o alguna oruga,
i un raig de sol, tan sols d'un pam,
qui més feliç que la tortuga?

Quan ve un ruixat, ella ni es mou,
que dins la closca s'aixopluga:
quan ve la fred s'encaua i prou:
no s'amoïna, la tortuga.

Laureà Dalmau

SOMNI D'OCELLS

Els ocells s'han adormit
amb el capet sota l'ala,
i somnien camps de blat
sempre ros, sempre granat.

Apel·les Mestres

L'ESQUIROL

L'esquirol és un saltaire
que per l'aire fa camí;
amb un ram de cua enlaire
salta d'un pi a l'altre pi.

Amb unes dentetes fines
va esclofollant pinyons,
i té una vivor a les nines
dels ulls plens de saltirons.

Salvador Perarnau

TARDOR - VESTITS

TARDOR

Tota la terra, a banda i banda
és nuvolat i mullader,
i treu un fum de formiguer
el nas, colgat a la bufanda.

Josep Carner

NATURA A CIUTAT

Parc en dolça ruïna
d'arbres que groguegen!
Cauen les fulles, molles de boirina,
tot guarnit el sauló i els estanyols.

Sebastià Sánchez-Juan

SI JO FOS MARXANT A PRADES

Si jo fos marxant a Prades
—a les boires de tardor—
per guardar-vos de glaçades,
us donaria flassades
i caperons de castor.

Josep-Vicenç Foix

EL VENT

Sempre que et toco no em veus,
volo sense tenir ales,
xisclo sense tenir boca
i faig mal moltes vegades.

ORENETES

... quan arriba l'octubre
deixant llurs nius
totes les orenetes
a mils a mils,
sobre un arbre s'apleguen.

Jacint Verdaguer

ELS ESCLOPS

Patrip, patrap,
sobre la roca,
patrip, patrap,
em mig del fang!

En l'herba humida,
en la mullena
es va enfonsant
ma petja plena.

Calents esclops,
amb jaç de palla,
sobrer, balder,
el peu hi balla,
com vora el foc,
fa la quitxalla.

RONDA D'OCELLS

Adéu orenetes.
Torneu l'any que ve.
La branca florida
traurà el cirerer.

Tomàs Garcés

LA ROBA NETA

La roba neta és al terrat
asselellada,
amb una olor que n'ha guardat
del llorer humit de la bugada.

Dalt del terrat hi fa bon sol
a tota amplada.

La roba estima el sol, i vol
que el sol la besí ben besada.

Josep M.^a López Picó

PASSA VENT

Passa vent, cosa sinistra
qui et pogués mai deturar!
Tota la casa em fa trista
el teu malastruc xiular.
M'enfolleixes les colomes
allà dalt del colomar;
de l'arbre arrenques les pomes
molt abans de madurar.

Clementina Arderiu

LES FULLES SEQUES

Les fulles seques fan sardana
d'ací d'allà saltironant,
i dintre el bosc la tramuntana
sembra la cobla al lluny sonant.

Angel Guimerà

CIUTAT - POBLE

PEL CAMÍ DELS HORTS

Pel camí dels horts
anem a la platja,
pel camí dels horts
són mudes les passes.

Caminet estret,
renglera de canyes,
la frescor del verd
refresca la galta...

J. M.^a de Sagarra

L'ENCÍS DE LA CIUTAT VELLA

... El carreró decrepit, sense vida
té l'empedrat gastat i desigual.
En els clots ennegrits la pois
[s'oblida
i l'aigua de la pluja fa bassals.

J. M.^a López Picó

EL CAMINET

Ai! caminet, caminet,
ai, caminet de muntanya,
tot carregat de sentors,
dret per la costa solana,
no tens més ombra que els pins,
ni més flor que l'argelaga.

Joan Maragall

CANÇÓ DE REM I DE VELA

Des del llagut es veu el poble
[franc,
ara que el sol hi bat de cara;
es veu el poble tot pintat de blanc,
ara que el sol no el desempara,
ara que el sol hi bat de cara.

Aquí fineix la fila de casetes,
arreglerades com eis vells llaguts:
finestres de gairell, portes estretes,
llums que vacil·len, dolces quie-
[tuds...

J. M.^a de Sagarra

P A R C

Els arbres gegants,
polits i quiets,
escolten secrets
i vetllen infants.

Osvald Cardona

LA CIUTAT

Condemnat a viure
en muntanyes de ciment
organitzades...

Per més alt que piqui l'ascensor
no pujarà més amunt de l'últim pis.

I encara que després
m'obstino a enfilar-me per l'escala,
no passaré de l'àtic o el sobreàtic.

Ricard Creus

LA FONT

La font que jo sé
no la trobaríeu:
és al mig del bosc
al peu d'una alzina
Si hi passeu a prop
ella us cridaria,
si no em 'gués cridat
jo no la sabria.

Francesc Pujols

TARDA A LA VILA

Una torre, unes escales,
una plaça i un carrer.
Per volar no calen ales
en el poble mariner.

J. M.^a López-Picó

CIUTATS CONCRETES

C E R E T

Ceret, vila coronada
de cireres tot el maig.

Dins una placeta groga
canta la font dels nou raigs.

Josep S. Pons

LA NIT A BARCELONA

Del petit mirador del frondós
miro l'aigua negrosa i lluent [Montjuïc
i els llums del carrer,
i de tanta finestra,
i els zig-zags dels anuncis que salten
i aquell gruix de silenci damunt la
[ciutat.

I em passejo pel port
plè de barques, vaixells i balandres,
i tractors i bidons de colors...

Joan Colomines

GIRONA A LA TARDOR

Sota del pont camina l'aigua trista
és l'aigua de la pluja de Tots Sants;
el cel és malva i rosa i ametista,
hi ha un or de fulles pels camins
[forans.

Sota les Voltes, la ciutat encesa
és estrident de riures i fanals,
i cenyida de fosca la Devesa,
dreça milers de branques immortals.

J. M.^a de Sagarra

IMPRESSIO DE BARCELONA

De riu a riu, del mar fins a la serra
creixen fàbriques, temples i casals,
com si encantada fos aquí la terra
esplet d'obres en vies colossals.

Miquel Costa i Llobera

RECORD DE SOLSONA

Fa una lluna clara i una nit serena.
Jo m'estic a la plaça de Sant Joan;
damunt les finestres cau la lluna
[plena,
cau damunt la pica que la fa brillant.
Aquesta plaça és tota recollida,
tan aquietadora i tan suau,
que sembla un replanet d'una altra
[vida
en s'anés a abeurar-hi un glop
[de pau.

J. M.^a de Sagarra

NADAL

CANÇÓ DE NADAL

Bruc i galzeran
per guarnir el pessebre
i un trosset de gebre
al raig de la font
que tomba cantant.
Bruc i galzeran.

Un camí petit
vorejat de molsa
i un vailet que espolsa
la neu d'un arboç
que viu arraulat.
Un camí petit.

Joan M. Guasch

L'ARANYA

Jo sé una rondalla,
jo sé una cançó,
d'una aranya amiga
de Nostre Senyor.
Dins de l'establia
se n'entrava un jorn,
fila, fila, fila,
teranyina d'or,
del bou a la mula,
de la mula al bou,
del pessebre al sostre
l'aranya hi fa un pont.

Quan la nit arriba
quina resplendor!

Mn. Anton Navarro

ELS TRES PASTORETS

Si n'eren tres pastorets
n'eren dintre d'una cova;
l'un toca el flaviol
l'altre toca la viola.

L'altre toca el tamborí,
tamborí sona que sona,
i refila el flaviol
i somica la viola.

En sentir tocar els pastors
angelets canten alhora;
i amb piu-pius i refilets
els ocells fan festa grossa.

NADAL

Alegra't panxeta,
que Nadal ja ve;
menjarem carneta
i arrosset també.

Ara ve Nadal,
el temps es refresca,
matarem el gall
i torrarem la cresta.

Ara ve Nadal,
menjarem torrons,
i amb una guitarra
cantarem cançons.

LA PASTORETA

Feina faig de pastoreta
a l'hivern com a l'estiu:
faci sol, faci fresqueta
jo pasturo la cabreta
vora'l riu.

Si hi voleu venir Maria
amb l'espòs i el Jesuset,
em dareu molta alegria.
No estingueu a l'establia
patint fred.

A la llar, per retornar-lo
cremen ja branques de pí,
sé cançons per bressolar-lo,
i un llençol per abrigar-lo
tinc de lli.

Tallarem una llesqueta
de bon pa qu'em dona el cel,
i amb la llet de la cabreta
li farem una sopeta
com la mel.

J. Verdaguer

LA FILOSA

Es la velia, vella, vella,
del pessebre de cada any,
la que un dia essent donzella
copsà amor i desengany.

Veu passar els tres Reis, que
[venen

d'un país del més enllà,
amb aquells camells que tenen
tan delit de caminar.

Veu pastors davant la cova
i ramats en abundor,
festejant la Bona nova,
sota un vel de Resplendor.

I ella fila, fila, fila,
de cara sempre al portal,
amb aquelles mans d'argila
que fan perfum de Nadal.

Joan M. Guasch

TRES REIS D'ORIENT

Tres reis d'Orient,
tres reis caminaven,
la corona d'or,
de lliri la barba,
el mantell brodat
d'ocells i de branques...

Josep S. Pons

JOGUINES

L'ETERN FEMENI

Es la nena la mestressa de les
[nines.
Sos ulls salten joguinosos com
[cabrits,
i examina condolguda les joguines
que agonegen esgrunades en sos
[dits.

Guerau de Liost

PETITA ODA DEL DIJOUS

Em sé fer uns peixos de fusta
panxarruts, no gaire grans;
els empeno de llimalla
tocada amb la pedra imant,
i els acoloraixo a l'oli
perquè siguin fulgurants.

Joan Brossa

EL CAVALLET

Un cavall tinc a la quadra,
com cap altre n'hi hagi al món;
és el mànec d'una escombra
que ha seguit tots els racons.

Hop! hop! al galop!

Rodo amb ell tot el sant dia
de la cuina al menjador;
pujo i baixo les escales,
els graons de dos en dos.

Sols li falta que li ensenyi
de pujar per la paret.

Hop! hop! al galop.

(Apel·les Mestres)

LA NENA DE LA ROTLLANA

La nena de la rotllana
porta el vestit carmesi
—cirera, maduixa, magrana—
i les cames nues salten pel camí.

Salten les cames menudes i
[grasses
i els cabells d'or volen al vent,
i en mig dels sospirs i els salts i les
[passes
roda la rotllana alegrement.

J. M.^a de Sagarra

JOGUINES

Jo vull una estrella,
jo vull un cotxet.
Jo vull una sella
pel meu cavallet.
Jo vull una nina,
jo vull un pitet;
jo vull una escombra
que faci el pis net.

C O R D A

Volta la corda,
salten les nenes,
branden els braços,
riuen les cares,
ballen els peus.
Volta la corda.
Visca el jovent.

Guerau de Liost

N I N A

Quan la nena té una nina
l'acarona i la pentina.
Manetes molt netes,
galtones bufones.
A fer non-non
que ja ve la son.

HIVERN

LES NEUS QUE ES FONEN

Les neus de la muntanya
es miren trist el plà,
que avall, avall, la terra
comença a verdejar.

Angel Guimerà

ELS OCELLS A L'HIVERN

Els ocells van cantant
tots plens d'alegria.
Quan neva es posen tristos,
i fan piu-piu tot el dia.

F R E D

Quan el fred bufa,
prop de l'estufa,
s'escalfa la quitxalla;
però ni un dia falla:
al davant hi ha en Francesc
que de tots és el més fresc.

NEVADA

Com la flor de la farina
s'escampava una polsina
sobre els arbres, sobre el prat;
la planura s'il·lumina
de blancor tan argentina.
Ja tot quan la vista afina
és d'un blanc immaculat.

M.^a Antònia Salvà

LES FORMIGUES A L'HIVERN

Les formigues a l'hivern,
estan totes amagades;
les formigues a l'hivern
que no els toqui el fred ni el vent.

EL PARDAL Y LA NEU

Un pardal, sots la cornisa
fa piu-piu arracerat.
Cau la neu. Tot és nevat.
La Volta del cel és grisa.
D'una mirada sumisa
el pardal mira al volt seu:
—Què hi farem? Aquesta neu
ens ha pres totes les branques.
Ah!... al menys les volves blanques
fossin pa que ens donés Déu.

Joan Arús

HIVERN

«Mare, la pica és de gel i s'encalla,
i és caramull fet de glaç nostre vi,
i fa tant fred a damunt de la palla,
tristes les mules no hi poden
[dormir.»

J. M.^a de Sagarra

NEVADA

El cel és gris
com una llosa.
Arreu es posa
la neu. Així
que apunta el dia
els borrallons
dansen segons
llur fantasia.
Uns de costat
topen i cauen.
Altres s'ajauen
sobre el teulat.
Ja el sol és nat.
I la neu, sota
l'arbrat, degota
com un ruixat.

Guerau de Liost

AI, QUIN FRED QUE FA!

Ai quin fred que fa!
Tinc les mans encarcerades
tinc les cames enrampades,
tinc el nas fet un glaç...
Si això dura no sé pas...
Ai quin fred que fa!
Jo no el puc pas aguantar!

TRANSPORTS

ELLES

El tren ja no es veu. Han quedat en les andanes
de l'estació totes les dones. Hom diria
que el món ha perdut les baranes
i que s'ha estimbat la pena i l'alegria.

Agustí Bartra

MARINA

... I la nau seguit, seguit,
se balandreja i avança,
i sobre el mar en bonança
vola adormida la nit.

I alçant els ulls a l'altura
i d'enyorança cantant,
se'n va el mariner remant
damunt la mar insegura.

Miquel Costa i Llobera

EL SAVI

Vés a peu
que els cotxes
s'espantlen
li digueren.

I ell,
ho va creure
i, amb paciència,
també arribà lluny.

Ricard Creus

CANÇÓ DEL PORT

Era de bon matí
i el vent inflava les veles.

Sortiem poquet a poc
sense moure gens de fressa,
talment un lladre que fuig
en la nit fosca i deserta.

Tomàs Garcés

COTXES

Aturats els cotxes en renglera,
esperen la senyal de l'urbà.

Es queixen amb molta fal·lera,
perquè se'n volen anar.

Corre cotxe, ves depressa
corre cotxe, ves volant,
que la mare ja m'espera
i potser estarà dinant.

UN VAIXELL SURT DEL PORT

Marxa un vaixell.
Els qui parteixen, amb mocadors
juguen en l'aire a desvetllar clarors.
Marxa un vaixell.
Els qui resten en terra, ardidament
omplen d'anhels la vel·leitat del
[vent.

J. M.^a López Picó

CARNAVAL - FESTES - ORQUESTRA

CANÇÓ DE LA FIRA

Els seus tresors mostra la fira
perque els agafis amb la mà.

Jo sóc cansat de tan mirà
i la meva ànima sospira.

Cotó de sucre, cavallets
càntirs de vidre i arracades,
unen i salten fent ballades
entre el brogit dels platerets

Tomàs Garcés

BALADA

A la plaça fan ballades
com refila el flaviol!

L'acàcia és tendra, mullada
per una mica de sol;
la noia somriu i dansa,
el mar és quiet i clar.

A la plaça fan ballades,
prou me plauria ballar.

Tomàs Garcés

EL CARNESTOLTES

El dia de Carnestoltes
és diada assenyalada:
tota la gent es vesteix
amb robes virolades.

Carnestoltes, quinze voltes
amb les robes virolades.

Carrer amunt i carrer avall,
un gran ninot passejaven;
un ninot que no diu res
i que tothom se'l mirava.

Francesc Pujols

CANÇÓ DEL DIUMENGE

Avui és dia de festa,
quina llum tan clara fa!
Les campanes de l'església
amanyaguen el cel blau.
Pels camins de la muntanya
se veu el bruc verdejar.
L'oreig ens acaricia
i ens porta l'alè del mar.
Avui és dia de festa,
quina llum tan clara fa!

Tomàs Garcés

O lai la,
avui és festa,
o lai la
per qui la fa.

Anirem a Barcelona
comprarem un violí,
i farem ballar la mona
el diumenge al dematí.

FESTES

CORPUS

Toquen les trompetes,
vénen els soldats
avançant en amples
rengles virolats.

Llencen les trompetes
alts crits triomfants,
i al voltant s'emporten
un estol d'infants.

Joan Maragall

A LA FIRA DE SANT JORDI

Ai, les roses de Sant Jordi
s'ofeguen sota el cel blau!

Ai, les roses de Sant Jordi
quin desig de llibertat!

J. M.^a de Sagarra

Per Sant Jordi, espiga d'ordi.
Per Sant Marc, espiga el blat.

Sant Jordi arribat
surt la cuca del forat.

CANÇÓ DE LA NIT DE SANT JOAN

Perquè és la nit de Sant Joan
hem encès una foguera.

La gent hi dansa a l'entorn,
se sent olor de ginesta;
hi ha l'eco d'una cançó
que s'allarga a la verneda.

La flama, sonora, riu
talment un doll d'aigua fresca,
tan alta que no l'apaguen
amb els seus plors les estrelles.

Tomàs Garcés

LA DIADA DE SANT JORDI

La diada de Sant Jordi
és diada assenyalada
per les flors que hi al mercat
i l'olor que en fan els aires,
i les veus que van pel vent:
«Sant Jordi mata l'aranya.»

Joan Maragall

SANT JOAN

Tres dies abans del Sant.
va pels pisos la canalla,
recollint els trastos vells,
canyes i manats de palla,
i aprofiten la diada,
del que tenen els veïns,
que desembarrassen la casa
de mobles vells i roïns.

Els focs de Sant Pere
se salten pel darrere;
els focs de Sant Joan
se salten pel davant.

CORPUS

Els gegants, els gegants
ara ballen, ara ballen;
els gegants, els gegants
ara ballen com abans.

La geganta i el gegant
ara ballen, ara ballen;
la geganta i el gegant
ara ballen i sempre ballaran.

Joan Maragall

M A R

HA PASSAT VOLANT

Ha passat volant
l'oreneta blanca;
ha passat l'alció
de les ales llargues;
sota del vaixell
passen les onades
un dia i un altre.

La terra és molt lluny,
la mar mai s'acaba...

Si en passen d'ocells,
de sols i d'onades!

Si en van de sospirs
volant a la platja!

Ferràn Agulló

El mar es desferma
i tot el mar canta.

Mar blava, mar verda, mar escume-
l{janta.

L'Onada s'adreça,
venint s'ageganta,
avança i s'acosta
callada que espanta.
L'escuma enlluerna,
el sol l'abrillanta,
l'onada s'esberla
i cau ressonanta.

Mar blava, mar verda, mar escume-
l{janta!

Joan Maragall

CANÇÓ DE GRUMET

... Infla't vela, llisca vela!
Com s'allunya la ciutat!
Guaita l'or clar de la platja
i a dalt de tot el cel clar.

No ens espanten les ventades
ni la boira de la nit.

Si el vent xiscla entre les cordes
demà el mas serà ben llis.

Tomàs Garcés

VELA AMIGA DEL VIENT

Vela amiga, esvelta i lleugera
que vens d'alta mar,
en tenir ja la platja propera
se't veu desmaiar.

Salvador Albert

ALTRESVISTES AL MAR

Avui el mar té vint-i-vuit colors,
i tot està revolt, el cel i l'aigua:
el cel brillant i blau; el vent, furiós,
hi escotona els núvols
i els empaita.

Joan Maragall

LES CRIATURES DEL MAR

... I en el carreró somiquen
les criatures del mar,
que juguen amb les formigues
i amb les escates de peix
—mortes estrelles de nacre—.

Les criatures del mar
porten el peuet descalç,
i ploren a les eixides
emblanquinades de calç,
amb les gates adormides
i amb els xiscles dels pardals.

J. M.^a de Sagarra

CANT DEL PESCADOR

Quan jo tenia quatre anys
mon pare em duia a la barca.

Sortiem en fer-se fosc;
tornavem a lluna clara.

Els peixos enlluernats
venien a la rotllana:
la llissera i el serrà,
la tintorella i l'orada.

Els havíem somniat
i com un somni passaven.

Tomàs Garcés

VISTES AL MAR

La mar estava alegre aquest migdia:
tot era brill i crit i flor d'escuma,
perquè feia molt sol i el vent corria.
Al lluny es veïa un gran mantell de bruma.
Damunt les ones, amb les veles dretes,
les barques hi brincaven com cabretes.

Joan Maragall

PA - BOTIGUES

LA FARINA

... Gentil bona dona
que passes farina:
és nostra gran pena
la pluja ben fina
que vas sedassant!

Que passi i repassi
la fresca blancura,
que surti més neta,
que surti més pura,
per entre tes mans!

Josep Pijoan

MOLINS

Els molins roden al bes del vent
i el vent alena, tot indolent...

A dins les saques cau la farina;
cobreix les moles blanca polsina;
i arbre i antenes van gemegant
si el buf de l'aire se va encalmant.

M.^a Antònia Salvà

PER LA SEGA

Per la sega,
tot és vermell i cremen les mun-
[tanyes
i el vi raja vermell.

Joan Vinyoli

RUSTICA PADRINA

Rústica padrina que cerns la fa-
[rina,
que gires les figues damunt el terrat,
que adorms a la falda el nin o la nina
i arrenques les herbes que creixen
[pel blat.

M.^a Antònia Salvà

ESPARREGUERA

Quan entreu a Esparreguera
ja sentiu olor de pa.

Té un carrer, d'un cap a l'altre,
que no hi ha més que mirar,
el comences al capvespre
i en finir ja és dia clar.

Cases velles, senyorívoles
i la tenda on venen gra,
espardenyets, llibres, pisa,
robes, fruites, bacallà.

Demaneu, a Esparreguera
no us cal més que demanar.

Pel carrer d'Esparreguera
no' hi deixeu pas de passar!

Tot aquell que un dia hi passa
mai no se'n penedirà.

Joan Llongueres

EL BLAT

Ja neix
i ja fulla,
ja creix
i peüllà.

Jacint Verdaguer

CANÇÓ

Les garbes dormen al camp.
Déu els do bona dormida.
Segueix la guatlla el reclam
—la niarada avorrida.

Juliol ens duu l'aram
dins la posta beneïda.

Les garbes dormen al camp,
que la sega ja és finida.

J. M.^a de Segarra

L'ESTIU

Les perdus corren a esbarts
pels rostolls i les garrigues,
fan processons les formigues
i als bassols hi van moscards.

I el baf de l'aire calent
passant per damunt les eres
torra les altes garberes
de blat granat i retent.

M.^a Antònia Salvà

EL TRACTOR

M'inquieta el soroll del tractor
però m'agrada que em porti pels
[camps
i llauri la terra dura.

Antoni Sala

EL PROPI COS

VARIATS PARLAMENTS

L'ungla del dit xic
de la mà esquerra,
d'un blanc intens
com borralló de neu,
és diminuta com un gra de sorra,
i transparenta com el blau del cel.

Guerau de Liost

DORM, CRIATURA DORM...

Dorm, criatura, dorm
amb els deu dits sobre la neu
de la camisa blanca.

Riu, criatura, riu,
i ensenya bé totes les dents
petites i esmolades.

J. M.^a de Sagarra

MATER LACRIMARUM

Tot aclofat i amagat dins del llit,
parava esment i afinava l'orella
i no perdia cap sò de la nit.

Sentia els grills cantussar en la
[pallissa
i com un himne salvatge i espars,
venia a mí aquella gran lladradissa
de tots els cans a la lluna de març.

J. M.^a de Sagarra

Et deixo a les mans obertes
un cargolí, un raïm,
una gla, i una rosella,
un peixet, un regalim...

Josep Carner

SOLITARI

El cap
és un cercle. Dos cercles
amb un punt al mig
són els ulls. Dues ratlletes
figuren el nas i una ratlla
la boca. Sorgeix el cabell
com un gargot damunt
el cercle del cap.

Joan Brossa

L'HORA DE L'ALBA

Donem-nos la mà,
és l'hora de l'alba.
Donem-nos la mà
que l'ombra se'n va.

Tomàs Garcés

DOMINI CORPORAL

... Tots sabem que les cames
ens acaben als peus,
que els braços
ens comencen mans amunt.
I el cap?

No ens capfiquem,
ningú no se'l podrà treure
per a posar-lo sobre la taula
i aturar-se a examinar-lo;
al cap i a la fi, però,
acabem coneixent-lo
de tant pentinar-lo.

Ricard Creus

Don Antoni amb la mà dreta
es rascava la barbata

Josep Carner

LA SON

La son vé de Perelada
per fer dormir la mainada;
la son ve de Castelló
per a fer dormir millor.

El meu nen es vol dormir,
però la son no és arribada;
hauré de pujar al terrat
i baixar-la per l'escala.

(Popular)

TARDES DE DIUMENGE

... i el gran xivarri dels cafès curull
amb fum espès de pipa i gargamella
que entela els vidres i fa plorar els
[ulls.

J. M.^a de Sagarra

PRIMAVERA

EL NIU D'ORONELLES

Quan els rosers esclaten en poncelles,
al temps que fuig l'hivern i ve l'estiu,
i el camp se vest d'espigues i roselles,
un parell d'oronelles
al porxo de ma casa feren niu.

M.^a Antònia Salvà

CANÇÓ D'ABRIL

Hi tornaren al sol-solet!
tira el braser per la finestra,
llença la capa i el barret!
Qui vingui el sol com una festa
i ja no vull sentir més fred.
Oh, quin airet!

Clementina Arderiu

PAPALLONA

Papallona encisadora,
jo, lleugera i voladora,
tendrement, en dia bo
vaig de l'una a l'altra flor.

Josep Carner

PRIMAVERA

Primavera! Déu meu! altra vegada
les velles miraran si la cigonya
fa el niu al campanar i si floreixen
l'orenga i les violes de sos testos.

Josep Carner

IREM A COLLIR VIOLETES

Irem a collir violetes
a la Vall de Sant Daniel,
quan les primeres orenetes
travessen la blavor del cel
i creix la fulla en el brancatge...

Tomàs Garcés

SOL SOLET

Quan jo era petit
vivía arraulit
en un carrer negre.
El mur hi era humit
però el sol hi era alegre.

Per 'llà Sant Josep
el bon sol solet
lliscava i lluia
pel carreró estret.

I en mos cos neulit
llavors jo sentia
una esgarrifança
de fred i alegria.

Joan Maragall

LES ABELLES

Colliu, colliu feineres
del millor pol·len de flors,
mentre les vespes
cullen aranyes i cucots.

Si manquessiu, no hi hauria
mel per a petits ni grans,
i mai no veuriem ciris
que guarnissin els altars.

Josep Carner

El groc endormiscat de la mimosa,
deixa una pols daurada
al pas del vent.

J. M.^a de Sagarra.

PLOU I FA SOL

Plou i fa sol, les bruixes es pentinen.
Obro el portal i surto al meu jardí.
A dalt els cirerers ja s'hi endevinen
les vermellors del fruit que hem de collir.

—Plou i fa sol! —diu tot alçant la testa
el meu infant més xic. Plou i fa sol...

I passa un núvol blanc vestit de festa,
i passa un núvol fosc vestit de dol.

J. M.^a Guasch.

PLANTAS

LA MIMOSA

Avui la mimosa altiva
se m'ha posat al davant
tota plena d'arracades
i penjolls i fils daurats.

Joan Maragall

L'ATZAVARA

Vora del mas i ran de la sonora
fresca teixida dels pollancs al vent,
una atzavara esbadeCADAMENT,
mig penjada d'un marge, el sol
[adora.

Josep Carner

L'ARBRE DEL INFANTS

El cirerer florit
aixeca el cap enlaire,
l'aixeca ben amunt
per sobre les teulades:
vel veure els seus germans
com riuen i com canten.

El cirerer florit
porta perruca blanca,
per clenxa un raig de sol
que li aclareix les branques.

Joan M. Guasch

FLORS DE MARIA

Lo girassol
de tant adorar el sol
n'ha pres la fesomia.

Abelleta vola
per la farigola;
abelleta vola
pel farigolar.

Per vestidura es posa
l'alta ginesta,
sa roba d'or hermosa
de cada festa.

Pel bosc que més ombreja
va la viola;
perquè ningú la veja
va tota sola.

Jacint Verdaguer

EL POETA OLORA UN PERFUM

Fulls de menta?
Flors de taronger?
Fulls de tabac?
Resina de pi?
Ambre?

Joan Brossa

L'HORTA

L'horta sols és pau
baix d'un cel tot blau.
Es un cant d'ocell dalt de les pal-
[meres,

entre els tarongers,
en les oliveres,
en els magraners,
dalt de les figueres
i entre les moreres.
Es dolça harmonia
allà en l'alqueria.

Daniel Martínez Ferrando

LES ROSES FRANQUES

He vist unes roses
d'un vermell pujat,
d'un vermell negrós,
d'un vermell morat.
Penjaven gronxant-se
del mur d'un jardí.
Ningú les pot heure,
no es poden el collir.

Joan Maragall

ROMANI DEL CAMINET

Romaní del caminet
herba humil, floreta blava.
Vora la vinya has crescut,
entre el mar i la muntanya.

Adéu, adéu, romaní,
quina olor tan bona escampes:
la terra t'ha dat l'alè
i la mar la marinada.

Tomàs Garcés

EL BEDOLL

Al bell mig del camp
es dreça un bedoll,
alterós i fort
i fullat d'argent.

Tomàs Garcés

C I R C

EL CIRC

El circ ha arribat!
Tiro, liro, liro,
El circ ha arribat!
Tiro, liro, lat.
Jo veig un pallasso
tocant el trombó;
un altre li clava
un cop de bastó.
Aquell trapezista
és molt eixerit:
damunt una escala
s'aguanta amb un dit.
Darrera la reixa
passeja el lleó

i juga a les cartes
amb el domador.
El tigre travessa
pel mig del carrer,
llegeix el diari
i es menja el paper.
Els micos fan gresca
dins un restaurant,
demanen un plàtan i marxen volant.
Mentre els músics toquen
la foca fa un salt
i aixafa la gorra
del municipal.

(Juguem Cantant)

O F I C E S

Si jo fos manyà
lladrucs de la llima,
guspies de foc
a la mà tindria.
Si paleta fos
dalt de la bastida,
maons i maons
al cel posaria.
Si fos mariner
mé'n vaig a la Xina!
Tot arreu del món
amics hi tindria.

Jordi Sarsanedas

LA BALADA DEL FUSTER

Jo vaig voler ser fuster,
l'ofici que més m'agrada..
Sant Josep també ho va ser
i de molta anomenada.
Em van posar d'aprenent
a ca'l fuster de la plaça,
els primers dies que hi sóc
tota la gent s'hi parava.

Francesc Pujols

EL VELL DE L'HORT

Plantes per'qui, fruiters per'llà,
l'hort tot plegat, fa un goig que encanta.
El vell pagès que el ve a cuidar
porta un feix d'anys: se'n va a vuitanta.

Emili Guanyabens

L'HOME QUE LLAURA

Per un vell caminet humil i pla,
que té l'herba menuda, perfumada,
un home va a llaurar.

Un home va a llaurar, i la parella
de bous camina, dolça, al seu da-
[vant,
i una cançó com un belar d'ovella
entre les dents li va vibrant.

J. M.^a de Sagarra

ELS PALETES

Els paletes
són alts i forts i teniu els braços durs
i les mans dures,
i la pell insensible;
però sovint canteu tot treballant
i sabeu estimar amb tanta alegria
que tant se val de totes les altres
[coses.

Miquel Martí Pol

AL TERRISSER DE SANT MARTI

Bon amic terrisser, faràs per a mí un plat groc,
no gaire diferent d'una antiga escudella,
i que la llapissada harmoniosa del foc
hi deixi el ros color d'una bresca d'abella.

Que corri tot entorn un senzill filet blau;
hi pintaràs al mig un ram d'oliu salvatge
una mica argentat.

Josep S. Pons

L'OFICI QUE MES M'AGRADA

... I els manyans, oh els manyans!
De picar mai no es cansen:
pica que picaràs i s'embruten els dits,
però fan unes reixes i uns balcons que m'encanten,
i els galls de les taulades
que vigilen de nits.

I són homes cepats
com els qui més treballin.

J. Salvat-Papasseit

EL SASTRE

En aquell poble
al fons de la placeta
ja velleja
que adormen vuit acàcies indecises,
hi ha com vetllant en abatut silenci
quatre sants a les portes de l'església.

I no pas lluny, en una cantonada
un sastre, tot sovint arran de porta;
ha tombat els seixanta i va de negre
porta ulleres i cus.

Esma el sastre no té d'extasiarse
davant el màgic comiat del dia.

I va cosint, cosint. Si el cap enlaira
serà només per enfilars l'agulla.

Josep Carner

				TEMA "LA CASA" 16-9 al		NOMBRE DE LOS ALUMNOS	
				Reconocer necesidad casa	1.1		
				Identificar 6 cosas neces. const. casa	1.2		
				Identificar 4 personas interv. const. casa	1.3		
				Imitar trabajo 4 personas const.	1.4		
				Nombrar 4 habitaciones	2.1		
				Identificar 8 cosas casa	2.2		
				Reconocer 8 cosas habitaciones	2.3		
				20 dibujos conjunto	3.1		
				Aparejar 12 objetos	3.2		
				Relacionar 8 objetos acción	3.3		
				Saber 4 1.º versos poesía	4.1		
				Cuatro frases de 4-5 palabras tema	5.1		
				Tres frases de 4-5 palabras acción	5.2		
				Tres frases de 4-5 palabras cualidad	5.3		
				Cinco palabras fonema ca. co. cu	6.1		
				Pintar mesas grandes	7.1		
				Pintar casas altas	7.2		
				Dos acciones entrar y salir	8.1		
				Dos acciones abrir y cerrar	8.2		
				Dos acciones junto y separado	8.3		
				Dibujar dormitorio, cocina y comedor	9.1		
				Representar mimicamente 10 acciones	10.1		
				Iniciación expresión gráfica	11.1		

BIBLIOGRAFIA RECOMENDADA PARA USO DE LOS PROFESORES

- LAPIERRE, A., y AUCOUTURIER, B.: *Los contrastes*. Ed. Científico Médica. Barcelona, 1974.
- DOWNING, J., y THACKRAY, D. V.: *Madurez para la lectura*. Ed. Kapelusz. Buenos Aires, 1974.
- BANDET, J.: *Aprender a leer y escribir*. Ed. Fontanella. Barcelona.
- VILMA, J. B., y TAYLOR, M.: *Cómo desarrollar las aptitudes psico-lingüísticas*. Ed. Fontanella. Barcelona.
- BRASLAVSKY, B.: *La querrela de los métodos en la enseñanza de la lectura*. Kapelusz.
- BUCKNER, B.: *Diagnóstico y tratamiento en las dificultades del aprendizaje*. Rialp.
- CUTTS: *Enseñanza moderna de la lectura*. Ed. Troquel.
- GRAY: *La enseñanza de la lectura en el mundo*. Ed. UNESCO.
- KEPHART: *El alumno retrasado*. Ed. Miracle.
- MYKLEBUST: *Trastornos del aprendizaje*. Ed. Científico Médica. Barcelona.
- FRANCESCATO, G.: *El lenguaje infantil*. Ed. Peninsular. Col. Bolsillo. Barcelona, 1971.
- GILI GAYA: *El estudio del lenguaje infantil*. Ed. Bosch. Barcelona.
- GIROLAMI, A.: *Guía de los primeros pasos del escolar*. Ed. Kapelusz. Buenos Aires.
- VAYER, P.: *El diálogo corporal*. Ed. Científico Médica. Barcelona, 1972.
- BLOCH, P.: *¿Habla bien su hijo?* Ed. Científico Médica. Barcelona, 1973.
- QUECEDO, D.: *El lenguaje en la escuela de párvulos*. Ed. Rodríguez Santiago.
- MAILLO: *El libro del maestro para la enseñanza activa del lenguaje*. Ed. Teide.
- AYMERICH, C. y M.: *Expresión y arte en la escuela*. Ed. Teide. Barcelona, 1974.
- BORDAS, M. D.; MATAS, J., y TEIXIDOR, E.: *Los nombres de las cosas*. Ed. Nova Terra.
- STANT, M.: *El niño preescolar*. Ed. Guadalupe. Buenos Aires, 1974.
- MIALARET, G.: *El aprendizaje de la lectura*. Ed. Marova. Madrid, 1972.
- LAGRANGE, G.: *Educación psicomotriz*. Ed. Fontanella. Barcelona, 1976.
- COUSINET, R.: *La vida social de los niños*. Ed. Nova. Buenos Aires.
- MEDINA, A.: *Educación del párvulo*. Ed. Labor. Madrid.
- WOLFF, W.: *La personalidad del niño en edad preescolar*. Ed. Universitaria de Buenos Aires, 1974.
- JADOUILLE, A.: *Aprendizaje de la lectura y dislexia*. Ed. Kapelusz. Buenos Aires.
- JAKOBSON, R.: *Lenguaje infantil y afasia*. Ed. Ayuso. Madrid.
- FILHO, L.: *Test ABC de verificación de la madurez necesaria para el aprendizaje de la lectura*. Ed. Kapelusz. Buenos Aires.
- HENDRIX, CH.: *Cómo enseñar a leer por el método global*. Ed. Kapelusz. Buenos Aires.

- COSSETTINI, O.: *El lenguaje y la lectura en primer grado*. EUDEBA. Buenos Aires.
- PONENCIAS ICE: *Bilingüismo y educación en Cataluña*. Ed. Teide. Barcelona, 1975.

EN FRANCES

- INIZAN, A.: *Le temps d'apprendre à lire*. Ed. Bourrelrier-Armand Colin.
- MALMQUIST, E.: *Les difficultés d'apprendre à lire*. Ed. Armand Colin. París.
- DUFRESSE, FOURNIER y otros: *Méthodes de lecture*. Ed. Bourrelrier. París.
- VIMAL DE SAINT PAL, D.: *La lecture par les méthodes actives*. Ed. Fernand Nathan.

BIBLIOGRAFIA DE UTILIZACION EN EL AULA CON LOS ALUMNOS Castellano

- MEDINA, A.: *Cuentos, juegos y poesías*. Suc. de Rivadeneyra. Madrid, 1962.
- El silbo del aire*. Ed. Vicens Vives, 1963.
- El mundo de los niños*. Ed. Salvat.
- Mi libro encantado*. Ed. Exitó.
- Poesías para niños*. Ed. Salvatella.
- MAILLO, A.: *La enseñanza activa del lenguaje*. Ed. Teide, 1968.
- Cuentos, canciones y poesías*. Ed. Anaya.
- Lecturas infantiles de España y América*. Ed. Anaya, 1967.
- GONZALEZ, E.: *Unidades*. Ed. Teide, 1971.
- Los nombres de las cosas*. Ed. Nova Terra, 1967.
- GARCIA LORCA, F.: *Canciones y poemas para niños*. Ed. Labor, 1975.
- Locomotora*. Ed. Casals, 1973.
- Un barco cargado de...* Ed. Casals, 1972.
- RODA COLACO, M.^a: *El niño y la vida*. Ed. Kairos. Barcelona, 1970.
- BAGUE, E.: *Selección*. Ed. Teide, 1962.
- ALMENDROS, H.: *Pueblos y leyendas*. Ed. Teide.
- CELAYA, G.: *La voz de los niños*. Ed. Laia, 1972.
- MUÑOZ DE BUENDIA, M.^a L.: *La princesita de la sal*. Ed. Juventud.
- Vivamos los cuentos*. Ed. Casals, 1970.
- Viajamos con el circo*. Ed. Casals, 1969.
- BRAVO VILLASANTE, C.: *Antología de la literatura infantil*. Ed. Doncel.
- CEBRIAN, M.^a J., y CASTRO, S.: *Veo, veo. Educación preescolar*. Ed. Prima Luce, 1970.
- Edición italiana. Ed. Escuela Brescia, 1973.
- Edición portuguesa. Ed. Tormar, 1974.
- MARIN, R., y otros: *Palabras 1*. Ed. Magisterio Español, 1972.
- MARIN, R., y otros: *Palabras 2*. Ed. Magisterio Español, 1972.

BIBLIOGRAFIA DE UTILIZACION EN EL AULA CON LOS ALUMNOS

- Locomotora*. Ed. Casals, 1972.
- Les plantes, els animals, els elements*. Ed. Teide (3 vol.), 1970.
- GARRIGA, A.: *Estels*. Ed. Teide, 1967.

Català 1.^{er}. Ed. Casals, 1968.
Foc. Ed. Casals, 1975.
Corriola. Ed. Casals, 1974.
Quaderns de lectures catalanes (2 vol.). Ed. Arimany, 1976.
El nom de cada cosa. Ed. Nova Terra, 1967.
Esclètxa. Ed. Casals, 1972.
 VILLAR DE SERCHS, A.: *Lectures escollides*. Ed. Salvatella.
 CATALA ROCA, P.: *50 racons de Barcelona*.
 CATALA ROCA, P.: *Altres racons de Barcelona*. Ed. Caixa d'Estalvis de la Sagrada Família.
 DIAZ PLAJA, A.: *La biblioteca a l'escola*. Ed. Nova Terra, 1970.
 MOLAS, J.: *Lectures de poesia catalana*. Ed. 62.
 MARTORELL, A.: *Selecta de lectures* (2 vol.). Ed. Teide.
Olles, olles de vi blanc. Ed. La Galera, 1976.
L'home dels nassos. Ed. La Galera, 1977.
Vocabulari bàsic infantil i d'adults. Rosa Sensat.
Borromba (Vocabulari bàsic il·lustrat). Ed. La Galera.
Breu diccionari ideològic. Ed. Teide.
El primer llibre per aprendre català. Ed. CCC.
 RUAIX VINYET, J.: *El català en fitxes* (3 vol.).
 FIGUERAS, E., y POCH, R.: *Nou vocabulari de barbarismes*. Ed. Barcino
Parleu bé el català. Ed. Claret.

Cançons:

Ara va de bo «Nero, nero, nas!». Col·lecci Esplai n.º 45. Ed. Oid`a.
 Bon vent ve. Col·leccio Esplai-Club n.º 2. Ed. Oid`a.
 Cançons. Antoni NOGUERAS.
 Cançons per al poble d'infants (2). Edit. Claret.
 L'Esquitx - I. Ed. Claret.
 L'Esquitx - II. Ed. Claret.
 Plantem cantant. Ed. Nova Terra.
 El sac de cançons. Col·leccio Esplai n.º 36.
 Uel·lé. Col·leccio Esplai n.º 8.
 Ara va de bo. Col·leccio Esplai n.º 44.

OBSERVACIONES

Las referencias de paginación que aparecen en el APÈNDIX DE JOCS I CANÇONS EN RELACIÓ TEMÀTICA (pág. 87) no corresponden a esta publicación; ha sido incluida en ella por error.

